

Tbilisi Huawei Technologies Co. LTD

**Financial Statements
For 2023**

Contents

Independent Auditors' Report	3
Statement of Financial Position	5
Statement of Profit or Loss and Other Comprehensive Income	6
Statement of Changes in Equity	7
Statement of Cash Flows	8
Notes to the Financial Statements	9

KPMG Georgia LLC
5th Floor GMT Plaza
Mtatsminda District, Liberty Square N4 (plot 66/4)
0105 Tbilisi, Georgia
IN 404437695
Telephone +995 322 93 5713
Internet www.kpmg.ge

Independent Auditors' Report

To the Owners of Tbilisi Huawei Technologies Co LTD

Opinion

We have audited the financial statements of Tbilisi Huawei Technologies Co. LTD (the "Company"), which comprise the statement of financial position as at 31 December 2023, the statements of profit or loss and other comprehensive income, changes in equity and cash flows for the year then ended, and notes, comprising material accounting policies and other explanatory information.

In our opinion, the accompanying financial statements present fairly, in all material respects, the financial position of the Company as at 31 December 2023, and its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with IFRS Accounting Standards as issued by the International Accounting Standards Board (IFRS Accounting Standards).

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditors' Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the Company in accordance with the International Ethics Standards Board for Accountants International Code of Ethics for Professional Accountants (including International Independence Standards) (IESBA Code) together with the ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements in Georgia, and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements and the IESBA Code. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Responsibilities of Management and Those Charged with Governance for the Financial Statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with IFRS Accounting Standards, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, management is responsible for assessing the Company's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Company or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Those charged with governance are responsible for overseeing the Company's financial reporting process.

Auditors' Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditors' report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional scepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Company's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Company's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditors' report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditors' report. However, future events or conditions may cause the Company to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

The engagement partner on the audit resulting in this independent auditors' report is:

Nino Chikhladze

KPMG Georgia LLC
Tbilisi, Georgia
24 March 2024

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional scepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Company's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Company's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditors' report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditors' report. However, future events or conditions may cause the Company to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

The engagement partner on the audit resulting in this independent auditors' report is:

Nino Chikhladze

KPMG Georgia LLC
Tbilisi, Georgia
24 March 2024

'000 GEL	Note	31 December 2023	31 December 2022
Assets			
Property and equipment	10,16	1,787	850
Non-current assets		1,787	850
Inventories		362	349
Current tax assets		599	129
Loans receivable from a related party	12	7,752	4,661
Contract assets	5(c)	724	1,562
Trade and other receivables	11	2,439	3,816
Cash and cash equivalents	13	908	2,570
Current assets		12,784	13,087
Total assets		14,571	13,937
Equity			
Charter capital	14	333	333
Retained earnings	14	6,463	8,218
Total equity		6,796	8,551
Lease liabilities	16	1,017	90
Non-current liabilities		1,017	90
Trade and other payables	15	5,819	4,763
Contract liabilities	15	428	231
Lease liabilities	16	511	302
Current liabilities		6,758	5,296
Total liabilities		7,775	5,386
Total equity and liabilities		14,571	13,937

Tbilisi Huawei Technologies Co. LTD
Statement of Profit or Loss and Other Comprehensive Income for 2023

'000 GEL	Note	2023	2022
Revenue	5	18,566	19,200
Cost of sales	6	(11,659)	(13,425)
Gross profit		6,907	5,775
Selling and administrative expenses	7	(2,916)	(1,810)
Impairment loss reversal of trade receivables and contract assets	16(b)(ii)	13	208
Other operating expense		(4)	(8)
Results from operating activities		4,000	4,165
Net finance income/(cost)	8	127	(1,550)
Profit before income tax		4,127	2,615
Income tax expense	9	(760)	(4)
Profit and total comprehensive income for the year		3,367	2,611

These financial statements were approved by management on 23 March 2024 and were signed on its behalf by:

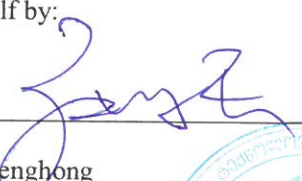
Lu Penghong
Director's authorized representative

Liu Jun
Finance Director

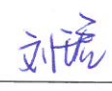
Tbilisi Huawei Technologies Co. LTD
Statement of Profit or Loss and Other Comprehensive Income for 2023

'000 GEL	Note	2023	2022
Revenue	5	18,566	19,200
Cost of sales	6	(11,659)	(13,425)
Gross profit		6,907	5,775
Selling and administrative expenses	7	(2,916)	(1,810)
Impairment loss reversal of trade receivables and contract assets	16(b)(ii)	13	208
Other operating expense		(4)	(8)
Results from operating activities		4,000	4,165
Net finance income/(cost)	8	127	(1,550)
Profit before income tax		4,127	2,615
Income tax expense	9	(760)	(4)
Profit and total comprehensive income for the year		3,367	2,611

These financial statements were approved by management on 23 March 2024 and were signed on its behalf by:

 Lu Penghong
 Director's authorized representative

 Liu Jun
 Finance Director

Tbilisi Huawei Technologies Co. LTD
Statement of Changes in Equity for 2023

'000 GEL	Charter capital	Retained earnings	Total equity
Balance at 1 January 2022	333	8,520	8,853
Total comprehensive income			
Profit for the year	-	2,611	2,611
Total comprehensive profit for the year	-	2,611	2,611
Contributions and distributions			
Dividends (note 14 (b))	-	(2,913)	(2,913)
Total contributions and distributions	-	(2,913)	(2,913)
Balance at 31 December 2022	333	8,218	8,551
Balance at 1 January 2023	333	8,218	8,551
Total comprehensive income	-	-	-
Profit for the year	-	3,367	3,367
Total comprehensive profit for the year	-	3,367	3,367
Contributions and distributions			
Dividends (note 14 (b))	-	(5,122)	(5,122)
Total contributions and distributions	-	(5,122)	(5,122)
Balance at 31 December 2023	333	6,463	6,796

'000 GEL	Note	2023	2022
Cash flows from operating activities			
Cash receipts from customers		24,384	20,840
Cash paid to suppliers		(10,434)	(10,154)
Cash paid to employees		(3,464)	(6,000)
Cash generated from operating activities		10,486	4,686
Interest paid		(57)	(60)
Income tax paid		(1,031)	(390)
Other taxes paid		(2,796)	(1,784)
Net cash from operating activities		6,602	2,452
Cash flows from investing activities			
Acquisition of property and equipment		(32)	(151)
Loans issued		(7,606)	(4,554)
Repayment of loans issued		4,670	1,133
Repayment of interest on loans issued		109	28
Net cash used in investing activities		(2,859)	(3,544)
Cash flows from financing activities			
Payment of lease liabilities	16(a)	(385)	(398)
Dividends paid to equity holders of the Company	14(b)	(5,028)	(2,766)
Net cash used in financing activities		(5,413)	(3,164)
Net decrease in cash and cash equivalents		(1,670)	(4,256)
Cash and cash equivalents at 1 January		2,570	7,158
Effect of movements in exchange rates on cash and cash equivalents		8	(332)
Cash and cash equivalents at 31 December	13	908	2,570

The Company has classified:

- cash payments for the principal portion of lease payments as financing activities;
- cash payments for short-term leases as operating activities (included in cash paid to suppliers);
- cash payments for the interest portion as operating activities consistent with the presentation of interest payments chosen by the Company.

Note	Page	Note	Page
1. Reporting entity	10	12.Loans receivable from a related party	15
2. Basis of accounting	10	13.Cash and cash equivalents	15
3. Functional and presentation currency	10	14.Equity and capital management	15
4. Use of estimates and judgments	11	15.Trade and other payables and contract liabilities	16
5. Revenue	11	16.Leases	17
6. Cost of sales	12	17.Fair values and risk management	18
7. Selling and administrative expenses	13	18.Contingencies and commitments	23
8. Net finance income/(cost)	13	19.Related party transactions	24
9. Income taxes	13	20.Basis of measurement	25
10.Property and equipment	14	21.Significant accounting policies	25
11.Trade and other receivables	14	22.New standards and interpretations	35

1. Reporting entity

(a) Georgian business environment

The Company's operations are located in Georgia. Consequently, the Company is exposed to the economic and financial markets of Georgia, which display characteristics of an emerging market. The legal, tax and regulatory frameworks continue development, but are subject to varying interpretations and frequent changes which together with other legal and fiscal impediments contribute to the challenges faced by entities operating in Georgia.

Despite global factors, economy grew by 7%, inflation rate reached 2.5% for 2023 in Georgia. The real GDP growth is mainly driven by the increased export, tourism income and acceleration of remittances related to the inflow of migrants/tourists from Russia, Ukraine and Belarus since the start of the conflict in Ukraine. Georgian Lari appreciated against the USD on balance by 9.87% in 2023 (2022:12.53%). Sources: www.geostat.ge; www.nbg.gov.ge.

The financial statements reflect management's assessment of the impact of the Georgian business environment on the operations and the financial position of the Company. The future business environment may differ from management's assessment.

(b) Organisation and operations

Tbilisi Huawei Technologies Co. LTD (The "Company") is a limited liability company, as defined under the Civil Code of Georgia. The Company was established on 20 May 2008 and has a registered office at 71 Vazha-Pshavela Avenue, Vake-Suburtalo district, 0186, Tbilisi, Georgia. The Company's registration number is 204542272.

The Company's principal activities are provision of telecommunication network, equipment installation, software upgrade and ongoing maintenance services to local mobile operator companies in Georgia.

The Company is wholly owned by Huawei Technologies Coöperatief U.A. (the Netherlands). The Company's ultimate parent Company is Huawei Investment & Holding Co., Ltd. The Company's ultimate controlling party is the Union of Huawei Investment & Holding Co., Ltd.

Related party transactions are disclosed in note 19.

2. Basis of accounting

Statement of compliance

These financial statements have been prepared in accordance with IFRS Accounting Standards as issued by International Accounting Standards Board ("IFRS Accounting Standards").

3. Functional and presentation currency

The national currency of Georgia is the Georgian Lari ("GEL"), which is the Company's functional currency and the currency in which these financial statements are presented. All financial information presented in GEL has been rounded to the nearest thousands, except when otherwise indicated.

4. Use of estimates and judgments

The preparation of financial statements in conformity with IFRS Accounting Standards requires management to make judgments, estimates and assumptions that affect the application of accounting policies and the reported amounts of assets, liabilities, income and expenses. Actual results may differ from those estimates.

Estimates and underlying assumptions are reviewed on an ongoing basis. Revisions to accounting estimates are recognized in the period in which the estimates are revised and in any future periods affected.

Information about critical judgments in applying accounting policies that have the most significant effect on the amounts recognized in the financial statements is included in note 21 (a) – Performance obligations and revenue recognition policies.

In the opinion of the management, there are no assumptions and estimation uncertainties that have a significant risk of resulting in a material adjustment within the next financial year.

Measurement of fair values

When measuring the fair value of an asset or a liability, the Company uses market observable data as far as possible. Fair values are categorized into different levels in a fair value hierarchy based on the inputs used in the valuation techniques as follows:

- *Level 1*: quoted market price (unadjusted) in an active market for an identical instrument.
- *Level 2*: inputs other than quoted prices included within Level 1 that are observable either directly (i.e. as prices) or indirectly (i.e. derived from prices).
- *Level 3*: inputs for the asset or liability that are not based on observable market data (unobservable inputs).

If the inputs used to measure the fair value of an asset or a liability might be categorized in different levels of the fair value hierarchy, then the fair value measurement is categorized in its entirety in the same level of the fair value hierarchy as the lowest level input that is significant to the entire measurement.

The Company recognizes transfers between levels of the fair value hierarchy at the end of the reporting period during which the change has occurred.

Further information about the assumptions made in measuring fair values is included in note 17 – Fair values and risk management.

5. Revenue

(a) Revenue streams

'000 GEL	2023	2022
Revenue from contracts with customers	18,566	19,200

(b) Disaggregation of revenue from contracts with customers

In the following table, revenue from contracts with customers in Georgia is disaggregated by major service lines and timing of revenue recognition.

For the year ended 31 December

'000 GEL	2023	2022
Major service lines		
Hardware installation, commissioning and integration	6,773	5,644
Network maintenance service	6,057	8,161
Sales support service	5,496	4,764
Warranty service	178	77
Training service	62	554
	18,566	19,200
Timing of revenue recognition		
Services transferred over time	18,566	19,200
Revenue from contracts with customers	18,566	19,200

(c) Contract balances

The following table provides information about receivables, contract assets and contract liabilities from contracts with customers.

'000 GEL	Note	31 December 2023	31 December 2022
Receivables, which are included in 'trade and other receivables'	11	2,431	3,744
Contract assets		724	1,562
Contract liabilities	15	(428)	(231)

The contract assets relate to the Company's rights to consideration for work completed but not billed at the reporting date. The amount of contract assets as at 31 December 2023 was reduced by an impairment allowance of GEL 3 thousand (2022: GEL 12 thousand). Contract assets are reclassified to receivables when the consideration become unconditional. This usually occurs when the Company issues a commercial invoice to the customer.

The contract liabilities primarily relate to the issued commercial invoices to the customers in advance of the work completed and for which revenue is recognized over time. The amount of GEL 231 thousand recognized in contract liabilities at the beginning of the period has been recognized as revenue for the year ended 31 December 2023 (2022: GEL 207 thousand). Contract liability of GEL 428 thousand as at 31 December 2023 (31 December 2022: GEL 231 thousand) is expected to be recognized as revenue over the next years.

No information is provided about remaining performance obligations at 31 December 2023 that have an original expected duration of one year or less, as allowed by IFRS 15.

6. Cost of sales

'000 GEL	2023	2022
Engineering services & technical assistance service fee	5,588	6,902
Personnel costs	3,418	3,409
Royalty fee	984	1,052
Depreciation expense	486	414
Rent expense	476	688
Motor vehicle expenses	169	131
Travelling expenses	138	80
Items below capitalization rate	42	37
Entertainment expenses	34	50
Telecommunication expense	19	18
Impairment loss on inventory	8	91
Office expense	8	28
Training expenses	-	34
Other	289	491
	11,659	13,425

During 2023 depreciation associated with canteen lease right-of-use (ROU) asset of GEL 49 thousand is recorded within personnel expenses (2022: GEL 47 thousand), as it represents non-monetary benefit provided to employees.

7. Selling and administrative expenses

'000 GEL	2023	2022
Personnel costs	1,984	1,114
Outsourcing expense	327	402
Conference expense	243	13
Professional service fees	150	126
Travelling expense	42	40
Depreciation expense	20	65
Office expense	7	12
Rent expense	6	15
Telecommunication expense	1	2
Other	136	21
	2,916	1,810

8. Net finance income/(cost)

'000 GEL	2023	2022
Recognised in profit or loss		
Net foreign exchange gain	24	-
Interest income	158	134
Finance income	182	134
Interest on lease	(55)	(48)
Net foreign exchange loss	-	(1,636)
Finance costs	(55)	(1,684)
Net finance income recognised in profit or loss and other comprehensive income	127	(1,550)

9. Income taxes

On 13 May 2016 the Parliament of Georgia passed a bill on corporate income tax reform (also known as the Estonian model of corporate taxation), which mainly moves the moment of taxation from when taxable profits are earned to when they are distributed. The law is effective for tax periods starting from 1 January 2017.

According to the new Georgian Tax Code, tax reimbursement is available for the current tax paid on the undistributed earnings in the years 2008-2016, if those earnings are distributed in 2017 or subsequent years. Total tax reimbursement as at 31 December 2023, available for those earnings that are distributed in 2023 or further years amounts to nil (31 December 2022: GEL 180 thousand). The tax asset can be used only for dividends declared for years 2008-2016, if dividends are declared for other periods, tax liability is paid in full.

10. Property and equipment

'000 GEL	<u>Machinery equipment</u>	<u>Vehicles</u>	<u>Electronic equipment</u>	<u>Right-of- use asset</u>	<u>Other</u>	<u>Total</u>
Cost						
Balance as at						
1 January 2022	22	126	1,284	1,370	446	3,248
Additions	-	-	151	-	-	151
Disposals/write offs	-	-	(93)	-	-	(93)
Balance at						
31 December 2022	<u>22</u>	<u>126</u>	<u>1,342</u>	<u>1,370</u>	<u>446</u>	<u>3,306</u>
 Balance at 1 January 2023	22	126	1,342	1,370	446	3,306
Additions	-	-	22	1,490*	7	1,519
Disposals/write offs	-	-	(69)	(1,130)	(6)	(1,205)
Balance at						
31 December 2023	<u>22</u>	<u>126</u>	<u>1,295</u>	<u>1,730</u>	<u>447</u>	<u>3,620</u>
 Depreciation						
Balance at						
1 January 2022	(11)	(99)	(1,170)	(682)	(56)	(2,018)
Depreciation charge	(2)	(20)	(120)	(322)	(62)	(526)
Disposals/write offs	-	-	88	-	-	88
Balance at						
31 December 2022	<u>(13)</u>	<u>(119)</u>	<u>(1,202)</u>	<u>(1,004)</u>	<u>(118)</u>	<u>(2,456)</u>
 Balance at						
1 January 2023	(13)	(119)	(1,202)	(1,004)	(118)	(2,456)
Depreciation charge	(2)	-	(114)	(379)	(60)	(555)
Disposals/write offs	-	-	60	1,118	-	1,178
Balance at						
31 December 2023	<u>(15)</u>	<u>(119)</u>	<u>(1,256)</u>	<u>(265)</u>	<u>(178)</u>	<u>(1,833)</u>
 Carrying amounts						
At 1 January 2022	<u>11</u>	<u>27</u>	<u>114</u>	<u>688</u>	<u>390</u>	<u>1,230</u>
At 31 December 2022	<u>9</u>	<u>7</u>	<u>140</u>	<u>366</u>	<u>328</u>	<u>850</u>
At 31 December 2023	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>39</u>	<u>1,465</u>	<u>269</u>	<u>1,787</u>

* Additions to Right-of-use assets during 2023 represents several new lease contracts formed during the year out of which the most significant one is related to the office lease.

Depreciation expense charged to cost of sales and selling and administrative expenses are disclosed in Notes 6 and 7, respectively.

11. Trade and other receivables

'000 GEL	Note	<u>31 December 2023</u>	<u>31 December 2022</u>
Trade receivables		2,435	3,753
Prepayments		2	56
Other receivables		6	16
Total trade and other receivables		<u>2,443</u>	<u>3,825</u>
Less: bad debt allowance	17(b)(ii)	<u>(4)</u>	<u>(9)</u>
Total trade and other receivables, net		<u>2,439</u>	<u>3,816</u>

The Company's exposure to credit and currency risks and impairment losses related to trade and other receivables, are disclosed in Note 17.

12. Loans receivable from a related party

This note provides information about the contractual terms of the Company's interest-bearing loans receivable from a related party, which are measured at amortised cost.

'000 GEL	31 December 2023	31 December 2022
Current assets		
Loan receivable from a related party	7,752	4,661
	7,752	4,661

(a) Terms and debt repayment schedule

Terms and conditions of outstanding loans were as follows:

'000 GEL	Currency	Nominal interest rate	Year of maturity	31 December 2023		31 December 2022	
				Face value	Carrying amount	Face value	Carrying amount
Unsecured loans							
Loan receivable from a related party	EUR	2.35%	2023	-	-	4,661	4,661
Loan receivable from a related party	EUR	3.84%	2024	4,475	4,475	-	-
Loan receivable from a related party	EUR	4.2%	2024	3,277	3,277	-	-
Total interest-bearing assets				7,752	7,752	4,661	4,661

In January and March 2024, the related party made an early repayment of the above presented loan to the Company of GEL 1,150 thousand (equivalent to EUR 398 thousand).

13. Cash and cash equivalents

'000 GEL	31 December 2023	31 December 2022
Bank balances	908	2,570
Cash and cash equivalents in the statement of financial position and in the statement of cash flows	908	2,570

As at 31 December 2023 and 2022, cash balances with banks are neither impaired nor past due.

The Company's exposure to interest risk and a sensitivity analysis for financial assets and liabilities are disclosed in Note 17.

14. Equity and capital management

(a) Charter capital

Charter capital represents the nominal amount of capital in the founding documentation of the Company.

'000 GEL	2023	2022
Issued and paid charter capital as at 1 January	333	333
Balance as at 31 December	333	333

(b) Dividends

The owners of charter capital are entitled to receive dividends as declared from time to time.

In 2023 the Company declared and paid dividends of GEL 5,122 thousand (2022: GEL 2,913 thousand) to its owners.

The ability of the Company to declare and pay dividends is subject to the rules and regulations of Georgia. Dividends are reflected as an appropriation of retained earnings in the period when they are declared. Under the Georgian legislation, limited liability companies shall maintain distributable reserves to the extent that their total assets cover total liabilities and issued capital, as recorded in the financial statements prepared in accordance with IFRS Standards.

(c) Capital management

The Company has no formal policy for capital management, but management seeks to maintain a sufficient capital base for meeting the Company's operational and strategic needs, and to maintain confidence of market participants. This is achieved with efficient cash management, constant monitoring of Company's revenues and profit, and long-term investment plans mainly financed by the Company's operating cash flows.

The Company's debt to capital ratio at 31 December was as follows:

'000 GEL	2023	2022
Total liabilities	7,775	5,386
Less: cash and cash equivalents	(908)	(2,570)
Net debt	6,867	2,816
 Total equity	 6,796	 8,551
Debt to equity ratio at 31 December	1.01	0.33

There were no changes in the Company's approach to capital management during the year. The Company is not subject to externally imposed capital requirements.

15. Trade and other payables and contract liabilities

'000 GEL	31 December 2023	31 December 2022
Payable to a related party	3,334	2,058
Accrued expenses	1,663	1,809
Salaries payable	729	414
Contract liabilities	428	231
Trade payables	93	475
Other payables	-	7
	6,247	4,994

Accrued expenses as at 31 December 2023 comprises accrues expenses towards related parties of GEL 671 thousand (31 December 2022: GEL 1,390 thousand). Related party transactions are disclosed in note 19.

The Company's exposure to currency and liquidity risk related to trade and other payables is disclosed in note 17.

16. Leases

(a) Leases as lessee

The Company as a lessee has several lease agreements with local companies. The leases typically run for a period of one to five years, with an option in certain cases to renew the lease after that date. As at 31 December 2023 and 2022, the Company mainly leases office space, canteen space, warehouse space and a few apartments.

The Company also leases property for various purposes (apartments for expat employees, cars, etc.). These leases mainly are short-term. The Company has elected not to recognize right-of-use assets and lease liabilities for these leases. Rent expenses are directly recorded in profit or loss statement.

Information about leases for which the Company is a lessee and records right-of-use asset and lease liability is presented below:

Right-of-use assets

'000 GEL	2023	2022
Balance at 1 January	366	688
Additions	1,490	-
Derecognition	(12)	-
Depreciation charge for the year	(379)	(322)
Balance at 31 December	1,465	366

Amounts recognised in profit or loss

'000 GEL	2023	2022
Interest on lease liabilities	55	48
Expenses relating to short-term leases	482	703

Amounts recognised in statement of cash flows

'000 GEL	2023	2022
Total cash outflow for leases other than short-term leases	385	398
Total cash outflow for short-term leases	553	699

Lease liabilities

'000 GEL	2023	2022
Balance at 1 January	392	822
Additions	1,489	-
Interest expense	55	48
Exchange difference	(11)	(80)
Derecognition	(12)	-
Lease payments	(385)	(398)
Balance at 31 December	1,528	392

When measuring lease liabilities, the Company discounted lease payments using borrowing rate published by the National Bank of Georgia upon the lease commencement date. The interest rate applied is 9.3% for 2023 (2022: 6.8%).

(b) Lease term and extension options

The Company interprets lease enforceability in lease contracts broadly. A lease term reflects the Company's reasonable estimate of the period during which the underlying asset will be used. In determining the lease term the Company bases its judgement on the broader economics of the contract and the underlying asset, rather than the contractual terms only and allows factors like economic penalties, legislative approach to renewal of the lease and forthcoming changes in regulation to be effectively captured in the estimate of the lease term.

In determination of the enforceable period of the lease, the Company also considers the costs of abandoning or dismantling non-removable leasehold improvements, cost of relocation, etc.

17. Fair values and risk management

(a) Accounting classifications and fair values

The estimates of fair value are intended to approximate the price that would be received to sell an asset or pay to transfer a liability in an orderly transaction between market participants at the measurement date. However given the uncertainties and the use of subjective judgment, the fair value should not be interpreted as being realizable in an immediate sale of the assets or transfer of liabilities.

The Company has determined the fair values of financial assets and liabilities using valuation techniques. The objective of the valuation techniques is to arrive at a fair value determination. The valuation technique used is the discounted cash flow model. Fair value of all financial assets and liabilities is calculated based on the present value of future principal and interest cash flows, discounted at the market rate of interest at the reporting date.

Management believes that the fair values of the Company's financial assets and liabilities approximate their carrying amounts.

(b) Financial risk management

The Company has exposure to the following risks from its use of financial instruments:

- a) credit risk (see 17(b)(ii));
- b) liquidity risk (see 17(b)(iii));
- c) market risk (see 17(b)(iv)).

(i) Risk management framework

Management has overall responsibility for the establishment and oversight of the Company's risk management framework and is responsible for developing and monitoring the Company's risk management policies and reporting regularly to the shareholders on its activities.

The Company's risk management policies are established to identify and analyze the risks faced by the Company, to set appropriate risk limits and controls, and to monitor risks and adherence to limits. Risk management policies and systems are reviewed regularly to reflect changes in market conditions and the Company's activities. The Company, through its training and management standards and procedures, aims to develop a disciplined and constructive control environment in which all employees understand their roles and obligations.

The owners oversee how the management monitors compliance with the Company's risk management policies and procedures and review the adequacy of the risk management framework in relation to the risks faced by the Company.

(ii) Credit risk

Credit risk is the risk of financial loss to the Company if a customer or counterparty to a financial instrument fails to meet its contractual obligations and arises principally from trade receivables, loan receivable from related party, contract assets and bank balances.

The maximum exposure to credit risk is represented by the carrying amount of each financial asset in the statement of financial position.

Impairment loss reversal of trade receivables and contract assets arising from the contracts with customers recognized in profit or loss in 2023 amounted to GEL 13 thousand (2022: impairment loss reversal of GEL 208 thousand).

Trade receivables and contract assets

The Company's adopts a simplified approach to estimate the lifetime ECL for trade receivables and contract assets.

Approximately 49% of the Company's revenue in 2023 (2022: 46%) is attributable to sales transactions with a single customer.

The majority of the Company's customers have been transacting with the Company for over three years. Trade receivable and contract assets relate to the Company's customers.

The Company does not require collateral in respect of trade receivables and contract assets. The company does not have trade receivable and contract assets for which no loss allowance is recognised because of collateral.

The Company establishes an allowance for impairment that represents its estimate of expected losses in respect of trade receivables and contract assets. The Company's trade receivables and contract assets are mainly from the domestic wholesale customers.

The aggregate of The Company's three largest customers' balance amounts to GEL 3,150 thousand included in the trade receivables and contract assets as at 31 December 2023 (31 December 2022: GEL 5,170 thousand), amounting to 99% (31 December 2022: 96%) of the total trade receivables and contract assets.

The maximum exposure to credit risk for trade receivables and contract assets at the reporting date by geographic region was:

'000 GEL	Carrying amount	
	31 December 2023	31 December 2022
Domestic	1,333	2,261
Other	1,828	3,031
	3,161	5,292

Expected credit loss assessment

The Company allocates each exposure to a credit risk grade based on data that is determined to be predictive of the risk of loss and applying experienced credit judgement. Credit risk grades are defined using qualitative and quantitative factors that are indicative of the risk of default and are aligned to external credit rating definitions from agencies such as Moody Ratings.

The loss allowance for financial assets is based on ECL. The ECL represents the present value of the difference between the expected recoverable amount and the amount due in the contract. The ECL evaluation includes the expected collection amount and timing of the collection. Even if the contract cash flow is expected to be recovered in full but late, this will also lead to credit losses.

The key inputs into measurement of ECL are the term structure of the following variables:

Probability of default (PD);

Loss given default (LGD);

Exposure at default (EAD).

Where trade receivables and contract assets are current or less than 3 months past due (i.e. non credit-impaired), the ECL is calculated by multiplying PD by LGD and EAD. Where trade receivables are more than 3 months past due (i.e. credit-impaired), PD is determined as 100%, therefore the ECL is calculated by multiplying LGD by EAD.

PD is determined by reference to customer credit rating. The company has derived the PDs for customers by analysing the default records that spanned from 2010 to 2020. In 2023, the Company recalculated the PDs based on the historical data spanned from 2010 to 2020; as the difference is not substantial, management determined that the existing PDs remain appropriate.

LGD is the magnitude of the likely loss if there is a default. The company estimates LGD by calculating the recovery rate (RR) ($LGD = 1 - RR$) by reference to the ageing bands of the receivable balances.

The Company calculates the RR based on the full population of valid invoices issued and the ultimate payments on these invoices. With the payment records and RR of the invoices within each ageing band, the Company derives an LGD matrix, showing the percentages of loss under each particular ageing band, to use in the ECL model. In developing LGD, management has considered the time value of payments by applying effective interest rates to discount payments received to the present value at the due date. In 2023, the Company updated the LGDs based on historical data from 2010 to 2020.

EAD represents the expected exposure in the event of default. The EAD for financial assets is its gross carrying amount at the time of default.

The following table provides information about the exposure to credit risk and expected credit losses (ECLs) for trade receivables and contract assets as at 31 December 2023 and 2022:

	Collectively assessed			Collectively assessed		
	Gross 31 December 2023	Allowance 31 December 2023	Credit- impaired	Gross 31 December 2022	Allowance 31 December 2022	Credit- impaired
'000 GEL						
Neither past due nor impaired	3,159	(7)	No	3,734	(17)	No
Past due 0-90 days	9	-	No	1,578	(3)	No
	3,168	(7)		5,312	(20)	

Movements in the allowance for impairment in respect of trade receivables and contract assets

'000 GEL	2023	2022
Balance at beginning of the year	20	228
Net reversal for the year	(13)	(208)
Balance at the end of the year	7	20

Loan Receivable from related party

Loan receivable from related party balance of GEL 7,752 thousand at 31 December 2023 (31 December 2022: GEL 4,661 thousand), which represents its maximum credit exposure on these assets.

The loan is not past due as at 31 December 2023 and 31 December 2022. There are no indications that the related party will fail to meet its obligations when it falls due. Management estimates that ECL is immaterial at reporting dates.

Bank balances

The cash and cash equivalents are held with Georgian banks with short-term issuer default rating of B, based on Fitch Rating. The Company does not expect any counterparty to fail to meet its obligations.

Impairment on cash and cash equivalents has been measured on a 12-month expected loss basis and reflects the short maturities of the exposures. The Company considers that its cash and cash equivalents have low credit risk based on the external credit ratings of the counterparties. Management estimated that ECL is immaterial at reporting dates.

(iii) Liquidity risk

Liquidity risk is the risk that the Company will not be able to meet its financial obligations as they fall due. The Company's approach to managing liquidity is to ensure, as far as possible, that it will always have sufficient liquidity to meet its liabilities when due, under both normal and stressed conditions, without incurring unacceptable losses or risking damage to the Company's reputation. The Company uses different methods which assist it in monitoring cash flow requirements and optimising its cash return. Typically, the Company ensures that it has sufficient cash on demand to meet expected operational expenses for a reasonable period, including the servicing of financial obligation, this excludes the potential impact of extreme circumstances that cannot reasonably be predicted, such as natural disasters.

Exposure to liquidity risk

The following are the remaining contractual maturities of financial liabilities at the reporting dates. The amounts are gross and undiscounted, and include estimated interest payments:

31 December 2023	Contractual cash flows			
'000 GEL	Carrying amount	Total	Less than 1 year	1-5 years
Trade and other payables	5,090	5,090	5,090	-
Lease liabilities	1,528	1,851	627	1,224
	6,618	6,941	5,717	1,224

31 December 2022

'000 GEL	Carrying amount	Contractual cash flows		
		Total	Less than 1 year	1-5 years
Trade and other payables	4,342	4,342	4,342	-
Lease liabilities	392	415	318	97
	4,734	4,757	4,660	97

It is not expected that the cash flows included in the maturity analysis could occur significantly earlier, or at significantly different amounts.

(iv) Market risk

Market risk is the risk that changes in market prices, such as foreign exchange rates, interest rates and equity prices will affect the Company's income or the value of its holdings of financial instruments. The objective of market risk management is to manage and control market risk exposures within acceptable parameters, while optimizing the return.

As at 31 December 2023 and 2022 none of the financial assets and liabilities of the Company bear variable interest rates, therefore the Company is not significantly exposed to the interest rate risk.

The Company does not apply hedge accounting in order to manage volatility in profit or loss.

Currency risk

The Company is exposed to currency risk to the extent that there is a mismatch between currencies in which sales, purchases and borrowings are denominated and the functional currency of the Company.

The functional currency of the Company is the Georgian Lari (GEL). The currency in which these transactions are primarily denominated is USD.

Exposure to currency risk

The Company's exposure to foreign currency risk was as follows:

'000 GEL	USD- denominated 31 December 2023	EUR- denominated 31 December 2023	USD- denominated 31 December 2022	EUR- denominated 31 December 2022
Cash and cash equivalents	39	57	41	284
Trade and other receivables	608	1,828	721	3,087
Loan receivable	-	7,752	-	4,661
Trade and other payables	(57)	(4,108)	(31)	(3,501)
Lease liability	(1,528)	-	(387)	-
Net exposure	(938)	5,529	344	4,531

The following exchange rates have been applied during the year:

In GEL	Average rate		Reporting date spot rate	
	2023	2022	31 December 2023	31 December 2022
USD	2.6279	2.9156	2.6894	2.7020
EUR	2.8416	3.0792	2.9753	2.8844

The change of GEL exchange rate against all other currencies at 31 December 2023 and 2022 would have affected the measurement of financial instruments denominated in a foreign currency and affected profit/(loss) by the amounts shown below. The analysis assumes that all other variables, in particular interest rates, remain constant and ignores any impact of forecast sales and purchases.

Sensitivity analysis

A reasonably possible strengthening/(weakening) of GEL, as indicated below, against the USD and the EUR as at 31 December 2023 and 31 December 2022 would have affected the measurement of financial instruments denominated in USD and in EUR and affected profit or loss before taxes by the amounts shown below. The currency movements would have no direct impact on other comprehensive income or equity. The analysis assumes that all other variables, in particular interest rates, remain constant and ignores any impact of forecast sales and purchases.

'000 GEL	Profit or loss	
	Strengthening of GEL	Weakening of GEL
31 December 2023		
USD (10% movement)	94	(94)
EUR (10% movement)	(553)	553
31 December 2022		
USD (10% movement)	(34)	34
EUR (10% movement)	(453)	453

(v) Interest rate risk

The Company does not account for any fixed-rate financial instruments as fair value through profit or loss or as available-for-sale. Therefore, a change in interest rates at the reporting date would not have an effect in profit or loss or in equity.

18. Contingencies and commitments

(a) Insurance

The insurance industry in Georgia is in a developing state and many forms of insurance protection common in other parts of the world are not yet generally available. The Company does not have full coverage for its business interruption, or third-party liability in respect of property or environmental damage arising from accidents on Company property or relating to Company operations. Until the Company obtains adequate insurance coverage, there is a risk that the loss or destruction of certain assets could have a adverse effect on the Company's operations and financial position.

(b) Taxation contingencies

The taxation system in Georgia is relatively new and is characterised by frequent changes in legislation, official pronouncements and court decisions, which are sometimes subject to varying interpretation. In the event of a breach of tax legislation, no liabilities for additional taxes, fines or penalties may be imposed by the tax authorities after three years have passed since the end of the year in the breach occurred.

These circumstances may create tax risks in Georgia that are more significant than in other countries with more developed taxation systems. Management believes that it has provided adequately for tax liabilities based on its interpretations of applicable Georgian tax legislation, official pronouncements and court decisions. However, the interpretations of the relevant authorities could differ and the effect on these financial statements, if the authorities were successful in enforcing their interpretations, could be significant.

19. Related party transactions

(a) Parent and ultimate controlling party

The Company is wholly owned by Huawei Technologies Cooperatief U.A. (the Netherlands). The Company's ultimate controlling party is the Union of Huawei Investment & Holding Co., Ltd.

No publicly available financial statements are produced by the Company's immediate parent company. The next highest parent company that does so is Huawei Investment & Holding Co., LTD.

(b) Key management remuneration

Key management received the following remuneration during the year:

'000 GEL	2023	2022
Salaries and bonuses	962	1,069

(c) Other related party transactions

'000 GEL	Transaction value for the year ended 31 December		Balances as at	
	2023	2022	31 December 2023	31 December 2022
Loan receivable:				
Entity under common control*	2,827	3,393	7,752	4,661
Purchases of goods and services:				
Entities under common control	750	1,969	3,932	3,402
Sale of goods and services:				
Entities under common control	5,496	4,965	1,828	3,032
Royalty fees:				
Entity under common control	984	1,052	73	46

* Transaction values of loan receivables represent original transactions and also consider settlement of the transactions.

During 2023, the Company issued loans to the related party in the amount of GEL 7,606 thousand (equivalent of EUR 2,606 thousand) and received repayments in the amount of GEL 4,779 thousand (equivalent of EUR 1,647 thousand).

During 2022, the Company issued loans to the related party in the amount of GEL 4,554 thousand (equivalent of EUR 1,610 thousand) and received repayments in the amount of GEL 1,161 thousand (equivalent of EUR 410 thousand).

During 2023, interest income of GEL 107 thousand (2022: GEL 42 thousand) was recognized in profit and loss in respect of loan receivable from related parties. The interest rates and maturities of the loans receivable from related parties are disclosed in note 12.

During 2023 and 2022, the Company made payments of royalty fees. The fees were paid in accordance with intellectual property license agreement entered into with Huawei Technologies Co., LTD. According to the license agreement, the Company pays a royalty fee equal to 7.5% of revenue from software updates and maintenance services and software installation services for each accounting period.

20. Basis of measurement

The financial statements have been prepared on the historical cost basis.

21. Significant accounting policies

The accounting policies set out below have been applied consistently to all periods presented in these financial statements and have been applied consistently by the Company.

(a) Revenue

Revenue is measured based on the consideration specified in a contract with a customer. The Company recognizes revenue when it transfers control over a good or service to a customer.

The following table provides information about the nature and timing of the satisfaction of performance obligations in contracts with customers, including significant payment terms, and the related revenue recognition policies:

Type of service	Nature and timing of satisfaction of performance obligations, including significant payment terms	Revenue recognition policies
Network maintenance service	Maintenance services represent the Company's stand-ready obligation to provide remote technical support, network and equipment health checks and network audit services to its customers. Customers usually pay monthly/quarterly in equal instalments over the period of contract. Contracts are usually concluded for 1-2 years term. Invoices are usually payable within 30 days.	Revenue is recognised over time as the services are provided with reference to progress towards works performed.
Hardware installation, commissioning and integration	Under this type of contract, the Company installs customer-owned hardware equipment on the Customer's premise, tests it to verify that it functions according to its design objectives or specifications and integrates the new equipment into the existing network. Under such contracts, the Company issues to customers warranties for works performed. Accounting policy for warranties is disclosed in the section "Revenue from warranty services" below. Under such contracts, the customer controls all of the work in progress as hardware is being installed, commissioned and integrated. Such services are performed on the equipment already located on the customer's site or premise and the Company's performance enhances the functionality of the equipment that the customer controls.	Revenue and associated costs are recognised over time. Revenue is recognised progressively based on cost-to-cost method. The related costs are recognised in profit or loss when they are incurred. If the services under a single arrangement are rendered in different reporting periods, then the consideration is allocated based on their relative stand-alone selling prices. The stand-alone selling price is determined based on expected expenses plus profit margin approach.

Type of service	Nature and timing of satisfaction of performance obligations, including significant payment terms	Revenue recognition policies
	Invoices are issued according to contractual terms and are usually payable within 30 days. Amounts not yet invoiced amounts are presented as contract assets.	If the Company has recognised revenue, but is not yet entitled to issue an invoice, then its right to consideration is recognised as a contract asset. The contract asset is reclassified to receivables when the entitlement to payment becomes unconditional. Advances received are included in contract liabilities.
Sales support services	The sales supporting service includes marketing and promotional activities with a view to assisting the Trading Hub (Inter-company entity) in maximising sales of products in the territory of Georgia, and/or another such related service as the parties may agree from time to time. The service fee per contract is the sum of the service costs plus a mark-up element.	Revenue for such services is recognised over time. If the services are completed within a very short period of time, revenue for these services is recognised at the time when the services are delivery is complete.
Trainings	Under such contracts, the customers simultaneously receive and consume the benefits provided by the entity's performance as the entity performs. Under this type of contract, the Company provides services over a relatively short period of time. Invoices are issued according to contractual terms and are usually payable within 30 days.	Revenue for such services is recognised over time. If the services are completed within a very short period of time, revenue for these services is recognised at the time when the service delivery is complete.
Revenue from warranty services	The Company provides extended warranties, with a duration of 1-3 years to its customers on top of standard warranty provided by manufacturers of equipment. As the extended warranty is provided on top of the standard warranty issued by other parties, such warranty is regarded as a separate performance obligation. The Company does not provide standard warranties to its customers.	Revenue for such services is recognised evenly over the warranty period.

(b) Finance income and costs

The Company's finance income and finance costs include:

- interest expense;
- interest income on loans receivable;
- the foreign currency gain or loss on financial assets and financial liabilities;

Interest income or expense is recognised using the effective interest method.

The 'effective interest rate' is the rate that exactly discounts estimated future cash payments or receipts through the expected life of the financial instrument to:

- The gross carrying amount of the financial asset; or
- The amortised cost of the financial liability.

In calculating interest income and expense, the effective interest rate is applied to the gross carrying amount of the asset (when the asset is not credit-impaired) or to the amortised cost of the liability. However, for financial assets that have become credit-impaired subsequent to initial recognition, interest income is calculated by applying the effective interest rate to the amortised cost of the financial asset. If the asset is no longer credit-impaired, then the calculation of interest income reverts to the gross basis. Foreign currency gains and losses are reported on a net basis as either finance income or finance cost depending on whether foreign currency movements are in a net gain or net loss position.

(c) Foreign currency transactions

Transactions in foreign currencies are translated to the functional currency of the Company at exchange rates at the dates of the transactions.

Monetary assets and liabilities denominated in foreign currencies at the reporting date are translated to the functional currency at the exchange rate at that date. The foreign currency gain or loss on monetary items is the difference between amortized cost in the functional currency at the beginning of the period, adjusted for effective interest and payments during the period, and the amortized cost in foreign currency translated at the exchange rate at the end of the reporting period.

Foreign currency differences arising in translation are recognized in profit or loss.

(d) Short-term employee benefits

Short-term employee benefit obligations are measured on an undiscounted basis and are expensed as the related service is provided. A liability is recognised for the amount expected to be paid under short-term cash bonus or profit-sharing plans if the Company has a present legal or constructive obligation to pay this amount as a result of past service provided by the employee, and the obligation can be estimated reliably.

(e) Charter capital

Charter capital is classified as equity.

(f) Income tax

Income tax expense comprises current and deferred tax. It is recognised in profit or loss except to the extent that it relates to a business combination, or items recognised directly in equity or in other comprehensive income.

(i) Current tax

Current tax comprises the expected tax payable or receivable on the taxable income or loss for the year, using tax rates enacted or substantively enacted at the reporting date, and any adjustment to tax payable in respect of previous years. Current tax payable also includes any tax liability arising from dividends.

On 13 May 2016 the Parliament of Georgia passed the bill on corporate income tax reform (also known as the Estonian model of corporate taxation), which mainly moves the moment of taxation from when taxable profits are earned to when they are distributed. The law has entered into force in 2016 and is effective for tax periods starting after 1 January 2017 for all entities except for financial institutions (such as banks, insurance companies, microfinance organizations, pawnshops), for which the law will become effective from 1 January 2023.

The new system of corporate income taxation does not imply exemption from Corporate Income Tax (CIT), rather CIT taxation is shifted from the moment of earning the profits to the moment of their distribution; i.e. the main tax object is distributed earnings. The Tax Code of Georgia defines Distributed Earnings (DE) to mean profit distributed to shareholders as a dividend. However some other transactions are also considered as DE, for example non-arm's length cross-border transactions with related parties and/or with persons exempted from tax are also considered as DE for CIT purposes. In addition, the tax object includes expenses or other payments not related to the entity's economic activities, free of charge supply and over-limit representative expenses.

Tax reimbursement is available for the current tax paid on the undistributed earnings in the years 2008-2016, if those earnings are distributed in 2017 or further years.

The corporate income tax arising from the payment of dividends is accounted for as an expense in the period when dividends are declared, regardless of the actual payment date or the period for which the dividends are paid.

(ii) Deferred tax

Due to the nature of the new taxation system described above, the entities registered in Georgia do not have any differences between the tax bases of assets and their carrying amounts and hence, no deferred income tax assets and liabilities arise.

Tax losses accrued in the prior periods cannot be utilized against the future taxable profits.

(g) Property and equipment

(i) Recognition and measurement

Items of property, plant and equipment are measured at cost less accumulated depreciation and any accumulated impairment losses.

Cost includes expenditure that is directly attributable to the acquisition of the asset. The cost of self-constructed assets includes the cost of materials and direct labour, any other costs directly attributable to bringing the asset to a working condition for their intended use, the costs of dismantling and removing the items and restoring the site on which they are located, and capitalised borrowing costs. Purchased software that is integral to the functionality of the related equipment is capitalised as part of that equipment.

When parts of an item of property, plant and equipment have different useful lives, they are accounted for as separate items (major components) of property, plant and equipment.

Any gain or loss on disposal of an item of property, plant and equipment is determined by comparing the proceeds from disposal with the carrying amount of property, plant and equipment, and is recognised net within other income/other expenses in profit or loss.

(ii) Subsequent expenditure

The cost of replacing a component of an item of property, plant and equipment is recognised in the carrying amount of the item if it is probable that the future economic benefits embodied within the component will flow to the Company, and its cost can be measured reliably. The carrying amount of the replaced component is derecognised. The costs of the day-to-day servicing of property, plant and equipment are recognised in profit or loss as incurred.

(iii) Depreciation

Items of property, plant and equipment are depreciated from the date that they are installed and are ready for use, or in respect of internally constructed assets, from the date that the asset is completed and ready for use. Depreciation is based on the cost of an asset less its residual value. The Company has set 5% residual value for all items of property, and equipment from 1 January 2020. Depreciation is recognised in profit or loss on a straight-line basis over the estimated useful lives of each part of an item of property, and equipment, since this most closely reflects the expected pattern of consumption of the future economic benefits embodied in the asset. Leased assets are depreciated over the shorter of the lease term and their useful lives unless it is reasonably certain that the Company will obtain ownership by the end of the lease term.

Depreciation expense associated with canteen lease right-of use asset is recorded within personnel expenses, as it represents non-currency benefit provided to employees.

The estimated useful lives of significant items of property, plant and equipment for the current and comparative periods are as follows:

– Machinery & equipment	10 years;
– Vehicles	5 years;
– Electronic equipment	3-5 years;
– Right of use assets	1-5years;
– Other	5 years.

Depreciation methods, useful lives and residual values are reviewed at each financial year end and adjusted, if appropriate.

(h) Financial instruments

The Company applies IFRS 9 Financial Instruments for recognising and measuring financial assets, financial liabilities and some contracts to buy or sell non-financial items.

(i) Recognition and initial measurement

Trade receivables are initially recognized when they are originated.

All other financial assets and financial liabilities are initially recognized when the Company becomes a party to the contractual provisions of the instrument. A financial asset (unless it is a trade receivable without a significant financing component) or financial liability is initially measured at fair value plus, for an item not at FVTPL, transaction costs that are directly attributable to its acquisition or issue. A trade receivable without a significant financing component is initially measured at the transaction price.

(ii) Classification and subsequent measurement of financial assets

On initial recognition, a financial asset is classified as measured at: amortized cost; fair value through other comprehensive income (FVOCI) – debt investment; FVOCI – equity investment; or FVTPL.

Financial assets are not reclassified subsequent to their initial recognition unless the Company changes its business model for managing financial assets in which case all affected financial assets are reclassified on the first day of the first reporting period following the change in the business model.

A financial asset is measured at amortized cost if it meets both of the following conditions and is not designated as at FVTPL:

- It is held within a business model whose objective is to hold assets to collect contractual cash flows; and
- Its contractual terms give rise on specified dates to cash flows that are solely payments of principal and interest on the principal amount outstanding.

A debt investment is measured at FVOCI if it meets both of the following conditions and is not designated as at FVTPL:

- It is held within a business model whose objective is achieved by both collecting contractual cash flows and selling financial assets; and
- Its contractual terms give rise on specified dates to cash flows that are solely payments of principal and interest on the principal amount outstanding.

On initial recognition of an equity investment that is not held for trading, the Company may irrevocably elect to present subsequent changes in the investment's fair value in OCI. This election is made on an investment-by-investment basis.

All financial assets not classified as measured at amortized cost or FVOCI as described above are measured at FVTPL. On initial recognition, the Company may irrevocably designate a financial asset that otherwise meets the requirements to be measured at amortized cost or at FVOCI as at FVTPL if doing so eliminates or significantly reduces an accounting mismatch that would otherwise arise.

The Company's financial assets comprise loans receivable, trade and other receivables and cash and cash equivalents and are classified into the financial assets at amortized cost category. These assets are subsequently measured at amortized cost using the effective interest method. The amortized cost is reduced by impairment losses. Interest income, foreign exchange gains and losses and impairment are recognized in profit or loss. Any gain or loss on derecognition is recognized in profit or loss.

Cash and cash equivalents comprised bank balances with maturities of three months or less from the acquisition date that were subject to insignificant risk of changes in their fair value.

(iii) Classification and subsequent measurement of financial liabilities

Financial liabilities are classified as measured at amortized cost or FVTPL. A financial liability is classified as at FVTPL if it meets the definition of held-for-trading or it is designated as such on initial recognition. Financial liabilities at FVTPL are measured at fair value and net gains and losses, including any interest expense, are recognized in profit or loss (except for the part of the fair value change that is due to changes in the Company's own credit risk, that is recognized in other comprehensive income) Other financial liabilities are subsequently measured at amortized cost using the effective interest method. Interest expense and foreign exchange gains and losses are recognized in profit or loss. Any gain or loss on derecognition is also recognized in profit or loss.

The Company measures all of its financial liabilities at amortized cost.

(iv) Modification of financial assets and financial liabilities

Financial assets

If the terms of a financial asset are modified, the Company evaluates whether the cash flows of the modified asset are substantially different. If the cash flows are substantially different (referred to as 'substantial modification'), then the contractual rights to cash flows from the original financial asset are deemed to have expired. In this case, the original financial asset is derecognised, and a new financial asset is recognised at fair value.

The Company performs a quantitative and qualitative evaluation of whether the modification is substantial, i.e. whether the cash flows of the original financial asset and the modified or replaced financial asset are substantially different. The Company assesses whether the modification is substantial based on quantitative and qualitative factors in the following order: qualitative factors, quantitative factors, combined effect of qualitative and quantitative factors. If the cash flows are substantially different, then the contractual rights to cash flows from the original financial asset are deemed to have expired. In making this evaluation the Company analogizes to the guidance on the derecognition of financial liabilities.

The Company concludes that the modification is substantial as a result of the following qualitative factors:

- change the currency of the financial asset;
- change in collateral or other credit enhancement;
- change of terms of financial asset that lead to non-compliance with SPPI criterion (e.g. inclusion of conversion feature).

If the cash flows of the modified asset carried at amortised cost are not substantially different, then the modification does not result in derecognition of the financial asset. In this case, the Company recalculates the gross carrying amount of the financial asset and recognises the amount arising from adjusting the gross carrying amount as a modification gain or loss in profit or loss. The gross carrying amount of the financial asset is recalculated as the present value of the renegotiated or modified contractual cash flows that are discounted at the financial asset's original effective interest rate. Any costs or fees incurred adjust the carrying amount of the modified financial asset and are amortised over the remaining term of the modified financial asset.

Financial liabilities

The Company derecognises a financial liability when its terms are modified, and the cash flows of the modified liability are substantially different. In this case, a new financial liability based on the modified terms is recognised at fair value. The difference between the carrying amount of the financial liability extinguished and the new financial liability with modified terms is recognised in profit or loss.

If a modification (or exchange) does not result in the derecognition of the financial liability the Company applies accounting policy consistent with the requirements for adjusting the gross carrying amount of a financial asset when a modification does not result in the derecognition of the financial asset, i.e. the Company recognises any adjustment to the amortised cost of the financial liability arising from such a modification (or exchange) in profit or loss at the date of the modification (or exchange).

Changes in cash flows on existing financial liabilities are not considered as modification, if they result from existing contractual terms, e.g. changes in fixed interest rates initiated by banks due to changes in the key rate of National Bank of Georgia, if the loan contract entitles banks to do so and the Company have an option to either accept the revised rate or redeem the loan at par without penalty. The Company treats the modification of an interest rate to a current market rate using the guidance on floating-rate financial instruments. This means that the effective interest rate is adjusted prospectively.

The Company performs a quantitative and qualitative evaluation of whether the modification is substantial considering qualitative factors, quantitative factors and combined effect of qualitative and quantitative factors. The Company concludes that the modification is substantial as a result of the following qualitative factors:

- Change the currency of the financial liability;
- Change in collateral or other credit enhancement;
- Inclusion of conversion option;
- Change in the subordination of the financial liability.

For the quantitative assessment the terms are substantially different if the discounted present value of the cash flows under the new terms, including any fees paid net of any fees received and discounted using the original effective interest rate, is at least 10 per cent different from the discounted present value of the remaining cash flows of the original financial liability. If an exchange of debt instruments or modification of terms is accounted for as an extinguishment, any costs or fees incurred are recognised as part of the gain or loss on the extinguishment. If the exchange or modification is not accounted for as an extinguishment, any costs or fees incurred adjust the carrying amount of the liability and are amortised over the remaining term of the modified liability.

(v) Derecognition

Financial assets

The Company derecognises a financial asset when the contractual rights to the cash flows from the financial asset expire, or it transfers the rights to receive the contractual cash flows in a transaction in which substantially all of the risks and rewards of ownership of the financial asset are transferred or in which the Company neither transfers nor retains substantially all of the risks and rewards of ownership and it does not retain control of the financial asset.

The Company enters into transactions whereby it transfers assets recognised in its statement of financial position but retains either all or substantially all of the risks and rewards of the transferred assets. In these cases, the transferred assets are not derecognised.

Financial liabilities

The Company derecognises a financial liability when its contractual obligations are discharged or cancelled or expire. The Company also derecognises a financial liability when its terms are modified and the cash flows of the modified liability are substantially different, in which case a new financial liability based on the modified terms is recognised at fair value.

On derecognition of a financial liability, the difference between the carrying amount extinguished and the consideration paid (including any non-cash assets transferred or liabilities assumed) is recognised in profit or loss.

(vi) Offsetting

Financial assets and liabilities are offset, and the net amount presented in the statements of financial position when, and only when, the Company currently has a legally enforceable right to set off and intends either to settle on a net basis or to realize the asset and settle the liability simultaneously. The Company currently has a legally enforceable right to set off if that right is not contingent on a future event and enforceable both in the normal course of business and in the event of default, insolvency or bankruptcy of the Company and all counterparties.

(i) Impairment

(i) Non-derivative financial assets

Financial instruments and contract assets

The Company recognises loss allowances for ECLs on:

- Financial assets measured at amortised cost;
- Debt investments measured at FVOCI; and
- Contract assets.

The Company measures loss allowances at an amount equal to lifetime ECLs, except for the following, which are measured at 12-month ECLs:

- Debt securities that are determined to have low credit risk at the reporting date; and
- Other debt securities and bank balances for which credit risk (i.e. the risk of default occurring over the expected life of the financial instrument) has not increased significantly since initial recognition.

Loss allowances for trade receivables and contract assets are always measured at an amount equal to lifetime ECLs.

When determining whether the credit risk of a financial asset has increased significantly since initial recognition and when estimating ECLs, the Company considers reasonable and supportable information that is relevant and available without undue cost or effort. This includes both quantitative and qualitative information and analysis, based on the Company's historical experience and informed credit assessment and including forward-looking information.

The Company considers a financial asset to be in default when:

- The borrower is unlikely to pay its credit obligations to the Company in full, without recourse by the Company to actions such as realising security (if any is held); or
- The financial asset is more than 90 days past due.

Lifetime ECLs are the ECLs that result from all possible default events over the expected life of a financial instrument.

12-month ECLs are the portion of ECLs that result from default events that are possible within the 12 months after the reporting date (or a shorter period if the expected life of the instrument is less than 12 months).

The maximum period considered when estimating ECLs is the maximum contractual period over which the Company is exposed to credit risk.

Measurement of ECLs

ECLs are a probability-weighted estimate of credit losses. Credit losses are measured as the present value of all cash shortfalls (i.e. the difference between the cash flows due to the entity in accordance with the contract and the cash flows that the Company expects to receive).

ECLs are discounted at the effective interest rate of the financial asset.

Credit-impaired financial assets

At each reporting date, the Company assesses whether financial assets carried at amortised cost and debt securities at FVOCI are credit impaired. A financial asset is 'credit-impaired' when one or more events that have a detrimental impact on the estimated future cash flows of the financial asset have occurred.

Evidence that a financial asset is credit-impaired includes the following observable data:

- Significant financial difficulty of the borrower or issuer;
- A breach of contract such as a default or being more than 90 days past due;
- The restructuring of a loan or advance by the Company on terms that the Company would not consider otherwise;
- It is probable that the borrower will enter bankruptcy or other financial reorganisation; or
- The disappearance of an active market for a security because of financial difficulties.

Presentation of allowance for ECL in the statement of financial position

Loss allowances for financial assets measured at amortised cost are deducted from the gross carrying amount of the assets.

For debt securities at FVOCI, the loss allowance is charged to profit or loss and is recognised in OCI.

Write-off

The gross carrying amount of a financial asset is written off when the Company has no reasonable expectations of recovering a financial asset in its entirety or a portion thereof. The Company makes an assessment with respect to the timing and amount of write-off based on whether there is a reasonable expectation of recovery. The Company expects no significant recovery from the amount written off. However, financial assets that are written off could still be subject to enforcement activities in order to comply with the Company's procedures for recovery of amounts due.

(j) Provisions

A provision is recognised if, as a result of a past event, the Company has a present legal or constructive obligation that can be estimated reliably, and it is probable that an outflow of economic benefits will be required to settle the obligation. Provisions are determined by discounting the expected future cash flows at a pre-tax rate that reflects current market assessments of the time value of money and the risks specific to the liability. The unwinding of the discount is recognised as finance cost.

(k) Leases

At inception of a contract, the Company assesses whether a contract is, or contains, a lease. A contract is, or contains, a lease if the contract conveys the right to control the use of an identified asset for a period of time in exchange for consideration. To assess whether a contract conveys the right to control the use of an identified asset, the Company uses the definition of a lease in IFRS 16.

This policy is applied to contracts entered into, on or after 1 January 2019.

(i) As a lessee

The Company recognises a right-of-use asset and a lease liability at the lease commencement date. The right-of-use asset is initially measured at cost, which comprises the initial amount of the lease liability adjusted for any lease payments made at or before the commencement date, plus any initial direct costs incurred and an estimate of costs to dismantle and remove the underlying asset or to restore the underlying asset or the site on which it is located, less any lease incentives received.

The right-of-use asset is subsequently depreciated using the straight-line method from the commencement date to the end of the lease term, unless the lease transfers ownership of the underlying asset to the Company by the end of the lease term or the cost of the right-of-use asset reflects that the Company will exercise a purchase option. In that case the right-of-use asset will be depreciated over the useful life of the underlying asset, which is determined on the same basis as those of property and equipment. In addition, the right-of-use asset is periodically reduced by impairment losses, if any, and adjusted for certain remeasurements of the lease liability.

The lease liability is initially measured at the present value of the lease payments that are not paid at the commencement date, discounted using the interest rate implicit in the lease or, if that rate cannot be readily determined, the Company's incremental borrowing rate. Generally, the Company uses its incremental borrowing rate as the discount rate.

Lease payments included in the measurement of the lease liability comprise fixed payments, including in-substance fixed payments.

The lease liability is measured at amortised cost using the effective interest method. It is remeasured, if the Company changes its assessment of whether it will exercise a purchase, extension or termination option or if there is a revised in-substance fixed lease payment.

When the lease liability is remeasured in this way, a corresponding adjustment is made to the carrying amount of the right-of-use asset or is recorded in profit or loss if the carrying amount of the right-of-use asset has been reduced to zero.

The Company has elected not to recognise right-of-use assets and lease liabilities for leases of low-value assets and short-term leases with the contractual term less than 1 year. The Company recognises the lease payments associated with these leases as an expense on a straight-line basis over the lease term.

A lease term reflects the Company's reasonable estimate of the period during which the underlying asset will be used. In determining the lease term the Company bases its judgement on the broader economics of the contract and the underlying asset, rather than the contractual terms only and allows factors like economic penalties, legislative approach to renewal of the lease, forthcoming changes in regulation and the future business plans of the Company to be effectively captured in the estimate of the lease term.

22. New standards and interpretations

A number of new standards are effective for annual periods beginning after 1 January 2022 and earlier application is permitted; however, the Company has not early adopted the new or amended standards in preparing these financial statements.

(a) *Classification of Liabilities as Current or Non-Current (Amendments to IAS 1)*

The amendments as issued in 2020, aim to clarify the requirements on determining whether a liability is current or non-current, and apply for annual reporting periods beginning on or after 1 January 2023. However, the IASB has subsequently proposed further amendments to IAS 1 and the deferral of the effective date of 2020 amendments to no earlier than 1 January 2024.

(b) *Other standards*

The following new and amended standards are not expected to have a significant impact on the Company's financial statements.

- *IFRS 17 Insurance Contracts and amendments to IFRS 17 Insurance Contracts.*
- *Disclosure of Accounting Policies (Amendments to IAS 1 and IFRS Practice Statement 2)*
- *Definition of Accounting Estimates (Amendments to IAS 8).*

შპს „თბილისი ჰუავეი ტექნოლოჯის კო.“

2023 წლის
ფინანსური ანგარიშგება

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	6
მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	7
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	8
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	9
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	10

შპს "KPMG Georgia"

მე-5 სართული, GMT პლაზა

მთაწმინდის რაიონი, თავისუფლების მოედანი N4 (ნაკვეთი 66/4)

თბილისი, საქართველო 0105

IN 404437695

ტელეფონი +995 322 93 5713

ინტერნეტი: www.kpmg.ge

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს „თბილისი ჰუავეი ტექნოლოჯის კო.“-ს მესაკუთრეებს

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ შპს „თბილისი ჰუავეი ტექნოლოჯის კო.“-ს (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე თანდართული შენიშვნებისგან, მათ შორის ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულად ნაკადებს იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტს წარვმართავდით აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობა დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“-ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებელი ვართ კომპანიისგან ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს (ბესს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსისა (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ საქართველოში ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს. გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებით და ბესს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისათვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

შპს „KPMG Georgia“, კომპანია რეგისტრირებული საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, KPMG-ის დამოუკიდებელი წევრი ფირმების გლობალური ორგანიზაციის წევრი ფირმა, რომელიც ერთიანდება გარანტიით შეზღუდულ კერძო ინგლისურ კომპანიაში KPMG International Limited.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნარი და აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია კომპანიის ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად კომპანიის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არ აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებლები არიან კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა შეცდომით ან თაღლითობით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებულებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებითი უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენენ იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ს შესაბამისად, აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად კომპანიის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ექვს გამოიწვევდა კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება კომპანია უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი კომპანია.

შპს „თბილისი ჰუავეი ტექნოლოჯის კო.“
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა
გვერდი 3

- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძველად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია:

ნინო ჩიხლაძე

შპს "KPMG Georgia"
თბილისი, საქართველო
24 მარტი 2024 წელი

'000 ლარი	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	10,16	1,787	850
გრძელვადიანი აქტივები		1,787	850
მარაგები		362	349
მოკლევადიანი საგადასახადო აქტივები		599	129
სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ	12	7,752	4,661
სახელშეკრულებო აქტივები	5(c)	724	1,562
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	11	2,439	3,816
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	13	908	2,570
მოკლევადიანი აქტივები		12,784	13,087
სულ აქტივები		14,571	13,937
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	14	333	333
გაუნაწილებელი მოგება	14	6,463	8,218
სულ კაპიტალი		6,796	8,551
საიჯარო ვალდებულებები	16	1,017	90
გრძელვადიანი ვალდებულებები		1,017	90
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	15	5,819	4,763
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	15	428	231
საიჯარო ვალდებულებები	16	511	302
მოკლევადიანი ვალდებულებები		6,758	5,296
სულ ვალდებულებები		7,775	5,386
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		14,571	13,937

შპს „თბილისი ჰუავეი ტექნოლოჯის კო.“
2023 წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

‘000 ლარი	შენიშვნა	2023	2022
შემოსავალი	5	18,566	19,200
გაყიდვების თვითღირებულება	6	(11,659)	(13,425)
საერთო მოგება		6,907	5,775
გაყიდვის და ადმინისტრაციული ხარჯები	7	(2,916)	(1,810)
გაუფასურების ზარალის აღდგენა სავაჭრო მოთხოვნებზე და სახელშეკრულებო აქტივებზე	16(b)(ii)	13	208
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(4)	(8)
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		4,000	4,165
წმინდა ფინანსური შემოსავალი/(ხარჯი)	8	127	(1,550)
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		4,127	2,615
მოგების გადასახადის ხარჯი	9	(760)	(4)
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		3,367	2,611

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2024 წლის 23 მარტს და მისი სახელით დოკუმენტზე ხელს აწერენ:

 ლუ ფენგჰონგ
 დირექტორის უფლებამოსილი
 წარმომადგენელი

 ლიუ იუნ
 ფინანსური დირექტორი

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებთან ერთად, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების ნაწილია და განთავსებულია 10 - 41 გვერდებზე.

შპს „თბილისი ჰუავეი ტექნოლოჯის კო.“
2023 წლის საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

’000 ლარი	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ კაპიტალი
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	333	8,520	8,853
მთლიანი სრული შემოსავალი			
წლის მოგება	-	2,611	2,611
მთლიანი სრული მოგება წლის განმავლობაში	-	2,611	2,611
შენატანები და განაწილებები			
დივიდენდები (შენიშვნა 14 (b))	-	(2,913)	(2,913)
სულ შენატანები და განაწილებები	-	(2,913)	(2,913)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	333	8,218	8,551
 ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	 333	 8,218	 8,551
მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-
წლის მოგება	-	3,367	3,367
მთლიანი სრული მოგება წლის განმავლობაში	-	3,367	3,367
შენატანები და განაწილებები			
დივიდენდები (შენიშვნა 14 (b))	-	(5,122)	(5,122)
სულ შენატანები და განაწილებები	-	(5,122)	(5,122)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	333	6,463	6,796

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებთან ერთად, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების ნაწილია და განთავსებულია 10 - 41 გვერდებზე.

'000 ლარი	შენიშვნა	2023	2022
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან			
კლიენტებისგან მიღებული ფულადი სახსრები		24,384	20,840
მომწოდებლებისთვის გადახდილი			
ფულადი სახსრები		(10,434)	(10,154)
დასაქმებულებისთვის გადახდილი			
ფულადი სახსრები		(3,464)	(6,000)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი სახსრები		10,486	4,686
გადახდილი პროცენტი		(57)	(60)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(1,031)	(390)
სხვა გადახდილი გადასახადები		(2,796)	(1,784)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		6,602	2,452
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობებიდან			
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(32)	(151)
გაცემული სესხები		(7,606)	(4,554)
გაცემული სესხის დაფარვა		4,670	1,133
გაცემულ სესხებზე პროცენტის დაფარვა		109	28
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(2,859)	(3,544)
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობებიდან			
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	16(a)	(385)	(398)
კომპანიის აქციონერებზე გადახდილი დივიდენდები	14(b)	(5,028)	(2,766)
საფინანსო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(5,413)	(3,164)
წმინდა კლება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვარს		2,570	7,158
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		8	(332)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბერს	13	908	2,570

კომპანიამ მოახდინა შემდეგნაირი კლასიფიკაცია:

- საიჯარო გადახდების ძირითადი ნაწილისთვის განხორციელებული ფულადი გადახდები - საფინანსო საქმიანობის სახით;
- მოკლევადიანი იჯარებისთვის განხორციელებული ფულადი გადახდები - საოპერაციო საქმიანობის სახით (შეტანილი, „მომწოდებლებისთვის გადახდილ ფულად სახსრებში“)
- პროცენტის დასაფარად განხორციელებული ფულადი გადახდები - საოპერაციო საქმიანობის სახით (კომპანიის მიერ არჩეული საპროცენტო გადახდების წარდგენის შესაბამისად).

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებთან ერთად, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების ნაწილია და განთავსებულია 10 - 41 გვერდებზე.

შენიშვნა	გვერდი	შენიშვნა	გვერდი
1. ანგარიშგაღებული საწარმო	11	13. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	16
2. აღრიცხვის საფუძველი	11	14. საკუთარი კაპიტალის და კაპიტალის მართვა	17
3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა	11	15. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები და სახელშეკრულებო ვალდებულებები	18
4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება	12	16. იჯარები	18
5. შემოსავალი	12	17. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა	19
6. გაყიდვების თვითღირებულება	14	18. პირობითი ვალდებულებები	25
7. გაყიდვის და ადმინისტრაციული ხარჯები	14	19. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან	26
8. წმინდა ფინანსური შემოსავალი/ (ხარჯი)	14	20. შეფასების საფუძველი	27
9. მოგების გადასახადები	15	21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები	27
10. ძირითადი საშუალებები	15	22. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები	40
11. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	16		
12. სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ	16		

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

(a) საქართველოს ბიზნეს გარემო

კომპანიის საქმიანობა ხორციელდება საქართველოში, შესაბამისად მასზე ზემოქმედებს საქართველოში მოქმედი ეკონომიკური ფაქტორები და ფინანსური ბაზრები, რომლებიც განვითარებადი ბაზრის თვისებებით ხასიათდება. საკანონმდებლო, საგადასახადო და მარეგულირებელი სტრუქტურები განაგრძობენ განვითარებას, თუმცა ისინი ექვემდებარებიან განსხვავებულ ინტერპრეტაციებს და ხშირ ცვლილებებს, რაც სხვა საკანონმდებლო და ფისკალურ სირთულეებთან ერთად, საქართველოში მოქმედი ორგანიზაციებისთვის გარკვეულ გამოწვევებს წარმოქმნის.

გლობალური ფაქტორების მიუხედავად, საქართველოში 2023 წელს ეკონომიკა 7%-ით გაიზარდა, ინფლაციის დონემ კი 2,5% შეადგინა. მშპ-ს რეალური ზრდა ძირითადად განპირობებულია გაზრდილი ექსპორტით, ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლებით და ფულადი გზავნილების დაჩქარებით, რაც დაკავშირებულია რუსეთიდან, უკრაინიდან და ბელორუსიდან მიგრანტების/ტურისტების შემოდინებასთან (უკრაინაში კონფლიქტის დაწყების შემდეგ). 2023 წელს, ქართული ლარის კურსი აშშ დოლართან მიმართებაში 9.87%-ით გამყარდა (2022:12.53%). წყაროები: www.geostat.ge; www.nbg.gov.ge.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას კომპანიის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალი ბიზნეს გარემო შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან.

(b) ორგანიზაცია და ოპერაციები

შპს „თბილისი ჰუავეი ტექნოლოჯის კო.“ (შემდგომში „კომპანია“) არის შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის შესაბამისად. კომპანია დაარსდა 2008 წლის 20 მაისს და მისი იურიდიული მისამართია: ვაჟა-ფშაველას გამზირი №71, ვაკე-საბურთალოს რაიონი, 0186 თბილისი, საქართველო. კომპანიის რეგისტრაციის ნომერია: 204542272.

კომპანიის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს საქართველოში ადგილობრივი მობილური ოპერატორი კომპანიებისთვის სატელეკომუნიკაციო ქსელის, მოწყობილობების ინსტალაციის, პროგრამული უზრუნველყოფის განახლებისა და მიმდინარე ტექნიკური მომსახურების გაწევას.

კომპანია სრულად არის ფლობილი „Huawei Technologies Coöperatief U.A.“-ს მიერ (ნიდერლანდები). კომპანიის საბოლოო მშობელი კომპანია არის „Huawei Investment & Holding Co., Ltd.“. კომპანიის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე არის „Union of Huawei Investment & Holding Co., Ltd.“.

ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია მე-19 შენიშვნაში.

2. აღრიცხვის საფუძველი

შესაბამისობა

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან („ფასს აღრიცხვის სტანდარტები“) სრულ შესაბამისობაში.

3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

საქართველოს ეროვნული ვალუტაა ქართული ლარი, რომელიც ამავდროულად წარმოადგენს კომპანიის სამუშაო ვალუტას და ვალუტას, რომელშიც წარმოდგენილია წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება. ლარში წარმოდგენილი ყველა ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს ათასეულამდე, გარდა სხვაგვარად მითითებული შემთხვევებისა.

4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება

ფასს აღრიცხვის სტანდარტების შესაბამისი ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს მსჯელობებს, შეფასებებსა და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებაზე და წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობებზე. ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისგან.

შეფასებების და ძირითადი დაშვებების გადახედვა მუდმივად ხორციელდება. სააღრიცხვო შეფასებების გადახედვის შედეგები აღიარდება იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მათი გადახედვა და ასევე ნებისმიერ შემდგომ პერიოდში, რომელზედაც მათ ექნებათ გავლენა.

ინფორმაცია იმ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებასთან დაკავშირებული კრიტიკული მსჯელობების შესახებ, რომლებსაც ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე, განსაზღვრულია შენიშვნაში 21 (a) - შესასრულებელი ვალდებულებების და შემოსავლის აღიარების პოლიტიკების განსაზღვრა.

ხელმძღვანელობის აზრით, არ არსებობს მსჯელობებთან, დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობები, რომლებიც მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში არსებითი ცვლილებების გამოწვევის მნიშვნელოვან რისკს ატარებენ.

სამართლიანი ღირებულებების შეფასება

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას, კომპანია შეძლებისდაგვარად იყენებს ბაზრის დაკვირვებად მონაცემებს. სამართლიანი ღირებულება, შეფასების ტექნიკაში გამოყენებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, იყოფა სამართლიანი ღირებულების იერარქიის შემდეგ დონეებად:

- დონე 1: აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (დაუკორექტირებელი) იდენტური აქტივების ან ვალდებულებებისთვის.
- დონე 2: ამოსავალი მონაცემები აქტივის ან ვალდებულებისთვის, გარდა კოტირებული ფასებისა, რომლებიც შეტანილია 1-ელ დონეში, და რომლებიც ემპირიულია პირდაპირ (მაგ. ფასები) ან არაპირდაპირ (მაგ. ფასებისგან წარმოებული).
- დონე 3: ამოსავალი მონაცემები აქტივის ან ვალდებულებისთვის, რომლებიც არ ეფუძნება დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები).

თუ აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების კატეგორიებად დაყოფა შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების იერარქიის სხვადასხვა დონის ფარგლებში, მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შეფასება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეს მიეკუთვნება, რომელსაც მიეკუთვნება ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემები, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

კომპანია აღიარებს მოძრაობას სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის იმ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რომლის დროსაც წარმოიშვება ცვლილება.

სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას გაკეთებული დაშვებების შესახებ დამატებითი ინფორმაცია წარმოდგენილია შენიშვნაში 17 - სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა.

5. შემოსავალი

(a) შემოსავლის წყაროები

'000 ლარი	2023	2022
შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	18,566	19,200

(b) მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლის ჩაშლა

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია საქართველოში კლიენტებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლის ჩაშლა ძირითადი მომსახურების ტიპების და შემოსავლის აღიარების ვადების მიხედვით.

31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

‘000 ლარი	2023	2022
ძირითადი მომსახურების ტიპები		
აპარატურის მონტაჟი, ექსპლუატაციაში შეყვანა და ინტეგრაცია	6,773	5,644
ქსელის ტექნიკური მომსახურება	6,057	8,161
გაყიდვების მხარდაჭერი მომსახურება	5,496	4,764
საგარანტიო მომსახურება	178	77
ტრენინგი	62	554
	18,566	19,200
შემოსავლის აღიარების ვადები		
გარკვეული დროის მანძილზე გადაცემული მომსახურება	18,566	19,200
შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	18,566	19,200

(c) სახელშეკრულებო ნაშთები

მოცემული ცხრილი ასახავს ინფორმაციას მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან წარმოქმნილ მოთხოვნებზე, სახელშეკრულებო აქტივებზე და სახელშეკრულებო ვალდებულებებზე.

‘000 ლარი	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
მოთხოვნები, რომლებიც შეტანილია „სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში“	11	2,431	3,744
სახელშეკრულებო აქტივები		724	1,562
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	15	(428)	(231)

სახელშეკრულებო აქტივები ძირითადად უკავშირდება კომპანიის უფლებებს მიიღოს, საანგარიშგებო თარიღისთვის პროგრამული განახლების და ტექნიკური მხარდაჭერის მომსახურებაზე დასრულებული (მაგრამ არა დარიცხული) სამუშაოს ანაზღაურება. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სახელშეკრულებო აქტივების ოდენობა 3 ათასი ლარის ოდენობით გაუფასურების რეზერვით შემცირდა (2022: 12 ათასი ლარი). სახელშეკრულებო აქტივები რეკლასიფიცირებულია მოთხოვნებში, როდესაც ანაზღაურება ხდება უპირობო. აღნიშნული, როგორც წესი, კომპანიის მიერ კლიენტისთვის კომერციული ინვოისის წარდგენისას ხდება.

სახელშეკრულებო ვალდებულებები ძირითადად უკავშირდება კლიენტებზე, შესრულებული სამუშაოს წინსწრებით, გაცემულ კომერციულ ინვოისებს, რომლებისთვისაც შემოსავალი აღიარდება გარკვეული დროის მანძილზე. 231 ათასი ლარის ოდენობით თანხა პერიოდის დასაწყისში აღიარებული სახელშეკრულებო ვალდებულებებში, 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის აღიარებულ იქნა როგორც შემოსავალი (2022: 207 ათასი ლარი). 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, 428 ათასი ლარის ოდენობით სახელშეკრულებო ვალდებულება (2022 წლის 31 დეკემბერი: 231 ათასი ლარი) მოსალოდნელია, რომ იქნება აღიარებული შემოსავლის სახით შემდეგი წლების განმავლობაში.

არ არსებობს ინფორმაცია ნარჩენი შესასრულებელი ვალდებულებების შესახებ 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, რომელთაც აქვთ თავდაპირველი მოსალოდნელი ხანგრძლივობა 1 წელი ან ნაკლები (ფასს 15-ით ნებადართულის შესაბამისად).

6. გაყიდვების თვითღირებულება

’000 ლარი	2023	2022
საინჟინრო მომსახურების და ტექნიკური მხარდაჭერის მომსახურების საფასური	5,588	6,902
პერსონალის ხარჯები	3,418	3,409
როიალტის საფასური	984	1,052
ცვითის ხარჯი	486	414
საიჯარო ხარჯი	476	688
სატრანსპორტო საშუალებების ხარჯები	169	131
სამგზავრო ხარჯები	138	80
კაპიტალიზაციის განაკვეთზე დაბალი მუხლები	42	37
გართობის ხარჯები	34	50
სატელეკომუნიკაციო ხარჯი	19	18
გაუფასურების ზარალი მარაგებზე	8	91
საოფისე ხარჯი	8	28
ტრენინგის ხარჯები	-	34
სხვა	289	491
	11,659	13,425

2023 წელს, სასაღილოს იჯარით სარგებლობის უფლების (ROU) აქტივთან დაკავშირებული ცვეთა 49 ათასი ლარის ოდენობით აღირიცხება პერსონალის ხარჯებში (2022: 47 ათასი ლარი), რადგან ეს წარმოადგენს თანამშრომლებისთვის მიწოდებულ არაფულად სარგებელს.

7. გაყიდვის და ადმინისტრაციული ხარჯები

’000 ლარი	2023	2022
პერსონალის ხარჯები	1,984	1,114
აუთსორსინგის ხარჯები	327	402
საკონფერენციო ხარჯები	243	13
პროფესიული მომსახურების საფასური	150	126
სამგზავრო ხარჯები	42	40
ცვითის ხარჯი	20	65
საოფისე ხარჯი	7	12
საიჯარო ხარჯი	6	15
სატელეკომუნიკაციო ხარჯი	1	2
სხვა	136	21
	2,916	1,810

8. წმინდა ფინანსური შემოსავალი/(ხარჯი)

’000 ლარი	2023	2022
აღიარებული მოგებაში ან ზარალში		
საკუთრო სხვაობით განპირობებული წმინდა შემოსულობა	24	-
საპროცენტო შემოსავალი	158	134
ფინანსური შემოსავალი	182	134
პროცენტი იჯარაზე	(55)	(48)
საკუთრო სხვაობით განპირობებული წმინდა ზარალი	-	(1,636)
ფინანსური ხარჯები	(55)	(1,684)
მოგებაში ან ზარალში და სხვა სრულ შემოსავალში		
აღიარებული წმინდა ფინანსური შემოსავალი	127	(1,550)

9. მოგების გადასახადები

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი მოქმედებს საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრიდან.

საქართველოს ახალი საგადასახადო კოდექსის მიხედვით, საგადასახადო ანაზღაურება ხელმისაწვდომია 2008-2016 წლების გაუნაწილებელ მოგებაზე გადახდილ მიმდინარე გადასახადზე, თუ ასეთი მოგება განაწილებდა 2017 ან შემდეგ წლებში. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას შეუძლია მოითხოვოს ნულის ტოლი ოდენობით გადასახადის ჩათვლა 2023 წელს ან შემდგომ წლებში განაწილებული მოგებისთვის (2022 წლის 31 დეკემბერი: 180 ათასი ლარი). საგადასახადო აქტივის გამოყენება შესაძლებელია მხოლოდ 2008-2016 წლებისთვის გამოცხადებული დივიდენდებისთვის, თუ დივიდენდები სხვა პერიოდებისთვის არის გამოცხადებული, საგადასახადო ვალდებულება გადახდილია სრულად.

10. ძირითადი საშუალებები

'000 ლარი	მანქანა- დანადგარები	სატრანსპორტო საშუალებები	ელექტრონული აღჭურვილობა	აქტივი გამოყენების უფლებით	სხვა	სულ
თვითღირებულება						
ნაშთი						
2022 წლის 1 იანვარს	22	126	1,284	1,370	446	3,248
შესყიდვები	-	-	151	-	-	151
გასვლები / ჩამოწერები	-	-	(93)	-	-	(93)
ნაშთი						
2022 წლის 31 დეკემბრის	22	126	1,342	1,370	446	3,306
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	22	126	1,342	1,370	446	3,306
შესყიდვები	-	-	22	1,490*	7	1,519
გასვლები / ჩამოწერები	-	-	(69)	(1,130)	(6)	(1,205)
ნაშთი						
2023 წლის 31 დეკემბრის	22	126	1,295	1,730	447	3,620
ცვეთა						
ნაშთი						
2022 წლის 1 იანვარს	(11)	(99)	(1,170)	(682)	(56)	(2,018)
ცვეთის დარიცხვა	(2)	(20)	(120)	(322)	(62)	(526)
გასვლები / ჩამოწერები	-	-	88	-	-	88
ნაშთი						
2022 წლის 31 დეკემბრის	(13)	(119)	(1,202)	(1,004)	(118)	(2,456)
ნაშთი						
2023 წლის 1 იანვარს	(13)	(119)	(1,202)	(1,004)	(118)	(2,456)
ცვეთის დარიცხვა	(2)	-	(114)	(379)	(60)	(555)
გასვლები / ჩამოწერები	-	-	60	1,118	-	1,178
ნაშთი						
2023 წლის 31 დეკემბრის	(15)	(119)	(1,256)	(265)	(178)	(1,833)
საბალანსო ღირებულებები						
2022 წლის 1 იანვარს	11	27	114	688	390	1,230
2022 წლის 31 დეკემბრის	9	7	140	366	328	850
2023 წლის 31 დეკემბრის	7	7	39	1,465	269	1,787

* დამატებები აქტივებზე გამოყენების უფლებით 2023 წელს წარმოადგენს რამდენიმე ახალ საიჯარო ხელშეკრულებას, რომელიც გაფორმდა წლის განმავლობაში, რომელთაგან ყველაზე მნიშვნელოვანი ოფისის იჯარას უკავშირდება.

ცვეთის ხარჯი, რომელიც დარიცხულია გაყიდვების თვითღირებულებაზე და გაყიდვების და ადმინისტრაციული ხარჯები წარმოდგენილია შენიშვნებში 6 და 7, შესაბამისად.

11. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

'000 ლარი	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
სავაჭრო მოთხოვნები		2,435	3,753
გადახდილი ავანსები		2	56
სხვა მოთხოვნები		6	16
სულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები		2,443	3,825
გამოკლებული: უიმედო ვალების რეზერვი	17(b)(ii)	(4)	(9)
სულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები, წმინდა		2,439	3,816

კომპანიის დამოკიდებულება საკრედიტო და სავალუტო რისკებზე და სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი განხილულია მე-17 შენიშვნაში.

12. სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ

წინამდებარე შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია კომპანიის ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული, დაკავშირებული მხარის მიმართ არსებული პროცენტიანი სასესხო მოთხოვნების სახელშეკრულებო პირობებზე.

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
მოკლევადიანი აქტივები		
სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ	7,752	4,661
	7,752	4,661

(a) სესხის ვადა და დაფარვის გრაფიკი

დაუფარავი სესხების დაფარვის ვადა და პირობები იყო შემდეგი:

'000 ლარი	ვალუტა	ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის წელი	31 დეკემბერი 2023		31 დეკემბერი 2022	
				ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
არაუზრუნველყოფილი სესხები							
სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ	ევრო	2.35%	2023	-	-	4,661	4,661
სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ	ევრო	3.84%	2024	4,475	4,475	-	-
სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ	ევრო	4.2%	2024	3,277	3,277	-	-
სულ პროცენტიანი აქტივები				7,752	7,752	4,661	4,661

2024 წლის იანვარსა და მარტში, დაკავშირებულმა მხარემ ნაადრევად დაფარა ზემოაღნიშნული, კომპანიის მიმართ არსებული 1,150 ათასი ლარის ოდენობით სესხი (398 ათასი ევროს ეკვივალენტური).

13. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
საბანკო ნაშთები	908	2,570
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში	908	2,570

2023 წლის 31 დეკემბრის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკებში არსებული ფულადი ნაშთები არც გაუფასურებული და არც ვადაგადაცილებულია.

კომპანიის საპროცენტო რისკზე დაქვემდებარება და ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძნობელობის ანალიზი განხილულია მე-17 შენიშვნაში.

14. საკუთარი კაპიტალის და კაპიტალის მართვა

(a) საწესდებო კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი წარმოადგენს კაპიტალის ნომინალურ ღირებულებას კომპანიის სადამფუძნებლო დოკუმენტებში.

'000 ლარი	2023	2022
გამოშვებული და გადახდილი საწესდებო კაპიტალი		
1 იანვრისთვის	333	333
ნაშთი 31 დეკემბრის	333	333

(b) დივიდენდები

საწესდებო კაპიტალის მესაკუთრეები უფლებამოსილი არიან მიიღონ დროდადრო გამოცხადებული დივიდენდები.

2023 წელს, კომპანიამ გამოაცხადა და გადაიხადა 5,122 ათასი ლარის ოდენობით დივიდენდები მის მესაკუთრეებზე (2022: 2,913 ათასი ლარი).

კომპანიის მიერ დივიდენდების გამოცხადებისა და გადახდის უნარი ექვემდებარება საქართველოში მოქმედ წესებსა და რეგულაციებს. დივიდენდები აისახება როგორც გაუნაწილებელი მოგების მიკუთვნება, მათი გამოცხადების პერიოდში. საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, შეზღუდული პასუხისმგებლობის კომპანიები უნდა ფლობდნენ გასანაწილებელ რეზერვებს იმ ოდენობით, რომ მათი მთლიანი აქტივები ფარავდეს მთლიან ვალდებულებებს და გამოშვებულ კაპიტალს, როგორც ეს აღრიცხულია ფასის სტანდარტების შესაბამისად მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

(c) კაპიტალის მართვა

კომპანიას არ აქვს კაპიტალის მართვის ფორმალური პოლიტიკა, მაგრამ ხელმძღვანელობა ცდილობს კაპიტალის შესაბამისი ბაზის უზრუნველყოფას კომპანიის საოპერაციო და სტრატეგიულ საჭიროებებთან დაკავშირებული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, და ასევე ბაზრის მონაწილეების ნდობის შესანარჩუნებლად. აღნიშნული მიიღწევა ფულადი სახსრების ეფექტური მართვით, კომპანიის შემოსავლებისა და მოგების მუდმივი მონიტორინგის გზით, და გრძელვადიანი საინვესტიციო გეგმებით, რომლებიც ძირითადად კომპანიის საოპერაციო ფულადი ნაკადებით ფინანსდება.

კომპანიის ვალის კაპიტალთან თანაფარდობის კოეფიციენტი 31 დეკემბრის იყო შემდეგი:

'000 ლარი	2023	2022
სულ ვალდებულებები	7,775	5,386
გამოკლებული: ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(908)	(2,570)
წმინდა ვალი	6,867	2,816
 სულ კაპიტალი	 6,796	 8,551
ვალის კაპიტალთან თანაფარდობა 31 დეკემბრის	1.01	0.33

კომპანიის კაპიტალის მართვის მიდგომაში წლის განმავლობაში ცვლილებები არ განხორციელებულა. კომპანია არ წარმოადგენს გარედან დაკისრებული, კაპიტალის მოთხოვნების საგანს.

15. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები და სახელშეკრულებო ვალდებულებები

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
ვალდებულება დაკავშირებული მხარის მიმართ	3,334	2,058
დარიცხული ხარჯები	1,663	1,809
სახელფასო ვალდებულებები	729	414
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	428	231
სავაჭრო ვალდებულებები	93	475
სხვა ვალდებულებები	-	7
	6,247	4,994

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, დარიცხული ხარჯები მოიცავს 671 ათასი ლარის ოდენობით დაკავშირებული მხარეების მიმართ დარიცხულ ხარჯებს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 1,390 ათასი ლარი). ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია მე-19 შენიშვნაში.

კომპანიის სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან დაკავშირებული სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკებზე დაქვემდებარება განხილულია მე-17 შენიშვნაში.

16. იჯარები

(a) იჯარები როგორც მოიჯარე

კომპანიას, როგორც მოიჯარეს აქვს რამდენიმე საიჯარო ხელშეკრულება ადგილობრივ კომპანიებთან. იჯარები როგორც წესი 1-დან 5-წლამდე გრძელდება, კონკრეტულ შემთხვევებში, აღნიშნული თარიღის შემდეგ იჯარის განახლების შესაძლებლობით. 2023 წლის 31 დეკემბრის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანია ძირითადად იჯარით იღებს მის საოფისე ფართს, სასადილოს ფართს, სასაწყობო ფართს და რამდენიმე ბინას.

კომპანია ასევე იჯარით იღებს ქონებას სხვადასხვა მიზნისთვის (ბინები ემიგრანტი თანამშრომლებისთვის, მანქანები და ა.შ.). აღნიშნული იჯარები ძირითადად წარმოადგენს მოკლევადიან იჯარებს. კომპანიამ აირჩია არ აღიაროს აქტივები გამოყენების უფლებით და საიჯარო ვალდებულებები აღნიშნული იჯარებისთვის. საიჯარო ხარჯები პირდაპირ არის ასახული მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში.

ინფორმაცია იჯარებზე, რომლებშიც კომპანია მოქმედებს როგორც მოიჯარე და აღრიცხავს აქტივს გამოყენების უფლებით და საიჯარო ვალდებულებას წარმოდგენილია ქვემოთ:

აქტივები გამოყენების უფლებით

'000 ლარი	2023	2022
ნაშთი 1 იანვარს	366	688
შესყიდვები	1,490	-
აღიარების შეწყვეტა	(12)	-
ცვთვის დარიცხვა წლის განმავლობაში	(379)	(322)
ნაშთი 31 დეკემბერს	1,465	366

მოგებაში ან ზარალში აღიარებული ოდენობები

'000 ლარი	2023	2022
პროცენტი საიჯარო ვალდებულებებზე	55	48
მოკლევადიან იჯარებთან დაკავშირებული ხარჯები	482	703

ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში აღიარებული ოდენობები

‘000 ლარი	2023	2022
სულ ფულადი სახსრების გადინება იჯარებისთვის,		
მოკლევადიანი იჯარების გარდა	385	398
სულ ფულადი სახსრების გადინება მოკლევადიანი		
იჯარებისთვის	553	699

საიჯარო ვალდებულებები

‘000 ლარი	2023	2022
ნაშთი 1 იანვარს	392	822
შესყიდვები	1,489	-
საპროცენტო ხარჯი	55	48
საკურსო სხვაობა	(11)	(80)
აღიარების შეწყვეტა	(12)	-
საიჯარო გადახდები	(385)	(398)
ნაშთი 31 დეკემბერს	1,528	392

საიჯარო ვალდებულებების შეფასებისას, კომპანია ადისკონტირებს მის საიჯარო გადახდებს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ იჯარის დაწყების თარიღისთვის გამოქვეყნებული სასესხო განაკვეთის გამოყენებით. 2023 წლისთვის გამოყენებული საპროცენტო განაკვეთი არის 9.3% (2022: 6.8%).

(b) საიჯარო ვადა და გახანგრძლივების შესაძლებლობები

კომპანია ფართოდ განმარტავს საიჯარო ხელშეკრულებებში იჯარის სავალდებულო აღსრულების შესაძლებლობას. საიჯარო ვადა ასახავს კომპანიის გონივრულ შეფასებას იმ პერიოდისა, რომლის განმავლობაშიც შესაბამისი აქტივი იქნება გამოყენებული. საიჯარო ვადის განსაზღვრისას კომპანია აფუძნებს მის მსჯელობას კონტრაქტის და შესაბამისი აქტივის ფართო ეკონომიკაზე და არა მხოლოდ სახელშეკრულებო პირობებზე, რაც იძლევა საშუალებას, რომ ფაქტორები როგორებიცაა ეკონომიკური ჯარიმები, საკანონმდებლო მიდგომა იჯარის განახლებაზე და მოსალოდნელი ცვლილებები რეგულაციაში ეფექტურად იყოს ასახული საიჯარო ვადის შეფასებაში.

იჯარის სავალდებულო აღსრულების პერიოდის განსაზღვრისას, კომპანია ასევე ითვალისწინებს ფიქსირებული საიჯარო კეთილმოწყობის მიტოვების ან დაშლის ხარჯებს, ადგილმდებარეობის ცვლილების ხარჯებს, და ა.შ.

17. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა

(a) სააღრიცხვო კლასიფიკაციები და სამართლიანი ღირებულებები

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის დადებულ სტანდარტულ ოპერაციაში აქტივის გაყიდვიდან მიღებული ან ვალდებულების გადაცემისთვის გადახდილი ფასის მიახლოება. თუმცა, განუსაზღვრელობებიდან და სუბიექტური მსჯელობის გამოყენებიდან გამომდინარე, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული როგორც რეალიზებადი აქტივების დაუყოვნებელი გაყიდვისას ან ვალდებულებების გადაცემისას.

კომპანიამ განსაზღვრა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება შეფასების ტექნიკების გამოყენებით. შეფასების ტექნიკის მიზანია სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა. გამოყენებული შეფასების ტექნიკა წარმოადგენს დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელს. ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება ანგარიშდება ძირითადი თანხის და პროცენტის მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის პროცენტის საბაზრო განაკვეთით დისკონტირდება.

ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება მათ საბალანსო ღირებულებას არის მიახლოებული.

(b) ფინანსური რისკის მართვა

ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენების შედეგად კომპანია შემდეგი რისკების წინაშე დგას:

- a) საკრედიტო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 17(b)(ii));
- b) ლიკვიდურობის რისკი (იხილეთ შენიშვნა 17(b)(iii));
- c) საბაზრო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 17(b)(iv)).

(i) რისკის მართვის სტრუქტურა

ხელმძღვანელობას აქვს სრული პასუხისმგებლობა კომპანიის რისკების მართვის სტრუქტურის დანერგვასა და ზედამხედველობაზე; ის პასუხს აგებს კომპანიის რისკების მართვის პოლიტიკების შემუშავებასა და მონიტორინგზე და ამ საქმიანობასთან დაკავშირებით რეგულარულად წარუდგენს ანგარიშს აქციონერებს.

კომპანიის რისკების მართვის პოლიტიკები განისაზღვრება მის წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირებისა და ანალიზისთვის, შესაბამისი რისკების საზღვრებისა და საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრისთვის და რისკებისა და საზღვრების დაცვის მონიტორინგისთვის. რისკების მართვის პოლიტიკები და სისტემები რეგულარულად გადაიხედება ბაზრის პირობებისა და კომპანიის საქმიანობაში ცვლილებების ასახვის მიზნით. სასწავლო და მართვის სტანდარტების და პროცედურების გამოყენებით კომპანიის მიზანს წარმოადგენს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემოს შექმნა, რომელშიც ყველა თანამშრომელს გააზრებული ექნება თავისი ფუნქცია და ვალდებულება.

მესაკუთრეები ზედამხედველობას უწევენ, თუ რამდენად აკონტროლებს ხელმძღვანელობა კომპანიის რისკების მართვის პოლიტიკებთან და პროცედურებთან შესაბამისობას და განიხილავენ რისკების მართვის ჩარჩოების ადეკვატურობას იმ რისკებთან მიმართებაში, რომლის წინაშეც დგას კომპანია.

(ii) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს კომპანიის ფინანსური ზარალის რისკს, თუ მომხმარებელი ან ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაგენტი ვერ დააკმაყოფილებს მის სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და ამგვარი რისკი ძირითადად წარმოიშობება სავაჭრო მოთხოვნებიდან, სასესხო მოთხოვნებიდან დაკავშირებული მხარის მიმართ, სახელშეკრულებო აქტივებიდან და საბანკო ნაშთებიდან.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი თითოეული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულება მაქსიმალურ საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარებას წარმოადგენს.

2023 წელს, კლიენტებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან წარმოქმნილ სავაჭრო მოთხოვნებსა და სახელშეკრულებო აქტივებზე მოგებაში ან ზარალში აღიარებულმა გაუფასურების ზარალის აღდგენამ 13 ათასი ლარი შეადგინა (2022: გაუფასურების ზარალის აღდგენა 208 ათასი ლარი).

სავაჭრო მოთხოვნები და სახელშეკრულებო აქტივები

სავაჭრო მოთხოვნებისა და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისას კომპანია იყენებს გამარტივებულ მიდგომას.

2023 წელს, კომპანიის შემოსავლის დაახლოებით 49% (2022 წელს: 46%) ერთ კლიენტთან განხორციელებულ გაყიდვების ოპერაციებს უკავშირდება.

კომპანიის მომხმარებლების უმეტესობა აწარმოებს ოპერაციებს კომპანიასთან სამ წელზე მეტი ხნის განმავლობაში. სავაჭრო მოთხოვნები და სახელშეკრულებო აქტივები უკავშირდება კომპანიის კლიენტებს.

კომპანია სავაჭრო მოთხოვნებსა და სახელშეკრულებო აქტივებთან მიმართებაში არ მოითხოვს უზრუნველყოფას. კომპანიას არ გააჩნია სავაჭრო მოთხოვნა და სახელშეკრულებო აქტივები, რომლებისთვისაც არ არის ზარალის რეზერვი აღიარებული უზრუნველყოფის არსებობის გამო.

კომპანია ადგენს გაუფასურების რეზერვს, რომელიც წარმოადგენს მოსალოდნელი ზარალის მისეულ შეფასებას სავაჭრო მოთხოვნებთან და სახელშეკრულებო აქტივებთან მიმართებაში. კომპანიის სავაჭრო მოთხოვნები და სახელშეკრულებო აქტივები ძირითადად შიდა საბითუმო კლიენტებს უკავშირდება.

კომპანიის სამი ყველაზე დიდი კლიენტის ჯამური ნაშთი შეადგენს 3,150 ათას ლარს და 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის შეტანილია სავაჭრო მოთხოვნებში და სახელშეკრულებო აქტივებში (2022 წლის 31 დეკემბერი: 5,170 ათასი ლარი), რაც მთლიანი სავაჭრო მოთხოვნების და სახელშეკრულებო აქტივების 99%-ს შეადგენს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 96%).

მაქსიმალური საკრედიტო რისკი სავაჭრო მოთხოვნებთან და სახელშეკრულებო აქტივებთან მიმართებაში საანგარიშგებო თარიღისთვის, გეოგრაფიული რეგიონების მიხედვით იყო შემდეგი:

’000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
ადგილობრივი	1,333	2,261
სხვა	1,828	3,031
	3,161	5,292

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

კომპანია მის საკრედიტო რისკის ხარისხზე დაქვემდებარებას ანაწილებს ზარალის რისკის განმსაზღვრელი მონაცემების და გამოცდილი საკრედიტო განსჯის გამოყენების საფუძველზე. საკრედიტო რისკის ხარისხები განისაზღვრება ხარისხობრივი და რაოდენობრივი ფაქტორების გამოყენებით, რომლებიც მიანიშნებს დეფოლტის რისკზე და შესაბამისობაშია სააგენტოების გარე საკრედიტო შეფასების განმარტებებთან, მაგალითად „Moody Ratings“-ის სარეიტინგო სააგენტო.

ზარალის რეზერვი ფინანსური აქტივებისთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე არის დაფუძნებული. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მოსალოდნელ ანაზღაურებად ღირებულებას და ხელშეკრულების მიხედვით გადასახდელ ოდენობას შორის სხვაობის მიმდინარე ღირებულებას წარმოადგენს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მოიცავს მოსალოდნელ შეგროვების ოდენობას და შეგროვების ვადებს. მაშინაც კი, თუ მოსალოდნელია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღება სრულად, მაგრამ გვიან, აღნიშნული ასევე გამოიწვევს საკრედიტო ზარალს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში გამოყენებულ ძირითად ამოსავალ მონაცემებს შემდეგი ცვლადების ვადიანობის სტრუქტურა წარმოადგენს:

- დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD);
- დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები (EAD).

როდესაც სავაჭრო მოთხოვნები და სახელშეკრულებო აქტივები არის მოკლევადიანი ან 3 თვეზე ნაკლები დაფარვის ვადით (ანუ არ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული), მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება „დეფოლტის ალბათობის“ „ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში“ და „დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები“-ზე გადამრავლებით. როდესაც სავაჭრო მოთხოვნებს 3 თვეზე მეტი დაფარვის ვადა აქვთ (ანუ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული), დეფოლტის ალბათობა განისაზღვრება 100%-ით, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება „ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში“ „დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები“-ზე გადამრავლებით.

„დეფოლტის ალბათობა“ განისაზღვრება კლიენტის საკრედიტო რეიტინგის მიხედვით. კომპანიამ განსაზღვრა დეფოლტის ალბათობა კლიენტებისთვის 2010 წლიდან 2020 წლამდე პერიოდის დეფოლტის ჩანაწერების ანალიზის მიხედვით. 2023 წელს, კომპანიამ დეფოლტის ალბათობები 2010 წლიდან 2020 წლამდე პერიოდის ისტორიული მონაცემების მიხედვით გადაიანგარიშა; რადგან სხვაობა არ არის არსებითი, ხელმძღვანელობამ განსაზღვრა, რომ არსებული დეფოლტის ალბათობები არის შესაბამისი.

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში წარმოადგენს სავარაუდო ზარალის ოდენობას დეფოლტის შემთხვევაში. კომპანია „ზარალს დეფოლტის შემთხვევაში“ აფასებს ამოღებადობის განაკვეთის (RR) (LGD=1- RR) გამოთვლით, მოთხოვნების ნაშთების დაფარვის ვადების მიხედვით.

კომპანია ითვლის RR-ს ფაქტობრივი გაცემული ინვოისების სრული პოპულაციის და აღნიშნული ინვოისების მიხედვით განხორციელებული საბოლოო გადახდების მიხედვით. თითოეულ დაფარვის ვადის დიაპაზონში, გადახდების ჩანაწერებისა და ინვოისების RR -ებით, კომპანიას გამოჰყავს „ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში“ მატრიცა, რომელშიც წარმოდგენილია ზარალის პროცენტულობა თითოეულ კონკრეტულ დაფარვის ვადის დიაპაზონში, „მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის“ მოდელში გამოსაყენებლად. „ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში“ შემუშავებისას, ხელმძღვანელობამ გაითვალისწინა გადახდების დროითი ღირებულება, მიღებული გადახდების მიმდინარე ღირებულებაზე დისკონტირებისთვის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთების გამოყენებით (გადახდის თარიღისთვის). 2023 წელს, კომპანიამ „ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში“ 2010 წლიდან 2020 წლამდე პერიოდის ისტორიული მონაცემების მიხედვით განაახლა.

დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები წარმოადგენს სავარაუდო დაქვემდებარებას დეფოლტის შემთხვევაში. დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები ფინანსური აქტივებისთვის არის მისი მთლიანი საბალანსო ღირებულება დეფოლტისას.

შემდეგი ცხრილი ასახავს ინფორმაციას საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარებაზე და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე სავაჭრო მოთხოვნებისთვის და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის, 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	ჯგუფურად შეფასებული			ჯგუფურად შეფასებული		
	ბრუტო	რეზერვი	საკრედიტო რისკით გაუფასურებული	ბრუტო	რეზერვი	საკრედიტო რისკით გაუფასურებული
	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2023		31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2022	
'000 ლარი						
არც ვადგადაცდილებული და არც გაუფასურებული 0-90 დღემდე ვადგადაცდილება						
	3,159	(7)	არა	3,734	(17)	არა
	9	-	არა	1,578	(3)	არა
	<u>3,168</u>	<u>(7)</u>		<u>5,312</u>	<u>(20)</u>	

მოძრაობა გაუფასურების რეზერვში სავაჭრო მოთხოვნებთან და სახელშეკრულებო აქტივებთან მიმართებაში

’000 ლარი	2023	2022
ნაშთი წლის დასაწყისში	20	228
წმინდა აღდგენა წლის განმავლობაში	(13)	(208)
ნაშთი წლის ბოლოს	7	20

სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, დაკავშირებული მხარის მიმართ სასესხო მოთხოვნის 7,752 ათასი ლარის ოდენობით ნაშთი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 4,661 ათასი ლარი), წარმოადგენს მის მაქსიმალურ საკრედიტო დაქვემდებარებას აღნიშნულ აქტივებზე.

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის სესხი არ არის ვადაგადაცილებული. არ არსებობს მინიშნება იმისა, რომ დაკავშირებული მხარე ვერ დააკმაყოფილებს მის ვალდებულებებს მათი დაფარვის ვადის დადგომისას. ხელმძღვანელობა ვარაუდობს, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის არა-არსებითი საანგარიშგებო თარიღებისთვის.

საბანკო ნაშთები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები საქართველოს ბანკებშია განთავსებული, რომელთა მოკლევადიანი ემიტენტის დეფოლტ რეიტინგი, Fitch რეიტინგის საფუძველზე არის B. კომპანია არ მოელის, რომ რომელიმე კონტრაქტის ვერ შეძლებს მის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების დაკმაყოფილებას.

გაუფასურება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე ფასდება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საფუძველზე და ასახავს დაქვემდებარებების მოკლე ვადიანობას. კომპანია მიიჩნევს, რომ მის ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი, მისი კონტრაქტების გარე საკრედიტო რეიტინგებზე დაყრდნობით. ხელმძღვანელობა ვარაუდობს, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის არა-არსებითი საანგარიშგებო თარიღებისთვის.

(iii) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის ისეთი რისკი, რომლის დროსაც კომპანიას არ შეუძლია ფინანსური ვალდებულებების შესრულება მათი დაფარვის ვადის დადგომისას. კომპანიის პოლიტიკა ლიკვიდურობის მართვასთან დაკავშირებით, მდგომარეობს იმის უზრუნველყოფაში, რომ, შესაძლებლობის ფარგლებში, ყოველთვის ჰქონდეს სათანადო ლიკვიდურობა მისი ვალდებულებების დასაკმაყოფილებლად მათი დაფარვის ვადის დადგომისას, როგორც ჩვეულებრივ, ასევე კრიზისულ გარემოებებში, მიუღებელი ზარალის გაწევის ან კომპანიის რეპუტაციისთვის ზიანის მიყენების გარეშე. კომპანია იყენებს სხვადასხვა მეთოდებს, რომლებიც მას ფულადი ნაკადების მოთხოვნების მონიტორინგსა და მისი ფულადი შემოსავლების ოპტიმიზაციაში ეხმარება. ჩვეულებრივ, კომპანია უზრუნველყოფს, რომ მას ჰქონდეს სათანადო მოთხოვნამდე ფულადი სახსრები მოსალოდნელი საოპერაციო ხარჯების დასაკმაყოფილებლად გონივრული პერიოდისთვის, ფინანსური ვალდებულების მომსახურების ჩათვლით; ეს გამორიცხავს ისეთი ექსტრემალური ვითარებების პოტენციურ გავლენას, რომელთა გონივრულ ფარგლებში წინასწარ განსაზღვრა შეუძლებელია, მაგალითად ბუნებრივი კატასტროფები.

ლიკვიდურობის რისკზე დაქვემდებარება

ქვემოთ წარმოდგენილია ფინანსური ვალდებულებების ნარჩენი სახელშეკრულებო დაფარვის ვადები, საანგარიშგებო თარიღისთვის. თანხები ბრუტო ფორმით და დისკონტირების გარეშეა წარმოდგენილი და მოიცავს სავარაუდო საპროცენტო გადახდებს:

31 დეკემბერი 2023

’000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები		
		სულ	1 წელზე ნაკლები	1-5 წლამდე
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	5,090	5,090	5,090	-
საიჯარო ვალდებულებები	1,528	1,851	627	1,224
	6,618	6,941	5,717	1,224

31 დეკემბერი 2022

’000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები		
		სულ	1 წელზე ნაკლები	1-5 წლამდე
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	4,342	4,342	4,342	-
საიჯარო ვალდებულებები	392	415	318	97
	4,734	4,757	4,660	97

მოსალოდნელი არ არის, რომ ვადიანობის ანალიზში გათვალისწინებული ფულადი სახსრების ნაკადებს ადგილი ჰქონდეს მოსალოდნელზე მნიშვნელოვნად ადრე ან არსებითად განსხვავებული ოდენობით.

(iv) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომ საბაზრო ფასების ისეთი ცვლილება, როგორც არის სავალუტო კურსები, საპროცენტო განაკვეთები და აქციის ფასები, იმოქმედებს კომპანიის შემოსავალზე ან მისი ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის ღირებულებაზე. საბაზრო რისკის მართვის მიზანს წარმოადგენს ბაზრის რისკებზე დამოკიდებულების მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, ამონაგების ოპტიმიზაციის ფონზე.

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის, კომპანიის არცერთი ფინანსური აქტივი და ვალდებულება არ ატარებს ცვლად საპროცენტო განაკვეთს, შესაბამისად კომპანია არსებითად არ არის დაქვემდებარებული საპროცენტო განაკვეთის რისკს.

კომპანია არ იყენებს ჰეჯირების აღრიცხვას მოგებასა თუ ზარალში მერყეობის მართვის მიზნით.

სავალუტო რისკი

კომპანია ექვემდებარება სავალუტო რისკს იმდენად, რამდენადაც არსებობს შეუსაბამობა იმ ვალუტებს შორის, რომლებშიც დენომინირებულია გაყიდვები, შესყიდვები და კრედიტები და კომპანიის სამუშაო ვალუტას შორის.

კომპანიის სამუშაო ვალუტა არის ქართული ლარი. ვალუტა, რომელშიც ძირითადად დენომინირებულია ეს ოპერაციები არის აშშ დოლარი.

სავალუტო რისკზე დაქვემდებარება

კომპანიის დაქვემდებარება უცხოურ სავალუტო რისკზე იყო შემდეგი:

’000 ლარი	აშშ დოლარში	ევროში	აშშ დოლარში	ევროში
	დენომინირებული 31 დეკემბერი 2023	დენომინირებული 31 დეკემბერი 2023	დენომინირებული 31 დეკემბერი 2022	დენომინირებული 31 დეკემბერი 2022
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	39	57	41	284
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	608	1,828	721	3,087
სასესხო მოთხოვნები	-	7,752	-	4,661
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	(57)	(4,108)	(31)	(3,501)
საიჯარო ვალდებულება	(1,528)	-	(387)	-
წმინდა დაქვემდებარება	(938)	5,529	344	4,531

წლის განმავლობაში გამოიყენებოდა შემდეგი გაცვლითი კურსები:

ლარი	საშუალო კურსი		საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული სპოტ-კურსი	
	2023	2022	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
აშშ დოლარი	2.6279	2.9156	2.6894	2.7020
ევრო	2.8416	3.0792	2.9753	2.8844

2023 წლის 31 დეკემბერს და 2022 წლის 31 დეკემბერს, ლარის კურსის ცვლილება ყველა სხვა ვალუტასთან მიმართებაში იმოქმედებდა უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებაზე და მოგებაზე/(ზარალზე) ქვემოთ ნაჩვენები ოდენობებით. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩებოდა და გამორიცხავს საპროგნოზო გაყიდვების და შესყიდვების ნებისმიერ გავლენას.

მგრძნობელობის ანალიზი

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ლარის კურსის გონივრული შესაძლო გამყარება/(შესუსტება), ქვემოთ მოცემულის შესაბამისად, აშშ დოლართან და ევროსთან მიმართებაში იმოქმედებდა აშშ დოლარში და ევროში დენომინირებული ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებაზე და მოგებაზე ან ზარალზე (დაბეგვრამდე) ქვემოთ წარმოდგენილი ოდენობებით. ვალუტის მოძრაობას არ ექნებოდა პირდაპირი გავლენა სხვა სრულ შემოსავალზე ან კაპიტალზე. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩებოდა და გამორიცხავს საპროგნოზო გაყიდვების და შესყიდვების ნებისმიერ გავლენას.

’000 ლარი	მოგება ან ზარალი	
	ლარის გამყარება	ლარის შესუსტება
31 დეკემბერი 2023		
აშშ დოლარი (10%-იანი მოძრაობა)	94	(94)
ევრო (10%-იანი მოძრაობა)	(553)	553
31 დეკემბერი 2022		
აშშ დოლარი (10%-იანი მოძრაობა)	(34)	34
ევრო (10%-იანი მოძრაობა)	(453)	453

(v) საპროცენტო განაკვეთის რისკი

კომპანია არ აღრიცხავს ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ან როგორც გასაყიდად არსებულს. შესაბამისად საპროცენტო განაკვეთებში განხორციელებულ ცვლილებას საანგარიშგებო თარიღისთვის არ ექნებოდა რაიმე გავლენა მოგებაზე ან ზარალზე ან კაპიტალზე.

18. პირობითი ვალდებულებები

(a) დაზღვევა

სადაზღვევო ინდუსტრია საქართველოში განვითარების პროცესშია და მსოფლიოს სხვა ნაწილებში მოქმედი სადაზღვევო დაცვის მრავალი ფორმა ჯერ ხელმისაწვდომი არ არის. კომპანიას არ აქვს სრული სადაზღვევო ანაზღაურება მისი საქმიანობის შეწყვეტის ან მესამე პირის ვალდებულებებზე ქონების ან გარემოს დაზიანებასთან მიმართებაში, რომელიც წარმოიშობა კომპანიის ქონებასთან ან მის ოპერაციებთან დაკავშირებული უბედური შემთხვევებიდან. სანამ არ მოხდება კომპანიის სათანადოდ დაზღვევა, იარსებებს რისკი იმისა, რომ ზარალი ან აქტივების დაზიანება უარყოფით გავლენას იქონიებს კომპანიის საოპერაციო და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

(b) პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები

საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხასიათდება ხშირი საკანონმდებლო ცვლილებებით, ოფიციალური განცხადებებით და სასამართლო გადაწყვეტილებებით, რომლებიც ზოგჯერ ერთმანეთისგან განსხვავებული ინტერპრეტაციების საშუალებას იძლევა. საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანოს არ შეუძლია დააკისროს რაიმე დამატებითი საგადასახადო ვალდებულება, ჯარიმა ან საურავი, თუ სამართალდარღვევიდან გასულია სამი წელი.

ეს ვითარება ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც, სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით უფრო საგრძნობია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. თუმცა, საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული კანონების ინტერპრეტირება შეიძლება განსხვავდებოდეს და თუ საგადასახადო ორგანომ შეძლო საკუთარი ინტერპრეტირების არგუმენტირება, მაშინ აღნიშნულმა გარემოებამ შეიძლება მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

19. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

(a) მშობელი კომპანია და საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე

კომპანია სრულად არის ფლობილი „Huawei Technologies Cooperatief U.A.“-ს მიერ (ნიდერლანდები). კომპანიის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე არის „Union of Huawei Investment & Holding Co., Ltd.“.

კომპანიის პირდაპირი მშობელი კომპანია არ გამოსცემს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ფინანსურ ანგარიშგებას. შემდეგი უმაღლესი რანგის მშობელი კომპანია, რომელიც აკეთებს აღნიშნულს არის „Huawei Investment & Holding Co., LTD.“.

(b) უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობამ წლის განმავლობაში მიიღო შემდეგი ანაზღაურება:

'000 ლარი	2023	2022
ხელფასები და ბონუსები	962	1,069

(c) ოპერაციები სხვა დაკავშირებულ მხარეებთან

'000 ლარი	გარიგების ღირებულება 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის		ნაშთები	
			2023 წლის 31 დეკემბრისთვის	2022 წლის 31 დეკემბრისთვის
	2023	2022		
სასესხო მოთხოვნები:				
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმო*	2,827	3,393	7,752	4,661
საქონლის და მომსახურების შესყიდვა:				
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოები	750	1,969	3,932	3,402
საქონლისა და მომსახურების გაყიდვა:				
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოები	5,496	4,965	1,828	3,032
როიალტის საფასური:				
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმო	984	1,052	73	46

* სასესხო მოთხოვნების გარიგების ღირებულებები ასახავს თავდაპირველ გარიგებებს და ასევე ითვალისწინებს გარიგებების დაკმაყოფილებას.

2023 წელს, კომპანიამ გასცა 7,606 ათასი ლარის ოდენობით სესხები დაკავშირებულ მხარეზე (2,606 ათასი ევროს ეკვივალენტური) და მიიღო 4,779 ათასი ლარის ოდენობით დაფარვები (1,647 ათასი ევროს ეკვივალენტური).

2022 წელს, კომპანიამ გასცა 4,554 ათასი ლარის ოდენობით სესხები დაკავშირებულ მხარეზე (1,610 ათასი ევროს ეკვივალენტური) და მიიღო 1,161 ათასი ლარის ოდენობით დაფარვები (410 ათასი ევროს ეკვივალენტური).

2023 წლის განმავლობაში, 107 ათასი ლარის ოდენობით საპროცენტო შემოსავალი (2022: 42 ათასი ლარი) აღიარებულ იქნა მოგებაში ან ზარალში დაკავშირებული მხარეების მიმართ არსებულ სასესხო მოთხოვნებთან მიმართებაში. საპროცენტო განაკვეთები და დაკავშირებული მხარეების მიმართ არსებულ სასესხო მოთხოვნების დაფარვის ვადები წარმოდგენილია მე-12 შენიშვნაში.

2023 და 2022 წლების განმავლობაში, კომპანია იხდიდა როიალტის საფასურს. როიალტი იქნა გადახდილი „Huawei Technologies Co., Ltd“-სთან გაფორმებული ინტელექტუალური ქონების სალიცენზიო ხელშეკრულების შესაბამისად. სალიცენზიო ხელშეკრულების თანახმად, კომპანიამ უნდა გადაიხადოს როიალტი პროგრამული უზრუნველყოფის განახლებიდან და ტექნიკური მხარდაჭერის მომსახურებიდან და პროგრამული უზრუნველყოფის ინსტალაციის მომსახურებიდან მიღებული შემოსავლის 7,5%-ის ოდენობით, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდისთვის.

20. შეფასების საფუძველი

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების საფუძველზე.

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები

ქვემოთ წარმოდგენილი სააღრიცხვო პოლიტიკები თანმიმდევრულად გამოიყენებოდა წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში, და თანმიმდევრულად იქნა გამოყენებული კომპანიის მიერ.

(a) შემოსავალი

შემოსავალი ფასდება კლიენტთან გაფორმებულ ხელშეკრულებაში მითითებული ანაზღაურების მიხედვით. კომპანია აღიარებს შემოსავალს, როდესაც ის მომხმარებელს გადასცემს კონტროლს საქონელსა ან მომსახურებაზე.

შემდეგ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია კლიენტებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული შესასრულებელი ვალდებულებების დაკმაყოფილების ხასიათისა და ვადების შესახებ, მნიშვნელოვანი გადახდის პირობების და დაკავშირებული შემოსავლის აღიარების პოლიტიკების ჩათვლით:

მომსახურების სახეობა	შესასრულებელი ვალდებულებების დაკმაყოფილების ხასიათი და ვადები, მნიშვნელოვანი გადახდის პირობების ჩათვლით	შემოსავლის აღიარების პოლიტიკა
ქსელის ტექნიკური მომსახურება	ტექნიკური მომსახურება წარმოადგენს კომპანიის მუდამ მზადყოფნაში არსებულ ვალდებულებას, რომ მიაწოდოს კლიენტებს დისტანციური ტექნიკური მომსახურება, ქსელის და აღჭურვილობის მუშა მდგომარეობის შემოწმება და ქსელის აუდიტორული მომსახურება. კლიენტები, როგორც წესი, იხდიან თვიურად/კვარტალურად თანაბარ ოდენობებს კონტრაქტის ხანგრძლივობის მანძილზე. კონტრაქტები, როგორც წესი, ფორმდება 1-2 წლიანი ვადით. ინვოისები, როგორც წესი გადასახდელია 30 დღის ვადაში.	შემოსავალი აღიარდება დროის განმავლობაში მომსახურების გაწევასთან ერთად, გასული დროის მითითებით.
აპარატურის მონტაჟი, ექსპლუატაციაში შეყვანა და ინტეგრაცია	მსგავსი ტიპის კონტრაქტის მიხედვით, კომპანია აინსტალირებს კლიენტის მიერ ფლობილ აპარატურას კლიენტის ტერიტორიაზე, ამოწმებს მისი ფუნქციების შესაბამისობას გამიზნულთან მიმართებაში და აინტეგრირებს ახალ აღჭურვილობას არსებულ ქსელში. მსგავსი ხელშეკრულებების ფარგლებში, კომპანია გასცემს კლიენტებზე გარანტიებს შესრულებულ სამუშაოზე. იხილეთ სააღრიცხვო პოლიტიკები გარანტიებისთვის ქვემოთ მოცემულ სექციაში „შემოსავალი საგარანტიო მომსახურებიდან“. მსგავსი ხელშეკრულების მიხედვით, კლიენტი აკონტროლებს ყველა მიმდინარე სამუშაოს აპარატურის მონტაჟის, ექსპლუატაციაში შეყვანის და ინტეგრირების პროცესში. მსგავსი მომსახურება გაიწევა აღჭურვილობაზე, რომელიც უკვე მდებარეობს კლიენტის ტერიტორიაზე და კომპანიის მიერ გაწეული სამუშაო აუმაღლებს კლიენტის მიერ ფლობილ აღჭურვილობის ქმედითუნარიანობას. ინვოისები გაიცემა სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და როგორც წესი უნდა იყოს გადახდილი 30 დღის ვადაში. გასაინვოისებელი თანხები აღიარდება, როგორც სახელშეკრულებო აქტივები.	შემოსავალი და მასთან დაკავშირებული ხარჯები აღიარდება დროის განმავლობაში. შემოსავალი აღიარდება ეტაპობრივად „ხარჯი-ხარჯთან“ მეთოდის გამოყენებით. დაკავშირებული ხარჯები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში გაწევისთანავე. თუ ერთი ხელშეკრულების ფარგლებში შეთანხმებული მომსახურება გაიწევა სხვადასხვა საანგარიშგებო პერიოდებში, მაშინ გადახდილი ოდენობა ნაწილდება შესაბამისი მომსახურების განცალკევებული გასაყიდი ფასის მიხედვით. განცალკევებული გასაყიდი ფასი განისაზღვრება „მოსალოდნელ ხარჯებს დამატებული მოგების მარჟა“ მიდგომის გამოყენებით. თუ კომპანიამ აღიარა შემოსავალი, მაგრამ ჯერ არ არის უფლებამოსილი, რომ გასცეს ინვოისი, მაშინ მისი უფლებები ანაზღაურების მიღებაზე აღიარდება, როგორც სახელშეკრულებო აქტივი. სახელშეკრულებო აქტივი რეკლასიფიცირებულია მოთხოვნებში, როდესაც გადახდის მიღების უფლება ხდება უპირობო.

მომსახურების სახეობა	შესასრულებელი ვალდებულებების დაკმაყოფილების ხასიათი და ვადები, მნიშვნელოვანი გადახდის პირობების ჩათვლით	შემოსავლის აღიარების პოლიტიკა
		მიღებული ავანსები შედის სახელშეკრულებო ვალდებულებებში.
გაყიდვების მხარდაჭერის მომსახურება	გაყიდვების მხარდაჭერი მომსახურება მოიცავს მარკეტინგს და სარეკლამო ღონისძიებებს, რომლებიც მიზნად ისახავს „Trading Hub“-ის (კომპანიათაშორისი საწარმო) საქონლის გაყიდვის მაქსიმუმაციას საქართველოს ტერიტორიაზე, და/ან სხვა დაკავშირებული მომსახურებისა, რომელზეც მხარეები დროდადრო თანხმდებიან. მომსახურების საკომისიო თითოეული კონტრაქტისთვის არის მომსახურების ხარჯების ჯამს დამატებული ფასნამატი.	შემოსავალი მსგავსი მომსახურებისთვის აღიარდება დროის განმავლობაში. თუ მომსახურება სრულდება ძალიან მოკლე დროის პერიოდში, ასეთი მომსახურებისთვის შემოსავალი აღიარდება მომსახურების გაწევის დასრულებისას.
ტრენინგები	მსგავსი ხელშეკრულებების მიხედვით, კლიენტი თანადროულად იღებს და მოიხმარს საწარმოს მიერ გაწეული მომსახურების სარგებელს მაშინ, როდესაც საწარმო გასწევს აღნიშნულ მომსახურებას. მსგავსი ხელშეკრულებების მიხედვით, კომპანია მომსახურებას გასწევს დროის შედარებით მოკლე პერიოდში. ინვოისები გაიცემა სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და როგორც წესი უნდა იყოს გადახდილი 30 დღის ვადაში.	შემოსავალი მსგავსი მომსახურებისთვის აღიარდება დროის განმავლობაში. თუ მომსახურება სრულდება ძალიან მოკლე დროის პერიოდში, ასეთი მომსახურებისთვის შემოსავალი აღიარდება მომსახურების გაწევის დასრულებისას.
შემოსავალი საგარანტიო მომსახურებიდან	კომპანია უზრუნველყოფს „გახანგრძლივებულ გარანტიას“, როგორც კლიენტებისთვის, აღჭურვილობის მწარმოებელი კომპანიისგან მიწოდებულ სტანდარტულ გარანტიაზე დამატებით 1-3 წლამდე გახანგრძლივებული გარანტია. რადგანაც გახანგრძლივებული გარანტია გაიცემა როგორც დამატება მესამე მხარეების მიერ გაცემულ სტანდარტულ გარანტიაზე, მსგავსი გარანტია განიხილება, როგორც ცალკე შესასრულებელი ვალდებულება. კომპანია არ უზრუნველყოფს კლიენტებს სტანდარტული გარანტიით.	შემოსავალი მსგავსი მომსახურებისთვის აღიარდება თანაბრად საგარანტიო პერიოდის მანძილზე.

(b) ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები

კომპანიის ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები მოიცავს:

- საპროცენტო ხარჯი;
- საპროცენტო შემოსავალი სასესხო მოთხოვნაზე
- უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებზე.

საპროცენტო შემოსავალი ან ხარჯი აღიარდება ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით.

„ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი“ არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ადისკონტირებს სავარაუდო სამომავლო ფულად გადახდებს ან შემოსულობებს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის მიხედვით:

- ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე; ან
- ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებაზე;

საპროცენტო შემოსავლისა და ხარჯის გამოთვლისას, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი გამოიყენება აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე (როდესაც აქტივი არ არის გაუფასურებული საკრედიტო რისკით) ან ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. თუმცა, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც თავდაპირველი აღიარების შემდგომ გაუფასურდა საკრედიტო რისკით, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე გამოყენებით. თუ აქტივი აღარ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, მაშინ საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლა უბრუნდება მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე დათვლის მეთოდს. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი აღირიცხება წმინდა საფუძველზე, როგორც ფინანსური შემოსავალი ან ფინანსური ხარჯი, იმის გათვალისწინებით თუ სად აქვს ადგილი უცხოური ვალუტის მოძრაობას - წმინდა ამონაგების თუ წმინდა ზარალის პოზიციაში.

(c) ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში გადაყვანილია კომპანიის შესაბამის სამუშაო ვალუტაში ოპერაციების თარიღის შესაბამისი გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტირება კომპანიის სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი ფულად მუხლებზე წარმოადგენს სხვაობას პერიოდის დასაწყისში არსებულ სამუშაო ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას (კორექტირებული ეფექტური პროცენტით და გადახდებით პერიოდის განმავლობაში) და უცხოურ ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას შორის, რომელიც კონვერტირებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოური ვალუტის კონვერტაციით წარმოშობილი სხვაობები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(d) დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები

დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები ფასდება არადისკონტირებულ საფუძველზე და ხარჯად აღირიცხება შესაბამისი მომსახურების გაწევისას. ვალდებულება აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის გადახდაც მოსალოდნელია მოკლევადიანი ფულადი ბონუსის ან მოგების განაწილების გეგმების ფარგლებში, თუ კომპანიას ექნება მიმდინარე სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება გადაიხადოს ეს თანხა დაქირავებული პირის მიერ წარსულში გაწეული მომსახურების შედეგად და როდესაც ამგვარი ვალდებულება საიმედოდ შეიძლება იყოს შეფასებული.

(e) საწესდებო კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი კლასიფიცირდება კაპიტალის სახით.

(f) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადს. მოგების გადასახადი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, გარდა შემთხვევებისა, როდესაც ის უკავშირდება საწარმოთა გაერთიანებას, ან პირდაპირ კაპიტალში ან სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ ერთეულებს.

(i) მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადი არის აღნიშნული წლის დასაბეგრი მოგების ან ზარალის საფუძველზე წარმოქმნილი მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება ან მოთხოვნა, იმ საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ძალაშია ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო თარიღისათვის, აგრეთვე, წინა წლების საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერი კორექტირება. მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება აგრეთვე მოიცავს დივიდენდებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი განაწილების თარიღამდე. კანონი ძალაში შევიდა 2016 წელს და გამოიყენება საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ ყველა იურიდიული პირისთვის, გარდა საფინანსო დაწესებულებებისა (როგორც არის ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში შევა 2023 წლის 1 იანვრიდან.

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადისგან (CIT) გათავისუფლებას, ეს უკანასკნელი გადმოიღოს მოგების გამომუშავების მომენტიდან მათი განაწილების მომენტამდე: ე.ი. ძირითად დაბეგვრის ობიექტს წარმოადგენს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას, როგორც აქციონერებზე დივიდენდების სახით გაცემულ მოგებას. ამას გარდა, ზოგიერთი სხვა ოპერაციაც მიიჩნევა მოგების განაწილებად, მაგალითად არასაბაზრო ტრანსსასაზღვრო ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან და/ან გადასახადისგან გათავისუფლებულ პირებთან, რომლებიც ასევე ითვლებიან განაწილებული მოგების მიმღებებად მოგების გადასახადის მიზნებისთვის. ამასთან საგადასახადო ობიექტი მოიცავს ხარჯებსა და სხვა გადახდებს, რომლებიც არ უკავშირდება საწარმოს ეკონომიკურ საქმიანობებს, უფასო მიწოდებები და ზღვრულ მოცულობაზე მეტი წარმომადგენლობითი ხარჯები.

საგადასახადო ანაზღაურება ხელმისაწვდომია 2008-2016 წლების გაუნაწილებელ მოგებაზე გადახდილ მიმდინარე გადასახადზე, თუ ასეთი მოგება განაწილდება 2017 ან შემდეგ წლებში.

დივიდენდების გადახდიდან წარმოშობილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, როდესაც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად გადახდის ფაქტობრივი თარიღისა ან იმ პერიოდისა, რომლისთვისაც გადაიხდება დივიდენდები.

(ii) გადავადებული გადასახადი

ზემოთ აღწერილი ახალი საგადასახადო სისტემის ხასიათიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებული საწარმოები არ განასხვავებენ აქტივების საგადასახადო ბაზებს და მათ საბალანსო ღირებულებებს და შესაბამისად, გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები არ წარმოიშვება.

წინა პერიოდებში დარიცხული საგადასახადო ზარალები არ გამოიყენება მომავალ დაბეგვრად მოგებებთან მიმართებაში.

(გ) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებების ერთეულები შეფასებულია, როგორც თვითღირებულებას გამოკლებული დაგროვილი ცვეთა და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურების ზარალი.

თვითღირებულება მოიცავს აქტივის შეძენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ დანახარჯებს. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივის თვითღირებულება შედგება მასალების, შრომითი და ნებისმიერი პირდაპირი დანახარჯებისაგან, რომელიც საჭიროა აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად, აგრეთვე სესხის ღირებულების კაპიტალიზაციის, აქტივის დემონტაჟის, მოცილების და გამწმენდი სამუშაოების ჩატარების ღირებულებას. შეძენილი პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც აღჭურვილობის ფუნქციონალურად განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს, კაპიტალიზირდება ძირითადი საშუალებების ღირებულების ნაწილის სახით.

როდესაც ძირითადი საშუალების ნაწილებს განსხვავებული სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ისინი აღირიცხებიან ცალ-ცალკე (ძირითადი კომპონენტები), როგორც ძირითადი საშუალებების ცალკეული ერთეულების ძირითადი კომპონენტები.

ძირითადი საშუალებების გასვლით მიღებული ნებისმიერი სარგებელი ან ზარალი განისაზღვრება, როგორც ძირითადი საშუალების გაყიდვიდან მიღებულ ამონაგებსა და ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა და აღიარდება წმინდად მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში როგორც სხვა შემოსავლები ან სხვა ხარჯები.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

ძირითადი საშუალების კომპონენტის ჩანაცვლების ხარჯი აღიარდება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაში თუ მოსალოდნელია, რომ კომპონენტში განივთებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი კომპანიაში შემოედინება და მისი თვითღირებულება სანდოდ შეიძლება შეფასდეს. გამოცვლილი კომპონენტის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მოვლა-შენახვის ხარჯები გაწევისთანავე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ცვეთა

ძირითადი საშუალებების ერთეულები ექვემდებარებიან ცვეთის დარიცხვას მათი დამონტაჟებისა და მზადმყოფ მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან, ხოლო შიდა ძალებით დამზადებული აქტივები - მათი დასრულების და სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან. ცვეთა ანგარიშდება აქტივის თვითღირებულებას გამოკლებული ნარჩენი ღირებულება. 2020 წლის 1 იანვრიდან, კომპანიამ დააწესა 5% ნარჩენი ღირებულება ყველა ძირითადი საშუალებისთვის. ცვეთა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით, ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, ვინაიდან ეს საუკეთესოდ წარმოაჩენს აქტივში განივთებული, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების მოსალოდნელ ფორმას. იჯარით აღებულ აქტივებზე ცვეთის დარიცხვა ხდება იჯარის ვადასა და მათ სასარგებლო მომსახურების ვადას შორის უმცირესით, გარდა შემთხვევებისა როდესაც გონივრულად მოსალოდნელია, რომ კომპანია იჯარის ვადის ბოლოსთვის მიიღებს საკუთრების უფლებას.

სასადილოს იჯარასთან დაკავშირებული აქტივი გამოყენების უფლებით ცვეთის ხარჯი აღირიცხება პერსონალის ხარჯების ფარგლებში, რადგან ის თანამშრომლებისთვის მიწოდებულ არაფულად სარგებელს წარმოადგენს.

მნიშვნელოვანი, ძირითადი საშუალებების ერთეულების სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადები, მიმდინარე და შესადარის პერიოდებში, შემდეგია:

– მანქანა-დანადგარები	10 წელი;
– სატრანსპორტო საშუალებები	5 წელი
– ელექტრონული აღჭურვილობა	3-5 წელი;
– აქტივები გამოყენების უფლებით	1- 5 წელი;
– სხვა	5 წელი;

ცვეთის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს გადაიხედება და, შესაბამის შემთხვევაში კორექტირდება.

(h) ფინანსური ინსტრუმენტები

კომპანია იყენებს ფასს 9 ფინანსურ ინსტრუმენტებს, ფინანსური აქტივების, ფინანსური ვალდებულებებისა და სხვა არაფინანსური ერთეულების ყიდვა - გაყიდვის ხელშეკრულებების აღრიცხვისა და შეფასებისათვის.

(i) აღიარება და თავდაპირველი შეფასება

სავაჭრო მოთხოვნები თავდაპირველად აღიარდება მათი წარმოშობის თარიღში.

ყველა სხვა ფინანსური აქტივი და ფინანსური ვალდებულება თავდაპირველად აღიარდება ვაჭრობის თარიღში, როდესაც კომპანია ხდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო დებულებების მხარე. ფინანსური აქტივი (თუ ის არ არის სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი საფინანსო კომპონენტის გარეშე) ან ფინანსური ვალდებულება (თუ სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებულ ერთეულს არ წარმოადგენს) საწყის ეტაპზე აღიარდება სამართლიან ღირებულებას დამატებული მის შემენასთან ან გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარიგების ხარჯები. სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი საფინანსო კომპონენტის გარეშე თავდაპირველად ფასდება გარიგების ფასით.

(ii) ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება

თავდაპირველი აღიარებისას, ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება ისევე როგორც ფასდება: ამორტიზებული ღირებულებით; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიცია სავალსე ინსტრუმენტებში; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიცია წილობრივ ინსტრუმენტებში; ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

თავდაპირველი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები არ ექვემდებარება რეკლასიფიკაციას, მანამ სანამ კომპანია არ შეცვლის ფინანსური აქტივების აღრიცხვის ბიზნეს მოდელს, რა შემთხვევაშიც ყველა ჩართული ფინანსური აქტივი რეკლასიფიცირებულია ბიზნეს მოდელის ცვლილების შემდგომ პირველი სააღრიცხვო პერიოდის პირველივე დღეს.

ფინანსური აქტივი ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოყვანილ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის აქტივების შენახვა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირითადი თანხისა და დაუფარავ ძირითადი დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

ინვესტიცია სავალდებულო ინსტრუმენტებში ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ არის გამიჯნული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირითადი თანხისა და დაუფარავ ძირითადი დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციების, რომლებიც არ არის გამიჯნული ვაჭრობისთვის, თავდაპირველი აღიარებისას კომპანიას აქვს შეუქცევადი არჩევანის უფლება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახოს ინვესტიციის სამართლიანი ღირებულებაში განხორციელებული შემდგომი ცვლილებები. არჩევანი კეთდება კონკრეტული ინვესტიციების მიხედვით.

ყველა ფინანსური აქტივი რომელიც არ კლასიფიცირდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. თავდაპირველი აღიარებისას, კომპანიას შეუქცევადი არჩევანის უფლება აქვს, ფინანსური აქტივი, რომელიც სხვაგვარად აკმაყოფილებს ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასების კრიტერიუმებს, შეაფასოს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ამგვარი კლასიფიკაცია მთლიანად აღმოჩენის, ან მნიშვნელოვნად ამცირებს სააღრიცხვო შეუსაბამობებს, რომლებიც სხვაგვარად წარმოიშვებოდა.

კომპანიის ფინანსური აქტივები მოიცავს სასესხო მოთხოვნებს, სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებს და ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს და არის კლასიფიცირებული ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების კატეგორიაში. ეს აქტივები შემდგომში შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. ამორტიზებული ღირებულება შემცირებულია გაუფასურების ზარალით. საპროცენტო შემოსავალი, საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი და გაუფასურება აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული ამონაგები ან ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს საბანკო ნაშთებს, რომელთა დაფარვის ვადა არის სამი თვე ან ნაკლები შემდგომი თარიღიდან. მათი სამართლიანი ღირებულების ცვლილების რისკი არა-არსებითია.

(iii) ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება

ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირდება ისევე როგორც ფასდება - ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ფინანსური ვალდებულება კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ის არის სავაჭროდ ფლობილი ან გამიჯნულია ესეთად პირველადი აღიარებისას. სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და წმინდა ამონაგებით და ზარალით, ნებისმიერი საპროცენტო ხარჯის ჩათვლით, და აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში (გარდა სამართლიანი ღირებულების ცვლილების იმ ნაწილისა რომელიც გამოწვეულია კომპანიის საკუთარი საკრედიტო რისკის ცვლილებით, რომელიც აღიარებულია სხვა სრულ შემოსავალში). სხვა ფინანსური ვალდებულებები შემდგომ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. საპროცენტო ხარჯი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობები და ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი ასევე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

კომპანია მის ყველა ფინანსურ ვალდებულებას ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს.

(iv) ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების მოდიფიცირება

ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივის პირობები მოდიფიცირებულია, კომპანიამ უნდა შეაფასოს არსებითად იცვლება თუ არა მოდიფიცირებული აქტივისგან წარმოშობილი ფულადი ნაკადები. თუ ფულად ნაკადებში არსებითი ცვლილებაა (ეგრეთ წოდებული „არსებითი მოდიფიცირება“), მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარება წყდება და ახალი ფინანსური აქტივი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით.

კომპანია ახორციელებს მოცემული მოდიფიცირების არსებითობის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ შეფასებას, ანუ არსებითად განსხვავდება თუ არა საწყისი ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მოდიფიცირებული ან ჩანაცვლებული ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადებისგან. კომპანია აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით, მოცემული თანმიმდევრობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. თუ ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავდება, მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევის გაკეთების დროს კომპანია ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის დროს გამოყენებული პრინციპების ანალოგიური პრინციპებით ხელმძღვანელობს.

კომპანია ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ფინანსური აქტივის ვალუტის ცვლილება;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
- ცვლილებები ფინანსური აქტივის პირობებში, რომლებიც იწვევს შეუსაბამობას „მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის დაფარვის“ კრიტერიუმთან (კონვერტაციის პირობის დამატება).

თუ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, მოდიფიცირებული აქტივისგან მიღებული ფულადი ნაკადები, არ არის არსებითად შეცვლილი, მაშინ მოდიფიცირების შედეგად ფინანსური აქტივის აღიარება არ წყდება. ამ შემთხვევაში, კომპანია ხელახლა ანგარიშობს ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას წარმოქმნილ თანხას აღრიცხავს როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში. ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ხელახლა ითვლება როგორც შეცვლილი ან მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულება, რომელიც დისკონტირდება აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებას და არის ამორტიზებული მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

ფინანსური ვალდებულებები

კომპანია წყვეტს ფინანსურ ვალდებულების აღიარებას როდესაც მოდიფიცირებულია მისი პირობები და არსებითად განსხვავდება მოდიფიცირებული ვალდებულებისგან მიღებული ფულადი ნაკადები. ამ შემთხვევაში, ახალი მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ფინანსური ვალდებულება აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. სხვაობა აღიარებაშეწყვეტილი ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და ახალ მოდიფიცირებულპირობებიან ფინანსურ ვალდებულებას შორის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

თუ მოდიფიცირება (ან გაცვლა) არ იწვევს ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტას, კომპანია იყენებს ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას გამოყენებულ სააღრიცხვო პოლიტიკას. როდესაც მოდიფიცირება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას კომპანია აღიარებს ესეთი მოდიფიცირებიდან (ან გაცვლიდან) წარმოშობილ, ფინანსური ვალდებულების ამორტიზირებული ღირებულების ნებისმიერ კორექტირებას, მოგებაში ან ზარალში, მოდიფიცირების (გაცვლის) თარიღში.

ცვლილებები არსებული ფინანსური ვალდებულებების ფულად ნაკადებში არ მიიჩნევა მოდიფიცირებად, თუ ისინი წარმოიშვა არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან, მაგალითად ბანკის მიერ განხორციელებული ცვლილებები ფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთში სებ-ს მიერ განხორციელებული საკვანძო განაკვეთების ცვლილების გამო, თუ სასესხო ხელშეკრულება აძლევს ბანკს ამის საშუალებას და კომპანიას აქვს საშუალება მიიღოს შეცვლილი განაკვეთი ან დაფაროს სესხი მისი ნომინალური ღირებულებით ჯარიმის გადახდის გარეშე. საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებისას არსებული საბაზრო განაკვეთის შესაბამისად, კომპანია ხელმძღვანელობს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს ნიშნავს, რომ შესაბამისად იცვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთიც.

კომპანია აფასებს არსებითია თუ არა მოდიფიცირება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. კომპანია ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ფინანსური ვალდებულების ვალუტის ცვლილება;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
- კონვერტაციის პირობის დამატება;
- ფინანსური ვალდებულების სუბორდინაციის ცვლილება.

რაოდენობრივი შეფასებისას მნიშვნელოვნად იცვლება პირობები, თუ ახალი პირობების მიხედვით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულება, წმინდად გადახდილი/მიღებული თანხების (დისკონტირებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით) ჩათვლით, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება საწყისი ფინანსური ვალდებულებიდან წარმოქმნილი ნარჩენი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულებისგან. თუ სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების მოდიფიცირება მიჩნეულია ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან გადასახადი აღიარებულია ვალის დაფარვიდან მიღებულ მოგებასა ან ზარალში. თუ გაცვლა ან მოდიფიცირება არ არის მიჩნეული ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზებულია მოდიფიცირებული ვალდებულების ნარჩენი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

(v) აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

კომპანია წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც ფინანსური აქტივიდან მისაღები ფულადი ნაკადების მიღების სახელშეკრულებო უფლებებს გასდის ვადა, ან ის გადასცემს გარიგებიდან მისაღებ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებზე უფლებებს, გარიგებაში რომელშიც ფინანსური აქტივის ფლობის თითქმის ყველა რისკი და ანაზღაურება არის გადაცემული, ან როდესაც კომპანია არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ რისკებს და ანაზღაურებებს და კომპანია არ ინარჩუნებს ფინანსურ აქტივზე კონტროლს.

კომპანია დებს გარიგებებს, რომლითაც ის გადასცემს მისი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ აქტივებს, მაგრამ ინარჩუნებს გადაცემულ აქტივებთან დაკავშირებულ ყველა ან თითქმის ყველა რისკს და ანაზღაურებას. ასეთ შემთხვევებში, გადაცემული აქტივის აღიარება არ წყდება.

ფინანსური ვალდებულებები

კომპანია წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როდესაც მისი სახელშეკრულებო ვალდებულებები დაკმაყოფილებულია, უქმდება ან ვადა გასდის. კომპანია ასევე წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როცა მისი პირობები არის მოდიფიცირებული და მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულებიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად განსხვავდება, რა შემთხვევაშიც მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ახალი ფინანსური ვალდებულება აღიარდება მისი სამართლიანი ღირებულებით.

ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, გაუქმებულ საბალანსო ღირებულებას შორის და გადახდილ თანხას შორის სხვაობა (ნებისმიერი გადაცემული არაფულადი აქტივების და ნაკისრი ვალდებულებების ჩათვლით) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(vi) ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები შეიძლება იყოს ურთიერთგადაფარული და წმინდა ოდენობა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ როდესაც კომპანიას აქვს იურიდიული აღსრულების უფლება, რომ ურთიერთგადაფაროს ეს ოდენობები და ის აპირებს მათ დაკმაყოფილებას წმინდა თანხის საფუძველზე ან აქტივის გაყიდვით იმავდროულად დააკმაყოფილოს ვალდებულება. კომპანიას ამჟამად აქვს ურთიერთგადაფარვის იურიდიულად აღსრულებადი უფლება, რომელიც არ არის დამოკიდებული მომავალ მოვლენაზე და აღსრულებადია როგორც საქმიანობის ჩვეულებრივი მიმდინარეობისას ასევე კომპანიის და მისი ყველა კონტრაქტის დეფოლტის, გადახდისუუნარობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

(i) გაუფასურება

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

ფინანსური ინსტრუმენტები და სახელშეკრულებო აქტივები

კომპანია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის ზარალის რეზერვებს აღიარებს:

- ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე;
- სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებულ ინვესტიციებზე სავალო ინსტრუმენტებში; და
- სახელშეკრულებო აქტივები.

კომპანია აფასებს ზარალის რეზერვებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით, შემდეგი შემთხვევების გარდა, როდესაც ფასდება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით:

- სასესხო ფასიანი ქაღალდები, რომლებსაც საანგარიშგებო თარიღისთვის აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი; და
- სხვა სასესხო ფასიანი ქაღალდები და საბანკო ნაშთები, რომელთათვისაც საკრედიტო რისკი (ანუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობა) არსებითად არ გაზრდილა თავდაპირველი აღიარების შემდგომ.

ზარალის რეზერვები სავაჭრო მოთხოვნებზე და სახელშეკრულებო აქტივებზე ყოველთვის ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით.

ფინანსურ აქტივზე თავდაპირველად აღიარებული საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის დასადგენად და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას, კომპანია ითვალისწინებს გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას, რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომი არასაჭირო ხარჯებისა და ძალისხმევის გაწევის გარეშე. ეს მოიცავს როგორც ხარისხობრივ ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და ანალიზს, კომპანიის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, ინფორმირებული საკრედიტო შეფასების და წინდახედულობის პრინციპის გათვალისწინებით.

კომპანია ფინანსურ აქტივს მიიჩნევს დეფოლტირებულად მაშინ, როდესაც:

- არ არის სავარაუდო, რომ მსესხებელი სრულად დაფარავს თავის საკრედიტო ვალდებულებებს კომპანიის მიმართ, კომპანიის მიერ სესხის უზრუნველყოფის რეალიზაციის გარეშე (ესეთის ფლობის შემთხვევაში); ან
- ფინანსური აქტივი 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებულია;

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც წარმოიშობა ნებისმიერი შესაძლო დეფოლტის შემთხვევებისგან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ის ნაწილი, რომელიც წარმოიშობა საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში მომხდარი დეფოლტის შემთხვევებისგან (ან უფრო მოკლე ვადაში თუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოხმარების ვადა 12 თვეზე ნაკლებია).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას გამოყენებული მაქსიმალური პერიოდი შეესაბამება მაქსიმალურ სახელშეკრულებო პერიოდს, რომლის განმავლობაშიც კომპანია ექვემდებარება საკრედიტო რისკს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის საკრედიტო ზარალების ალბათობით შეწონილი შეფასება. საკრედიტო ზარალი ფასდება ყველა ფულადი დანაკლისის მიმდინარე ღირებულებით (ანუ სხვაობა ორგანიზაციიდან ხელშეკრულების მიხედვით მიღებულ ფულად ნაკადებსა და მოსალოდნელ მისაღებ ფულად ნაკადებს შორის).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დისკონტირებულია ფინანსური აქტივის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით.

საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივები

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის, კომპანია აფასებს გაუფასურდა თუ არა საკრედიტო რისკით ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები და სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული სასესხო ფასიანი ქაღალდები. ფინანსური აქტივი „გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით“, როდესაც ფინანსური აქტივის სამომავლო ფულად ნაკადებზე საზიანო გავლენის მქონე ერთ ან მეტ მოვლენას ჰქონდა ადგილი.

მტკიცებულება იმისა, რომ ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით, მოიცავს შემდეგ დაკვირვებად მონაცემებს:

- ემიტენტის ან მსესხებლის არსებითი ფინანსური სირთულეები;
- ხელშეკრულების დარღვევა, მაგალითად დეფოლტი ან 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება;
- კომპანიის მიერ წინსწრების ან სესხის რესტრუქტურირაცია იმ პირობებით, რომლებსაც კომპანია სხვა შემთხვევაში არ განიხილავდა;
- მოსალოდნელია მსესხებლის გაკოტრება ან სხვა ფინანსური რეორგანიზაცია; ან
- ფინანსური სირთულეების გამო უზრუნველყოფის აქტიური ბაზრის გაქრობა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის წარდგენა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში

ზარალის რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე, აკლდება აქტივების მთლიან საბალანსო ღირებულებას.

სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული სასესხო ფასიანი ქაღალდებისათვის, ზარალის რეზერვი დარიცხულია მოგებაზე ან ზარალზე და აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში.

ჩამოწერა

ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ჩამოწერილია როდესაც კომპანიას აღარ აქვს მისი მთლიანობაში ან ნაწილობრივ ამოღების გონივრული მოლოდინი. კომპანია აფასებს ჩამოსაწერ ოდენობას და ვადებს, იმის მიხედვით არის თუ არა გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ მოხერხდება თანხის ამოღება. კომპანია აღარ ელის მნიშვნელოვანი ოდენობის ამოღებას ჩამოწერილი თანხიდან. თუმცა, ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები შეიძლება მაინც გახდეს სააღსრულებლო საქმიანობის საგანი იმისათვის, რომ მოვიდეს კომპანიის თანხების ამოღების პროცედურებთან შესაბამისობაში.

(j) ანარიცხები

ანარიცხები აღიარდება იმ შემთხვევაში, თუ წარსული მოვლენების შედეგად კომპანიას აქვს მიმდინარე იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულება, რომლის შეფასებაც საიმედოდ არის შესაძლებელი და სავარაუდოა, რომ ამ ვალდებულების დასაკმაყოფილებლად აუცილებელი იქნება კომპანიიდან ეკონომიკური სარგებელის გადინება. ანარიცხები გამოითვლება მომავალი მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების გადასახადების გადახდამდე არსებული განაკვეთით დისკონტირებით, რაც ასახავს ფულის ღირებულების დროში მიმდინარე საბაზრო შეფასებებს და ვალდებულებისთვის დამახასიათებელ რისკებს. დისკონტის პოზიციის დახურვა აღიარდება ფინანსური ხარჯის სახით.

(k) იჯარები

ხელშეკრულების დადებისას, კომპანია განსაზღვრავს არის თუ არა ან მოიცავს თუ არა აღნიშნული ხელშეკრულება იჯარას. ხელშეკრულება არის ან შეიცავს იჯარას თუ ის გადასცემს კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას დროის გარკვეული პერიოდით გარკვეული ანაზღაურების სანაცვლოდ. იმის შესაფასებლად გადასცემს თუ არა ხელშეკრულება კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას, კომპანია ფასს 16-ის იჯარის განმარტებას იყენებს.

წინამდებარე პოლიტიკა გამოიყენება ხელშეკრულებებზე რომლებიც დადებულია 2019 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდგომ.

(i) როგორც მოიჯარე

კომპანია აღიარებს აქტივს გამოყენების უფლებით და საიჯარო ვალდებულებას იჯარის დაწყების თარიღისთვის. აქტივი გამოყენების უფლებით თავდაპირველად ფასდება თვითღირებულებით, რომელიც მოიცავს საიჯარო ვალდებულების თავდაპირველ ოდენობას კორექტირებულს ნებისმიერი საიჯარო გადახდებით, რომლებიც დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელდა, დამატებული ნებისმიერი თავდაპირველი პირდაპირ გაწეული ხარჯები და აქტივის დაშლის და შესაბამისი აქტივის გატანის ან მისი აღდგენის ან იმ ტერიტორიის აღდგენის ხარჯები სადაც აღნიშნული აქტივი მდებარეობდა, გამოკლებული ნებისმიერი მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდები.

შემდგომ ხდება „აქტივი გამოყენების უფლებით“ ცვეთა წრფივი მეთოდის გამოყენებით, იჯარის დაწყებიდან მისი დასრულების თარიღამდე, გარდა შემთხვევებისა როდესაც იჯარა გადასცემს შესაბამისი აქტივის საკუთრებას კომპანიას იჯარის ვადის ბოლოს, ან იმ შემთხვევაში თუ აქტივი გამოყენების უფლებით თვითღირებულება ასახავს კომპანიის მხრიდან შესყიდვის შესაძლებლობის გამოყენებას. ამ შემთხვევაში მოხდება „აქტივი გამოყენების უფლებით“ ცვეთა შესაბამისი აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის მანძილზე, რომელიც ძირითადი საშუალებების მსგავს საფუძველზე განისაზღვრება. ამასთანავე, „აქტივი გამოყენების უფლებით“ პერიოდულად შემცირებულია გაუფასურების ზარალით (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულების კონკრეტული გადაფასებებით.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება იმ საიჯარო გადახდების მიმდინარე ღირებულებით, რომლებიც არ არის გადახდილი დაწყების თარიღისათვის, დისკონტირებული იჯარაში ჩართული საპროცენტო განაკვეთით ან, თუ აღნიშნული განაკვეთის განსაზღვრა დროულად ვერ ხერხდება, კომპანიის ზღვრული სასესხო განაკვეთით. ზოგადად, კომპანია დისკონტირების განაკვეთად მის ზღვრულ სასესხო განაკვეთს იყენებს.

საიჯარო ვალდებულების შეფასებაში შეტანილი საიჯარო გადახდები მოიცავს ფიქსირებულ გადახდებს, მათ შორის არსებითად ფიქსირებულ გადასახდელებს.

საიჯარო ვალდებულება ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით. ის გადაფასებულია, თუ კომპანია შეცვლის მის შეფასებას იმისა, გამოიყენებს თუ არა ის შესყიდვის, გახანგრძლივების ან შეწყვეტის შესაძლებლობას ან არსებობს თუ არა გადახდილი არსებითად ფიქსირებული საიჯარო გადასახდელები.

როდესაც საიჯარო ვალდებულება მსგავსი გზით გადაფასდება, ხდება აქტივი გამოყენების უფლებით საბალანსო ღირებულების შესაბამისი კორექტირება, ან აღრიცხულია მოგებაში ან ზარალში თუ აქტივი გამოყენების უფლებით საბალანსო ღირებულება შემცირებულია ნულამდე.

კომპანიამ აირჩია არ აღიაროს „აქტივები გამოყენების უფლებით“ და საიჯარო ვალდებულებები დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებზე და მოკლევადიან იჯარებზე, 1 წელზე ნაკლები სახელშეკრულებო დაფარვის ვადით. კომპანია აღნიშნულ იჯარებთან დაკავშირებულ საიჯარო გადახდებს აღიარებს ხარჯის სახით წრფივი მეთოდის გამოყენებით, იჯარის ვადის მანძილზე.

საიჯარო ვადა ასახავს კომპანიის გონივრულ შეფასებას იმ პერიოდისა, რომლის განმავლობაშიც შესაბამისი აქტივი იქნება გამოყენებული. საიჯარო ვადის განსაზღვრისას კომპანია აფუძნებს მის მსჯელობას კონტრაქტის და შესაბამისი აქტივის ფართო ეკონომიკაზე და არა მხოლოდ სახელშეკრულებო პირობებზე, რაც იძლევა საშუალებას, რომ ფაქტორები როგორებიცაა ეკონომიკური ჯარიმები, საკანონმდებლო მიდგომა იჯარის განახლებაზე, მოსალოდნელი ცვლილებები რეგულაციაში და კომპანიის სამომავლო ბიზნეს გეგმები ეფექტურად იყოს ასახული საიჯარო ვადის შეფასებაში.

22. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები

არსებობს რიგი ახალი სტანდარტები, რომლებიც 2022 წლის 1 იანვრიდან, და ყოველი მომდევნო წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის, შევიდა ძალაში (ადრეული გამოყენებაც ნებადართულია); თუმცა კომპანიას ჯერ არ ჰქონდა აღნიშნული ახალი ან შესწორებული სტანდარტები მიღებული წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისას.

(a) ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანის ან გრძელვადიანის სახით (ბასს 1-ის შესწორებები).

2020 წელს გამოცემული შესწორებების მიზანია ვალდებულების მოკლევადიანის ან გრძელვადიანის სახით კლასიფიკაციისთვის აუცილებელი მოთხოვნების განმარტება, და გამოიყენება 2023 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. თუმცა, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭომ შემდგომ შემოიტანა დამატებითი ცვლილებები ბასს 1-ში და 2020 წლის შესწორებების ძალაში შესვლის თარიღი 2024 წლის 1 იანვრამდე გადაიდო.

(b) სხვა სტანდარტები

მოსალოდნელია, რომ ქვემოთ წარმოდგენილი ახალი და შესწორებული სტანდარტები არ მოახდენენ მნიშვნელოვან გავლენას კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- ფასს 17 სადაზღვევო ხელშეკრულებები და ფასს 17 სადაზღვევო ხელშეკრულებების შესწორებები
- სააღრიცხვო პოლიტიკების განმარტებითი შენიშვნები (ბასს 1-ის და ფასს სტანდარტების პრაქტიკის დებულება 2-ის კორექტირებები)
- სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება (ბასს 8-ის შესწორებები).

შპს „თბილისი ჰუავეი ტექნოლოჯის კო.“

2023 წლის
ფინანსური ანგარიშგება

საჯარო ანგარიშგება

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	6
მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	7
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	8
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	9
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	10

შპს "KPMG Georgia"

მე-5 სართული, GMT პლაზა

მთაწმინდის რაიონი, თავისუფლების მოედანი N4 (ნაკვეთი 66/4)

თბილისი, საქართველო 0105

IN 404437695

ტელეფონი +995 322 93 5713

ინტერნეტი: www.kpmg.ge

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს „თბილისი ჰუავეი ტექნოლოჯის კო.“-ს მესაკუთრეებს

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ შპს „თბილისი ჰუავეი ტექნოლოჯის კო.“-ს (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე თანდართული შენიშვნებისგან, მათ შორის ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულად ნაკადებს იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტს წარემართავდით აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობა დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ -ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებელი ვართ კომპანიისგან ბუღალტრთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს (ბესს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსისა (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ საქართველოში ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს. გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებით და ბესს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისათვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

შპს „KPMG Georgia“, კომპანია რეგისტრირებული საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, KPMG-ის დამოუკიდებელი წევრი ფირმების გლობალური ორგანიზაციის წევრი ფირმა, რომელიც ერთიანდება გარანტიით შეზღუდულ კერძო ინგლისურ კომპანიაში KPMG International Limited.

მოგის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნარი და აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია კომპანიის ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად კომპანიის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არ აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებლები არიან კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა შეცდომით ან თაღლითობით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებულებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებითი უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენენ იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ს შესაბამისად, აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად კომპანიის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება კომპანია უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი კომპანია.

სოფიო აქანაძე

შპს „თბილისი კუთხე ტექნოლოჯის კო.“
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა
გვერდი 3

- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია:

ნინო ჩიხლაძე

შპს "KPMG Georgia"
თბილისი, საქართველო
24 მარტი 2024 წელი

სოფია ყაზანძაძე

'000 ლარი	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	10,16	1,787	850
გრძელვადიანი აქტივები		1,787	850
მარაგები		362	349
მოკლევადიანი საგადასახადო აქტივები		599	129
სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ	12	7,752	4,661
სახელშეკრულებო აქტივები	5(c)	724	1,562
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	11	2,439	3,816
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	13	908	2,570
მოკლევადიანი აქტივები		12,784	13,087
სულ აქტივები		14,571	13,937
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	14	333	333
გაუნაწილებელი მოგება	14	6,463	8,218
სულ კაპიტალი		6,796	8,551
საიჯარო ვალდებულებები	16	1,017	90
გრძელვადიანი ვალდებულებები		1,017	90
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	15	5,819	4,763
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	15	428	231
საიჯარო ვალდებულებები	16	511	302
მოკლევადიანი ვალდებულებები		6,758	5,296
სულ ვალდებულებები		7,775	5,386
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		14,571	13,937

შპს „თბილისი ჰუავეი ტექნოლოჯის კო.“
2023 წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

'000 ლარი	შენიშვნა	2023	2022
შემოსავალი	5	18,566	19,200
გაყიდვების თვითღირებულება	6	(11,659)	(13,425)
საერთო მოგება		6,907	5,775
გაყიდვის და ადმინისტრაციული ხარჯები	7	(2,916)	(1,810)
გაუფასურების ზარალის აღდგენა სავაჭრო მოთხოვნებზე და სახელშეკრულებო აქტივებზე	16(b)(ii)	13	208
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(4)	(8)
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		4,000	4,165
წმინდა ფინანსური შემოსავალი/(ხარჯი)	8	127	(1,550)
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		4,127	2,615
მოგების გადასახადის ხარჯი	9	(760)	(4)
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		3,367	2,611

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2024 წლის 23 მარტს და მისი სახელით დოკუმენტზე ხელს აწერენ:

ლუ ფენგჰონგ
დირექტორის უფლებამოსილი
წარმომადგენელი

ლიუ იუნ
ფინანსური დირექტორი

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებთან ერთად, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების ნაწილია და განთავსებულია 10 - 41 გვერდებზე.

სოფიო კახიძე

შპს „თბილისი ჰუავეი ტექნოლოჯის კო.“
2023 წლის საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

'000 ლარი	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ კაპიტალი
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	333	8,520	8,853
მთლიანი სრული შემოსავალი			
წლის მოგება	-	2,611	2,611
მთლიანი სრული მოგება წლის განმავლობაში	-	2,611	2,611
შენატანები და განაწილებები			
დივიდენდები (შენიშვნა 14 (b))	-	(2,913)	(2,913)
სულ შენატანები და განაწილებები	-	(2,913)	(2,913)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	333	8,218	8,551
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	333	8,218	8,551
მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-
წლის მოგება	-	3,367	3,367
მთლიანი სრული მოგება წლის განმავლობაში	-	3,367	3,367
შენატანები და განაწილებები			
დივიდენდები (შენიშვნა 14 (b))	-	(5,122)	(5,122)
სულ შენატანები და განაწილებები	-	(5,122)	(5,122)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	333	6,463	6,796

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებთან ერთად, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების ნაწილია და განთავსებულია 10 - 41 გვერდებზე.

სოფიო ჯანაძე

'000 ლარი	შენიშვნა	2023	2022
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან			
კლიენტებისგან მიღებული ფულადი სახსრები		24,384	20,840
მომწოდებლებისთვის გადახდილი			
ფულადი სახსრები		(10,434)	(10,154)
დასაქმებულებისთვის გადახდილი			
ფულადი სახსრები		(3,464)	(6,000)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი სახსრები		10,486	4,686
გადახდილი პროცენტი		(57)	(60)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(1,031)	(390)
სხვა გადახდილი გადასახადები		(2,796)	(1,784)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		6,602	2,452
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობებიდან			
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(32)	(151)
გაცემული სესხები		(7,606)	(4,554)
გაცემული სესხის დაფარვა		4,670	1,133
გაცემულ სესხებზე პროცენტის დაფარვა		109	28
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(2,859)	(3,544)
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობებიდან			
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	16(a)	(385)	(398)
კომპანიის აქციონერებზე გადახდილი			
დივიდენდები	14(b)	(5,028)	(2,766)
საფინანსო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(5,413)	(3,164)
წმინდა კლება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		(1,670)	(4,256)
1 იანვარს		2,570	7,158
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		8	(332)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბერს	13	908	2,570

კომპანიამ მოახდინა შემდეგნაირი კლასიფიკაცია:

- საიჯარო გადახდების ძირითადი ნაწილისთვის განხორციელებული ფულადი გადახდები - საფინანსო საქმიანობის სახით;
- მოკლევადიანი იჯარებისთვის განხორციელებული ფულადი გადახდები - საოპერაციო საქმიანობის სახით (შეტანილი, „მომწოდებლებისთვის გადახდილ ფულად სახსრებში“)
- პროცენტის დასაფარად განხორციელებული ფულადი გადახდები - საოპერაციო საქმიანობის სახით (კომპანიის მიერ არჩეული საპროცენტო გადახდების წარდგენის შესაბამისად).

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებთან ერთად, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების ნაწილია და განთავსებულია 10 - 41 გვერდებზე.

სოფიო კახიძე

შენიშვნა	გვერდი	შენიშვნა	გვერდი
1. ანგარიშვალდებული საწარმო	11	13. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	16
2. აღრიცხვის საფუძველი	11	14. საკუთარი კაპიტალის და კაპიტალის მართვა	17
3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა	11	15. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები და სახელშეკრულებო ვალდებულებები	18
4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება	12	16. იჯარები	18
5. შემოსავალი	12	17. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა	19
6. გაყიდვების თვითღირებულება	14	18. პირობითი ვალდებულებები	25
7. გაყიდვის და ადმინისტრაციული ხარჯები	14	19. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან	26
8. წმინდა ფინანსური შემოსავალი/ (ხარჯი)	14	20. შეფასების საფუძველი	27
9. მოგების გადასახადები	15	21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები	27
10. ძირითადი საშუალებები	15	22. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები	40
11. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	16		
12. სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ	16		

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

(a) საქართველოს ბიზნეს გარემო

კომპანიის საქმიანობა ხორციელდება საქართველოში, შესაბამისად მასზე ზემოქმედებს საქართველოში მოქმედი ეკონომიკური ფაქტორები და ფინანსური ბაზრები, რომლებიც განვითარებადი ბაზრის თვისებებით ხასიათდება. საკანონმდებლო, საგადასახადო და მარეგულირებელი სტრუქტურები განაგრძობენ განვითარებას, თუმცა ისინი ექვემდებარებიან განსხვავებულ ინტერპრეტაციებს და ხშირ ცვლილებებს, რაც სხვა საკანონმდებლო და ფისკალურ სირთულეებთან ერთად, საქართველოში მოქმედი ორგანიზაციებისთვის გარკვეულ გამოწვევებს წარმოქმნის.

გლობალური ფაქტორების მიუხედავად, საქართველოში 2023 წელს ეკონომიკა 7%-ით გაიზარდა, ინფლაციის დონემ კი 2,5% შეადგინა. მშპ-ს რეალური ზრდა ძირითადად განპირობებულია გაზრდილი ექსპორტით, ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლებით და ფულადი გზავნილების დაჩქარებით, რაც დაკავშირებულია რუსეთიდან, უკრაინიდან და ბელორუსიდან მიგრანტების/ტურისტების შემოდინებასთან (უკრაინაში კონფლიქტის დაწყების შემდეგ). 2023 წელს, ქართული ლარის კურსი აშშ დოლართან მიმართებაში 9.87%-ით გამყარდა (2022:12.53%). წყაროები: www.geostat.ge; www.nbg.gov.ge.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას კომპანიის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალი ბიზნეს გარემო შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან.

(b) ორგანიზაცია და ოპერაციები

შპს „თბილისი ჰუავეი ტექნოლოჯის კო.“ (შემდგომში „კომპანია“) არის შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის შესაბამისად. კომპანია დაარსდა 2008 წლის 20 მაისს და მისი იურიდიული მისამართია: ვაჟა-ფშაველას გამზირი №71, ვაკე-საბურთალოს რაიონი, 0186 თბილისი, საქართველო. კომპანიის რეგისტრაციის ნომერია: 204542272.

კომპანიის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს საქართველოში ადგილობრივი მობილური ოპერატორი კომპანიებისთვის სატელეკომუნიკაციო ქსელის, მოწყობილობების ინსტალაციის, პროგრამული უზრუნველყოფის განახლებისა და მიმდინარე ტექნიკური მომსახურების გაწევას.

კომპანია სრულად არის ფლობილი „Huawei Technologies Coöperatief U.A.“-ს მიერ (ნიდერლანდები). კომპანიის საბოლოო მშობელი კომპანია არის „Huawei Investment & Holding Co., Ltd.“. კომპანიის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე არის „Union of Huawei Investment & Holding Co., Ltd.“.

ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია მე-19 შენიშვნაში.

2. აღრიცხვის საფუძველი

შესაბამისობა

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან („ფასს აღრიცხვის სტანდარტები“) სრულ შესაბამისობაში.

3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

საქართველოს ეროვნული ვალუტაა ქართული ლარი, რომელიც ამავდროულად წარმოადგენს კომპანიის სამუშაო ვალუტას და ვალუტას, რომელშიც წარმოდგენილია წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება. ლარში წარმოდგენილი ყველა ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს ათასეულამდე, გარდა სხვაგვარად მითითებული შემთხვევებისა.

4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება

ფასს აღრიცხვის სტანდარტების შესაბამისი ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს მსჯელობებს, შეფასებებსა და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებაზე და წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობებზე. ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისგან.

შეფასებების და ძირითადი დაშვებების გადახედვა მუდმივად ხორციელდება. სააღრიცხვო შეფასებების გადახედვის შედეგები აღიარდება იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მათი გადახედვა და ასევე ნებისმიერ შემდგომ პერიოდში, რომელზედაც მათ ექნებათ გავლენა.

ინფორმაცია იმ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებასთან დაკავშირებული კრიტიკული მსჯელობების შესახებ, რომლებსაც ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე, განსაზღვრულია შენიშვნაში 21 (ა) - შესასრულებელი ვალდებულებების და შემოსავლის აღიარების პოლიტიკების განსაზღვრა.

ხელმძღვანელობის აზრით, არ არსებობს მსჯელობებთან, დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობები, რომლებიც მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში არსებითი ცვლილებების გამოწვევის მნიშვნელოვან რისკს ატარებენ.

სამართლიანი ღირებულებების შეფასება

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას, კომპანია შემდგომადგვარად იყენებს ბაზრის დაკვირვებად მონაცემებს. სამართლიანი ღირებულება, შეფასების ტექნიკაში გამოყენებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, იყოფა სამართლიანი ღირებულების იერარქიის შემდეგ დონეებად:

- დონე 1: აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (დაუკორექტირებელი) იდენტური აქტივებისა ან ვალდებულებებისთვის.
- დონე 2: ამოსავალი მონაცემები აქტივისა ან ვალდებულებისთვის, გარდა კოტირებული ფასებისა, რომლებიც შეტანილია 1-ელ დონეში, და რომლებიც ემპირიულია პირდაპირ (მაგ. ფასები) ან არაპირდაპირ (მაგ. ფასებისგან წარმოებული).
- დონე 3: ამოსავალი მონაცემები აქტივისა ან ვალდებულებისთვის, რომლებიც არ ეფუძნება დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები).

თუ აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების კატეგორიებად დაყოფა შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების იერარქიის სხვადასხვა დონის ფარგლებში, მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შეფასება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეს მიეკუთვნება, რომელსაც მიეკუთვნება ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემები, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

კომპანია აღიარებს მოძრაობას სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის იმ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რომლის დროსაც წარმოიშვება ცვლილება.

სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას გაკეთებული დაშვებების შესახებ დამატებითი ინფორმაცია წარმოდგენილია შენიშვნაში 17 - სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა.

5. შემოსავალი

(ა) შემოსავლის წყაროები

’000 ლარი

შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული
ხელშეკრულებებიდან

	2023	2022
	18,566	19,200

(b) მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლის ჩაშლა

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია საქართველოში კლიენტებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლის ჩაშლა ძირითადი მომსახურების ტიპების და შემოსავლის აღიარების ვადების მიხედვით.

31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

'000 ლარი	2023	2022
ძირითადი მომსახურების ტიპები		
აპარატურის მონტაჟი, ექსპლუატაციაში შეყვანა და ინტეგრაცია	6,773	5,644
ქსელის ტექნიკური მომსახურება	6,057	8,161
გაყიდვების მხარდაჭერი მომსახურება	5,496	4,764
საგარანტიო მომსახურება	178	77
ტრენინგი	62	554
	18,566	19,200
შემოსავლის აღიარების ვადები		
გარკვეული დროის მანძილზე გადაცემული მომსახურება	18,566	19,200
შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	18,566	19,200

(c) სახელშეკრულებო ნაშთები

მოცემული ცხრილი ასახავს ინფორმაციას მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან წარმოქმნილ მოთხოვნებზე, სახელშეკრულებო აქტივებზე და სახელშეკრულებო ვალდებულებებზე.

'000 ლარი	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
მოთხოვნები, რომლებიც შეტანილია „სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში“	11	2,431	3,744
სახელშეკრულებო აქტივები		724	1,562
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	15	(428)	(231)

სახელშეკრულებო აქტივები ძირითადად უკავშირდება კომპანიის უფლებებს მიიღოს, საანგარიშგებო თარიღისთვის პროგრამული განახლების და ტექნიკური მხარდაჭერის მომსახურებაზე დასრულებული (მაგრამ არა დარიცხული) სამუშაოს ანაზღაურება. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სახელშეკრულებო აქტივების ოდენობა 3 ათასი ლარის ოდენობით გაუფასურების რეზერვით შემცირდა (2022: 12 ათასი ლარი). სახელშეკრულებო აქტივები რეკლასიფიცირებულია მოთხოვნებში, როდესაც ანაზღაურება ხდება უპირობო. აღნიშნული, როგორც წესი, კომპანიის მიერ კლიენტისთვის კომერციული ინვოისის წარდგენისას ხდება.

სახელშეკრულებო ვალდებულებები ძირითადად უკავშირდება კლიენტებზე, შესრულებული სამუშაოს წინსწრებით, გაცემულ კომერციულ ინვოისებს, რომლებისთვისაც შემოსავალი აღიარდება გარკვეული დროის მანძილზე. 231 ათასი ლარის ოდენობით თანხა პერიოდის დასაწყისში აღიარებული სახელშეკრულებო ვალდებულებებში, 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის აღიარებულ იქნა როგორც შემოსავალი (2022: 207 ათასი ლარი). 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, 428 ათასი ლარის ოდენობით სახელშეკრულებო ვალდებულება (2022 წლის 31 დეკემბერი: 231 ათასი ლარი) მოსალოდნელია, რომ იქნება აღიარებული შემოსავლის სახით შემდეგი წლების განმავლობაში.

არ არსებობს ინფორმაცია ნარჩენი შესასრულებელი ვალდებულებების შესახებ 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, რომელთაც აქვთ თავდაპირველი მოსალოდნელი ხანგრძლივობა 1 წელი ან ნაკლები (ფასს 15-ით ნებადართულის შესაბამისად).

6. გაყიდვების თვითღირებულება

'000 ლარი	2023	2022
საინჟინრო მომსახურების და ტექნიკური მხარდაჭერის მომსახურების საფასური	5,588	6,902
პერსონალის ხარჯები	3,418	3,409
როიალტის საფასური	984	1,052
ცვეთის ხარჯი	486	414
საიჯარო ხარჯი	476	688
სატრანსპორტო საშუალებების ხარჯები	169	131
სამგზავრო ხარჯები	138	80
კაპიტალიზაციის განაკვეთზე დაბალი მუხლები	42	37
გართობის ხარჯები	34	50
სატელეკომუნიკაციო ხარჯი	19	18
გაუფასურების ზარალი მარაგებზე	8	91
საოფისე ხარჯი	8	28
ტრენინგის ხარჯები	-	34
სხვა	289	491
	11,659	13,425

2023 წელს, სასაბუღალტრო იჯარით სარგებლობის უფლების (ROU) აქტივთან დაკავშირებული ცვეთა 49 ათასი ლარის ოდენობით აღირიცხება პერსონალის ხარჯებში (2022: 47 ათასი ლარი), რადგან ეს წარმოადგენს თანამშრომლებისთვის მიწოდებულ არაფულად სარგებელს.

7. გაყიდვის და ადმინისტრაციული ხარჯები

'000 ლარი	2023	2022
პერსონალის ხარჯები	1,984	1,114
აუტოსორსინგის ხარჯები	327	402
საკონფერენციო ხარჯები	243	13
პროფესიული მომსახურების საფასური	150	126
სამგზავრო ხარჯები	42	40
ცვეთის ხარჯი	20	65
საოფისე ხარჯი	7	12
საიჯარო ხარჯი	6	15
სატელეკომუნიკაციო ხარჯი	1	2
სხვა	136	21
	2,916	1,810

8. წმინდა ფინანსური შემოსავალი/(ხარჯი)

'000 ლარი	2023	2022
აღიარებული მოგებაში ან ზარალში		
საკუროს სხვაობით განპირობებული წმინდა შემოსულობა	24	-
საპროცენტო შემოსავალი	158	134
ფინანსური შემოსავალი	182	134
პროცენტი იჯარაზე	(55)	(48)
საკუროს სხვაობით განპირობებული წმინდა ზარალი	-	(1,636)
ფინანსური ხარჯები	(55)	(1,684)
მოგებაში ან ზარალში და სხვა სრულ შემოსავალში		
აღიარებული წმინდა ფინანსური შემოსავალი	127	(1,550)

9. მოგების გადასახადები

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი მოქმედებს საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრიდან.

საქართველოს ახალი საგადასახადო კოდექსის მიხედვით, საგადასახადო ანაზღაურება ხელმისაწვდომია 2008-2016 წლების გაუნაწილებელ მოგებაზე გადახდილ მიმდინარე გადასახადზე, თუ ასეთი მოგება განაწილდება 2017 ან შემდეგ წლებში. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას შეუძლია მოითხოვოს ნულის ტოლი ოდენობით გადასახადის ჩათვლა 2023 წელს ან შემდგომ წლებში განაწილებული მოგებისთვის (2022 წლის 31 დეკემბერი: 180 ათასი ლარი). საგადასახადო აქტივის გამოყენება შესაძლებელია მხოლოდ 2008-2016 წლებისთვის გამოცხადებული დივიდენდებისთვის, თუ დივიდენდები სხვა პერიოდებისთვის არის გამოცხადებული, საგადასახადო ვალდებულება გადახდილია სრულად.

10. ძირითადი საშუალებები

'000 ლარი	მანქანა- დანადგარები	სატრანსპორტო საშუალებები	ელექტრონული აღჭურვილობა	აქტივი გამოყენების უფლებით	სხვა	სულ
თვითღირებულება						
ნაშთი						
2022 წლის 1 იანვარს	22	126	1,284	1,370	446	3,248
შესყიდვები	-	-	151	-	-	151
გასვლები / ჩამოწერები	-	-	(93)	-	-	(93)
ნაშთი						
2022 წლის 31 დეკემბერს	22	126	1,342	1,370	446	3,306
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	22	126	1,342	1,370	446	3,306
შესყიდვები	-	-	22	1,490*	7	1,519
გასვლები / ჩამოწერები	-	-	(69)	(1,130)	(6)	(1,205)
ნაშთი						
2023 წლის 31 დეკემბერს	22	126	1,295	1,730	447	3,620
ცვეთა						
ნაშთი						
2022 წლის 1 იანვარს	(11)	(99)	(1,170)	(682)	(56)	(2,018)
ცვეთის დარიცხვა	(2)	(20)	(120)	(322)	(62)	(526)
გასვლები / ჩამოწერები	-	-	88	-	-	88
ნაშთი						
2022 წლის 31 დეკემბერს	(13)	(119)	(1,202)	(1,004)	(118)	(2,456)
ნაშთი						
2023 წლის 1 იანვარს	(13)	(119)	(1,202)	(1,004)	(118)	(2,456)
ცვეთის დარიცხვა	(2)	-	(114)	(379)	(60)	(555)
გასვლები / ჩამოწერები	-	-	60	1,118	-	1,178
ნაშთი						
2023 წლის 31 დეკემბერს	(15)	(119)	(1,256)	(265)	(178)	(1,833)
საბალანსო ღირებულებები						
2022 წლის 1 იანვარს	11	27	114	688	390	1,230
2022 წლის 31 დეკემბერს	9	7	140	366	328	850
2023 წლის 31 დეკემბერს	7	7	39	1,465	269	1,787

* დამატებები აქტივებზე გამოყენების უფლებით 2023 წელს წარმოადგენს რამდენიმე ახალ საიჯარო ხელშეკრულებას, რომელიც გაფორმდა წლის განმავლობაში, რომელთაგან ყველაზე მნიშვნელოვანი ოფისის იჯარას უკავშირდება.

ცვეთის ხარჯი, რომელიც დარიცხულია გაყიდვების თვითღირებულებაზე და გაყიდვების და ადმინისტრაციული ხარჯები წარმოდგენილია შენიშვნებში 6 და 7, შესაბამისად.

11. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

'000 ლარი	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
სავაჭრო მოთხოვნები		2,435	3,753
გადახდილი ავანსები		2	56
სხვა მოთხოვნები		6	16
სულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები		2,443	3,825
გამოკლებული: უიმედო ვალების რეზერვი	17(b)(ii)	(4)	(9)
სულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები, წმინდა		2,439	3,816

კომპანიის დამოკიდებულება საკრედიტო და სავალუტო რისკებზე და სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი განხილულია მე-17 შენიშვნაში.

12. სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ

წინამდებარე შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია კომპანიის ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული, დაკავშირებული მხარის მიმართ არსებული პროცენტური სასესხო მოთხოვნების სახელშეკრულებო პირობებზე.

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
მოკლევადიანი აქტივები		
სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ	7,752	4,661
	7,752	4,661

(a) სესხის ვადა და დაფარვის გრაფიკი

დაუფარავი სესხების დაფარვის ვადა და პირობები იყო შემდეგი:

'000 ლარი	ვალუტა	ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის წელი	31 დეკემბერი 2023		31 დეკემბერი 2022	
				ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
არაუზრუნველყოფილი სესხები							
სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ	ევრო	2.35%	2023	-	-	4,661	4,661
სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ	ევრო	3.84%	2024	4,475	4,475	-	-
სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ	ევრო	4.2%	2024	3,277	3,277	-	-
სულ პროცენტური აქტივები				7,752	7,752	4,661	4,661

2024 წლის იანვარსა და მარტში, დაკავშირებულმა მხარემ ნაადრევად დაფარა ზემოაღნიშნული, კომპანიის მიმართ არსებული 1,150 ათასი ლარის ოდენობით სესხი (398 ათასი ევროს ეკვივალენტური).

13. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
საბანკო ნაშთები	908	2,570
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში	908	2,570

2023 წლის 31 დეკემბრის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკებში არსებული ფულადი ნაშთები არც გაუფასურებული და არც ვადაგადაცილებულია.

კომპანიის საპროცენტო რისკზე დაქვემდებარება და ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძნობელობის ანალიზი განხილულია მე-17 შენიშვნაში.

14. საკუთარი კაპიტალის და კაპიტალის მართვა

(a) საწესდებო კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი წარმოადგენს კაპიტალის ნომინალურ ღირებულებას კომპანიის სადამფუძნებლო დოკუმენტებში.

‘000 ლარი	2023	2022
გამოშვებული და გადახდილი საწესდებო კაპიტალი		
1 იანვრისთვის	333	333
ნაშთი 31 დეკემბერს	333	333

(b) დივიდენდები

საწესდებო კაპიტალის მესაკუთრეები უფლებამოსილი არიან მიიღონ დროდადრო გამოცხადებული დივიდენდები.

2023 წელს, კომპანიამ გამოაცხადა და გადაიხადა 5,122 ათასი ლარის ოდენობით დივიდენდები მის მესაკუთრეებზე (2022: 2,913 ათასი ლარი).

კომპანიის მიერ დივიდენდების გამოცხადებისა და გადახდის უნარი ექვემდებარება საქართველოში მოქმედ წესებსა და რეგულაციებს. დივიდენდები აისახება როგორც გაუნაწილებელი მოგების მიკუთვნება, მათი გამოცხადების პერიოდში. საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, შეზღუდული პასუხისმგებლობის კომპანიები უნდა ფლობდნენ გასანაწილებელ რეზერვებს იმ ოდენობით, რომ მათი მთლიანი აქტივები ფარავდეს მთლიან ვალდებულებებს და გამოშვებულ კაპიტალს, როგორც ეს აღრიცხულია ფასს სტანდარტების შესაბამისად მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

(c) კაპიტალის მართვა

კომპანიას არ აქვს კაპიტალის მართვის ფორმალური პოლიტიკა, მაგრამ ხელმძღვანელობა ცდილობს კაპიტალის შესაბამისი ბაზის უზრუნველყოფას კომპანიის საოპერაციო და სტრატეგიულ საჭიროებებთან დაკავშირებული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, და ასევე ბაზრის მონაწილეების ნდობის შესანარჩუნებლად. აღნიშნული მიიღწევა ფულადი სახსრების ეფექტური მართვით, კომპანიის შემოსავლებისა და მოგების მუდმივი მონიტორინგის გზით, და გრძელვადიანი საინვესტიციო გეგმებით, რომლებიც ძირითადად კომპანიის საოპერაციო ფულადი ნაკადებით ფინანსდება.

კომპანიის ვალის კაპიტალთან თანაფარდობის კოეფიციენტი 31 დეკემბერს იყო შემდეგი:

‘000 ლარი	2023	2022
სულ ვალდებულებები	7,775	5,386
გამოკლებული: ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(908)	(2,570)
წმინდა ვალი	6,867	2,816
სულ კაპიტალი	6,796	8,551
ვალის კაპიტალთან თანაფარდობა 31 დეკემბერს	1.01	0.33

კომპანიის კაპიტალის მართვის მიდგომაში წლის განმავლობაში ცვლილებები არ განხორციელებულა. კომპანია არ წარმოადგენს გარედან დაკისრებული, კაპიტალის მოთხოვნების საგანს.

15. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები და სახელშეკრულებო ვალდებულებები

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
ვალდებულება დაკავშირებული მხარის მიმართ	3,334	2,058
დარიცხული ხარჯები	1,663	1,809
სახელფასო ვალდებულებები	729	414
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	428	231
სავაჭრო ვალდებულებები	93	475
სხვა ვალდებულებები	-	7
	6,247	4,994

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, დარიცხული ხარჯები მოიცავს 671 ათასი ლარის ოდენობით დაკავშირებული მხარეების მიმართ დარიცხულ ხარჯებს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 1,390 ათასი ლარი). ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია მე-19 შენიშვნაში.

კომპანიის სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან დაკავშირებული სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკებზე დაქვემდებარება განხილულია მე-17 შენიშვნაში.

16. იჯარები

(a) იჯარები როგორც მოიჯარე

კომპანიას, როგორც მოიჯარეს აქვს რამდენიმე საიჯარო ხელშეკრულება ადგილობრივ კომპანიებთან. იჯარები როგორც წესი 1-დან 5-წლამდე გრძელდება, კონკრეტულ შემთხვევებში, აღნიშნული თარიღის შემდეგ იჯარის განახლების შესაძლებლობით. 2023 წლის 31 დეკემბრის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანია ძირითადად იჯარით იღებს მის საოფისე ფართს, სასადილოს ფართს, სასაწყობო ფართს და რამდენიმე ბინას.

კომპანია ასევე იჯარით იღებს ქონებას სხვადასხვა მიზნისთვის (ბინები ემიგრანტი თანამშრომლებისთვის, მანქანები და ა.შ.). აღნიშნული იჯარები ძირითადად წარმოადგენს მოკლევადიან იჯარებს. კომპანიამ აირჩია არ აღიაროს აქტივები გამოყენების უფლებით და საიჯარო ვალდებულებები აღნიშნული იჯარებისთვის. საიჯარო ხარჯები პირდაპირ არის ასახული მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში.

ინფორმაცია იჯარებზე, რომლებშიც კომპანია მოქმედებს როგორც მოიჯარე და აღრიცხავს აქტივს გამოყენების უფლებით და საიჯარო ვალდებულებას წარმოდგენილია ქვემოთ:

აქტივები გამოყენების უფლებით

'000 ლარი	2023	2022
ნაშთი 1 იანვარს	366	688
შესყიდვები	1,490	-
აღიარების შეწყვეტა	(12)	-
ცვეთის დარიცხვა წლის განმავლობაში	(379)	(322)
ნაშთი 31 დეკემბერს	1,465	366

მოგებაში ან ზარალში აღიარებული ოდენობები

'000 ლარი	2023	2022
პროცენტი საიჯარო ვალდებულებებზე	55	48
მოკლევადიან იჯარებთან დაკავშირებული ხარჯები	482	703

ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში აღიარებული ოდენობები

'000 ლარი	2023	2022
სულ ფულადი სახსრების გადინება იჯარებისთვის,		
მოკლევადიანი იჯარების გარდა	385	398
სულ ფულადი სახსრების გადინება მოკლევადიანი		
იჯარებისთვის	553	699

საიჯარო ვალდებულებები

'000 ლარი	2023	2022
ნაშთი 1 იანვარს	392	822
შესყიდვები	1,489	-
საპროცენტო ხარჯი	55	48
საკურსო სხვაობა	(11)	(80)
აღიარების შეწყვეტა	(12)	-
საიჯარო გადახდები	(385)	(398)
ნაშთი 31 დეკემბერს	1,528	392

საიჯარო ვალდებულებების შეფასებისას, კომპანია ადისკონტირებს მის საიჯარო გადახდებს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ იჯარის დაწყების თარიღისთვის გამოქვეყნებული სასესხო განაკვეთის გამოყენებით. 2023 წლისთვის გამოყენებული საპროცენტო განაკვეთი არის 9.3% (2022: 6.8%).

(b) საიჯარო ვადა და გახანგრძლივების შესაძლებლობები

კომპანია ფართოდ განმარტავს საიჯარო ხელშეკრულებებში იჯარის სავალდებულო აღსრულების შესაძლებლობას. საიჯარო ვადა ასახავს კომპანიის გონივრულ შეფასებას იმ პერიოდისა, რომლის განმავლობაშიც შესაბამისი აქტივი იქნება გამოყენებული. საიჯარო ვადის განსაზღვრისას კომპანია აფუძნებს მის მსჯელობას კონტრაქტის და შესაბამისი აქტივის ფართო ეკონომიკაზე და არა მხოლოდ სახელშეკრულებო პირობებზე, რაც იძლევა საშუალებას, რომ ფაქტორები როგორებიცაა ეკონომიკური ჯარიმები, საკანონმდებლო მიდგომა იჯარის განახლებაზე და მოსალოდნელი ცვლილებები რეგულაციაში ეფექტურად იყოს ასახული საიჯარო ვადის შეფასებაში.

იჯარის სავალდებულო აღსრულების პერიოდის განსაზღვრისას, კომპანია ასევე ითვალისწინებს ფიქსირებული საიჯარო კეთილმოწყობის მიტოვების ან დაშლის ხარჯებს, ადგილმდებარეობის ცვლილების ხარჯებს, და ა.შ.

17. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა

(a) სააღრიცხვო კლასიფიკაციები და სამართლიანი ღირებულებები

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის დადებულ სტანდარტულ ოპერაციაში აქტივის გაყიდვიდან მიღებული ან ვალდებულების გადაცემისთვის გადახდილი ფასის მიახლოება. თუმცა, განუსაზღვრელობებიდან და სუბიექტური მსჯელობის გამოყენებიდან გამომდინარე, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული როგორც რეალიზებადი აქტივების დაუყოვნებელი გაყიდვისას ან ვალდებულებების გადაცემისას.

კომპანიამ განსაზღვრა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება შეფასების ტექნიკების გამოყენებით. შეფასების ტექნიკის მიზანია სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა. გამოყენებული შეფასების ტექნიკა წარმოადგენს დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელს. ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება ანგარიშდება ძირითადი თანხის და პროცენტის მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის პროცენტის საბაზრო განაკვეთით დისკონტირდება.

ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება მათ საბალანსო ღირებულებას არის მიახლოებული.

(b) ფინანსური რისკის მართვა

ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენების შედეგად კომპანია შემდეგი რისკების წინაშე დგას:

- a) საკრედიტო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 17(b)(ii));
- b) ლიკვიდურობის რისკი (იხილეთ შენიშვნა 17(b)(iii));
- c) საბაზრო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 17(b)(iv)).

(i) რისკის მართვის სტრუქტურა

ხელმძღვანელობას აქვს სრული პასუხისმგებლობა კომპანიის რისკების მართვის სტრუქტურის დანერგვასა და ზედამხედველობაზე; ის პასუხს აგებს კომპანიის რისკების მართვის პოლიტიკების შემუშავებასა და მონიტორინგზე და ამ საქმიანობასთან დაკავშირებით რეგულარულად წარუდგენს ანგარიშს აქციონერებს.

კომპანიის რისკების მართვის პოლიტიკები განისაზღვრება მის წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირებისა და ანალიზისთვის, შესაბამისი რისკების საზღვრებისა და საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრისთვის და რისკებისა და საზღვრების დაცვის მონიტორინგისთვის. რისკების მართვის პოლიტიკები და სისტემები რეგულარულად გადაიხედება ბაზრის პირობებისა და კომპანიის საქმიანობაში ცვლილებების ასახვის მიზნით. სასწავლო და მართვის სტანდარტების და პროცედურების გამოყენებით კომპანიის მიზანს წარმოადგენს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემოს შექმნა, რომელშიც ყველა თანამშრომელს გააზრებული ექნება თავისი ფუნქცია და ვალდებულება.

მესაკუთრეები ზედამხედველობას უწევენ, თუ რამდენად აკონტროლებს ხელმძღვანელობა კომპანიის რისკების მართვის პოლიტიკებთან და პროცედურებთან შესაბამისობას და განიხილავენ რისკების მართვის ჩარჩოების ადეკვატურობას იმ რისკებთან მიმართებაში, რომლის წინაშეც დგას კომპანია.

(ii) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს კომპანიის ფინანსური ზარალის რისკს, თუ მომხმარებელი ან ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაჰენტი ვერ დააკმაყოფილებს მის სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და ამგვარი რისკი ძირითადად წარმოიშობება სავაჭრო მოთხოვნებიდან, სასესხო მოთხოვნებიდან და დაკავშირებული მხარის მიმართ, სახელშეკრულებო აქტივებიდან და საბანკო ნაშთებიდან.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი თითოეული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულება მაქსიმალურ საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარებას წარმოადგენს.

2023 წელს, კლიენტებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან წარმოქმნილ სავაჭრო მოთხოვნებსა და სახელშეკრულებო აქტივებზე მოგებაში ან ზარალში აღიარებულმა გაუფასურების ზარალის აღდგენამ 13 ათასი ლარი შეადგინა (2022: გაუფასურების ზარალის აღდგენა 208 ათასი ლარი).

სავაჭრო მოთხოვნები და სახელშეკრულებო აქტივები

სავაჭრო მოთხოვნებისა და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისას კომპანია იყენებს გამარტივებულ მიდგომას.

სოფიო კპანაძე

2023 წელს, კომპანიის შემოსავლის დაახლოებით 49% (2022 წელს: 46%) ერთ კლიენტთან განხორციელებულ გაყიდვების ოპერაციებს უკავშირდება.

კომპანიის მომხმარებლების უმეტესობა აწარმოებს ოპერაციებს კომპანიასთან სამ წელზე მეტი ხნის განმავლობაში. სავაჭრო მოთხოვნები და სახელშეკრულებო აქტივები უკავშირდება კომპანიის კლიენტებს.

კომპანია სავაჭრო მოთხოვნებსა და სახელშეკრულებო აქტივებთან მიმართებაში არ მოითხოვს უზრუნველყოფას. კომპანიას არ გააჩნია სავაჭრო მოთხოვნა და სახელშეკრულებო აქტივები, რომლებისთვისაც არ არის ზარალის რეზერვი აღიარებული უზრუნველყოფის არსებობის გამო.

კომპანია ადგენს გაუფასურების რეზერვს, რომელიც წარმოადგენს მოსალოდნელი ზარალის მისეულ შეფასებას სავაჭრო მოთხოვნებთან და სახელშეკრულებო აქტივებთან მიმართებაში. კომპანიის სავაჭრო მოთხოვნები და სახელშეკრულებო აქტივები ძირითადად შიდა საბითუმო კლიენტებს უკავშირდება.

კომპანიის სამი ყველაზე დიდი კლიენტის ჯამური ნაშთი შეადგენს 3,150 ათას ლარს და 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის შეტანილია სავაჭრო მოთხოვნებში და სახელშეკრულებო აქტივებში (2022 წლის 31 დეკემბერი: 5,170 ათასი ლარი), რაც მთლიანი სავაჭრო მოთხოვნების და სახელშეკრულებო აქტივების 99%-ს შეადგენს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 96%).

მაქსიმალური საკრედიტო რისკი სავაჭრო მოთხოვნებთან და სახელშეკრულებო აქტივებთან მიმართებაში საანგარიშგებო თარიღისთვის, გეოგრაფიული რეგიონების მიხედვით იყო შემდეგი:

'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
ადგილობრივი	1,333	2,261
სხვა	1,828	3,031
	3,161	5,292

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

კომპანია მის საკრედიტო რისკის ხარისხზე დაქვემდებარებას ანაწილებს ზარალის რისკის განმსაზღვრელი მონაცემების და გამოცდილი საკრედიტო განსჯის გამოყენების საფუძველზე. საკრედიტო რისკის ხარისხები განისაზღვრება ხარისხობრივი და რაოდენობრივი ფაქტორების გამოყენებით, რომლებიც მიანიშნებს დეფოლტის რისკზე და შესაბამისობაშია სააგენტოების გარე საკრედიტო შეფასების განმარტებებთან, მაგალითად „Moody Ratings“-ის სარეიტინგო სააგენტო.

ზარალის რეზერვი ფინანსური აქტივებისთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე არის დაფუძნებული. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მოსალოდნელ ანაზღაურებად ღირებულებას და ხელშეკრულების მიხედვით გადასახდელ ოდენობას შორის სხვაობის მიმდინარე ღირებულებას წარმოადგენს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მოიცავს მოსალოდნელ შეგროვების ოდენობას და შეგროვების ვადებს. მაშინაც კი, თუ მოსალოდნელია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღება სრულად, მაგრამ გვიან, აღნიშნული ასევე გამოიწვევს საკრედიტო ზარალს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში გამოყენებულ ძირითად ამოსავალ მონაცემებს შემდეგი ცვლადების ვადიანობის სტრუქტურა წარმოადგენს:

დეფოლტის ალბათობა (PD);

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD);

დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები (EAD).

სოფი კახიძე

როდესაც სავაჭრო მოთხოვნები და სახელშეკრულებო აქტივები არის მოკლევადიანი ან 3 თვეზე ნაკლები დაფარვის ვადით (ანუ არ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული), მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება „დეფოლტის ალბათობის“ „ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში“ და „დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები“-ზე გადამრავლებით. როდესაც სავაჭრო მოთხოვნებს 3 თვეზე მეტი დაფარვის ვადა აქვთ (ანუ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული), დეფოლტის ალბათობა განისაზღვრება 100%-ით, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება „ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში“ „დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები“-ზე გადამრავლებით.

„დეფოლტის ალბათობა“ განისაზღვრება კლიენტის საკრედიტო რეიტინგის მიხედვით. კომპანიამ განსაზღვრა დეფოლტის ალბათობა კლიენტებისთვის 2010 წლიდან 2020 წლამდე პერიოდის დეფოლტის ჩანაწერების ანალიზის მიხედვით. 2023 წელს, კომპანიამ დეფოლტის ალბათობები 2010 წლიდან 2020 წლამდე პერიოდის ისტორიული მონაცემების მიხედვით გადაიანგარიშა; რადგან სხვაობა არ არის არსებითი, ხელმძღვანელობამ განსაზღვრა, რომ არსებული დეფოლტის ალბათობები არის შესაბამისი.

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში წარმოადგენს სავარაუდო ზარალის ოდენობას დეფოლტის შემთხვევაში. კომპანია „ზარალს დეფოლტის შემთხვევაში“ აფასებს ამოღებადობის განაკვეთის (RR) (LGD=1- RR) გამოთვლით, მოთხოვნების ნაშთების დაფარვის ვადების მიხედვით.

კომპანია ითვლის RR-ს ფაქტობრივი გაცემული ინვოისების სრული პოპულაციის და აღნიშნული ინვოისების მიხედვით განხორციელებული საბოლოო გადახდების მიხედვით. თითოეულ დაფარვის ვადის დიაპაზონში, გადახდების ჩანაწერებისა და ინვოისების RR -ებით, კომპანიას გამოჰყავს „ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში“ მატრიცა, რომელშიც წარმოდგენილია ზარალის პროცენტულობა თითოეულ კონკრეტულ დაფარვის ვადის დიაპაზონში, „მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის“ მოდელში გამოსაყენებლად. „ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში“ შემუშავებისას, ხელმძღვანელობამ გაითვალისწინა გადახდების დროითი ღირებულება, მიღებული გადახდების მიმდინარე ღირებულებაზე დისკონტირებისთვის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთების გამოყენებით (გადახდის თარიღისთვის). 2023 წელს, კომპანიამ „ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში“ 2010 წლიდან 2020 წლამდე პერიოდის ისტორიული მონაცემების მიხედვით განაახლა.

დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები წარმოადგენს სავარაუდო დაქვემდებარებას დეფოლტის შემთხვევაში. დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები ფინანსური აქტივებისთვის არის მისი მთლიანი საბალანსო ღირებულება დეფოლტისას.

შემდეგი ცხრილი ასახავს ინფორმაციას საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარებაზე და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე სავაჭრო მოთხოვნებისთვის და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის, 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	ჯგუფურად შეფასებული			ჯგუფურად შეფასებული		
	ბრუტო	რეზერვი	საკრედიტო	ბრუტო	რეზერვი	საკრედიტო
	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2023	რისკით გაუფასურებული	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2022	რისკით გაუფასურებული
'000 ლარი						
არც ვადგადაცილებული და არც გაუფასურებული 0-90 დღემდე ვადგადაცილება						
	3,159	(7)	არა	3,734	(17)	არა
	9	-	არა	1,578	(3)	არა
	<u>3,168</u>	<u>(7)</u>		<u>5,312</u>	<u>(20)</u>	

საერთო კაპიტალი

მოდრაობა გაუფასურების რეზერვში სავაჭრო მოთხოვნებთან და სახელშეკრულებო აქტივებთან მიმართებაში

'000 ლარი	2023	2022
ნაშთი წლის დასაწყისში	20	228
წმინდა აღდგენა წლის განმავლობაში	(13)	(208)
ნაშთი წლის ბოლოს	7	20

სასესხო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, დაკავშირებული მხარის მიმართ სასესხო მოთხოვნის 7,752 ათასი ლარის ოდენობით ნაშთი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 4,661 ათასი ლარი), წარმოადგენს მის მაქსიმალურ საკრედიტო დაქვემდებარებას აღნიშნულ აქტივებზე.

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის სესხი არ არის ვადაგადაცილებული. არ არსებობს მინიშნება იმისა, რომ დაკავშირებული მხარე ვერ დააკმაყოფილებს მის ვალდებულებებს მათი დაფარვის ვადის დადგომისას. ხელმძღვანელობა ვარაუდობს, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის არა-არსებითი საანგარიშგებო თარიღებისთვის.

საბანკო ნაშთები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები საქართველოს ბანკებშია განთავსებული, რომელთა მოკლევადიანი ემიტენტის დეფოლტ რეიტინგი, Fitch რეიტინგის საფუძველზე არის B. კომპანია არ მოელის, რომ რომელიმე კონტრაქტის ვერ შეძლებს მის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების დაკმაყოფილებას.

გაუფასურება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე ფასდება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საფუძველზე და ასახავს დაქვემდებარებების მოკლე ვადიანობას. კომპანია მიიჩნევს, რომ მის ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი, მისი კონტრაქტების გარე საკრედიტო რეიტინგებზე დაყრდნობით. ხელმძღვანელობა ვარაუდობს, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის არა-არსებითი საანგარიშგებო თარიღებისთვის.

(iii) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის ისეთი რისკი, რომლის დროსაც კომპანიას არ შეუძლია ფინანსური ვალდებულებების შესრულება მათი დაფარვის ვადის დადგომისას. კომპანიის პოლიტიკა ლიკვიდურობის მართვასთან დაკავშირებით, მდგომარეობს იმის უზრუნველყოფაში, რომ, შესაძლებლობის ფარგლებში, ყოველთვის ჰქონდეს სათანადო ლიკვიდურობა მისი ვალდებულებების დასაკმაყოფილებლად მათი დაფარვის ვადის დადგომისას, როგორც ჩვეულებრივ, ასევე კრიზისულ გარემოებებში, მიუღებელი ზარალის გაწევის ან კომპანიის რეპუტაციისთვის ზიანის მიყენების გარეშე. კომპანია იყენებს სხვადასხვა მეთოდებს, რომლებიც მას ფულადი ნაკადების მოთხოვნების მონიტორინგსა და მისი ფულადი შემოსავლების ოპტიმიზაციაში ეხმარება. ჩვეულებრივ, კომპანია უზრუნველყოფს, რომ მას ჰქონდეს სათანადო მოთხოვნამდე ფულადი სახსრები მოსალოდნელი საოპერაციო ხარჯების დასაკმაყოფილებლად გონივრული პერიოდისთვის, ფინანსური ვალდებულებების მომსახურების ჩათვლით; ეს გამორიცხავს ისეთი ექსტრემალური ვითარებების პოტენციურ გავლენას, რომელთა გონივრულ ფარგლებში წინასწარ განსაზღვრა შეუძლებელია, მაგალითად ბუნებრივი კატასტროფები.

სოფიო კვანჭაძე

ლიკვიდურობის რისკზე დაქვემდებარება

ქვემოთ წარმოდგენილია ფინანსური ვალდებულებების ნარჩენი სახელშეკრულებო დაფარვის ვადები, საანგარიშგებო თარიღისთვის. თანხები ბრუტო ფორმით და დისკონტირების გარეშეა წარმოდგენილი და მოიცავს სავარაუდო საპროცენტო გადახდებს:

31 დეკემბერი 2023

'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები		
		სულ	1 წელზე ნაკლები	1-5 წლამდე
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	5,090	5,090	5,090	-
საიჯარო ვალდებულებები	1,528	1,851	627	1,224
	6,618	6,941	5,717	1,224

31 დეკემბერი 2022

'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები		
		სულ	1 წელზე ნაკლები	1-5 წლამდე
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	4,342	4,342	4,342	-
საიჯარო ვალდებულებები	392	415	318	97
	4,734	4,757	4,660	97

მოსალოდნელი არ არის, რომ ვადიანობის ანალიზში გათვალისწინებული ფულადი სახსრების ნაკადებს ადგილი ჰქონდეს მოსალოდნელზე მნიშვნელოვნად ადრე ან არსებითად განსხვავებული ოდენობით.

(iv) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომ საბაზრო ფასების ისეთი ცვლილება, როგორიც არის სავალუტო კურსები, საპროცენტო განაკვეთები და აქციის ფასები, იმოქმედებს კომპანიის შემოსავალზე ან მისი ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის ღირებულებაზე. საბაზრო რისკის მართვის მიზანს წარმოადგენს ბაზრის რისკებზე დამოკიდებულების მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, ამონაგების ოპტიმიზაციის ფონზე.

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის, კომპანიის არცერთი ფინანსური აქტივი და ვალდებულება არ ატარებს ცვლად საპროცენტო განაკვეთს, შესაბამისად კომპანია არსებითად არ არის დაქვემდებარებული საპროცენტო განაკვეთის რისკს.

კომპანია არ იყენებს ჰეჯირების აღრიცხვას მოგებასა თუ ზარალში მერყეობის მართვის მიზნით.

სავალუტო რისკი

კომპანია ექვემდებარება სავალუტო რისკს იმდენად, რამდენადაც არსებობს შეუსაბამობა იმ ვალუტებს შორის, რომლებშიც დენომინირებულია გაყიდვები, შესყიდვები და კრედიტები და კომპანიის სამუშაო ვალუტას შორის.

კომპანიის სამუშაო ვალუტა არის ქართული ლარი. ვალუტა, რომელშიც ძირითადად დენომინირებულია ეს ოპერაციები არის აშშ დოლარი.

სავალუტო რისკზე დაქვემდებარება

კომპანიის დაქვემდებარება უცხოურ სავალუტო რისკზე იყო შემდეგი:

'000 ლარი	აშშ დოლარში დენომინირებული 31 დეკემბერი 2023	ევროში დენომინირებული 31 დეკემბერი 2023	აშშ დოლარში დენომინირებული 31 დეკემბერი 2022	ევროში დენომინირებული 31 დეკემბერი 2022
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	39	57	41	284
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	608	1,828	721	3,087
სასესხო მოთხოვნები	-	7,752	-	4,661
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	(57)	(4,108)	(31)	(3,501)
საიჯარო ვალდებულება	(1,528)	-	(387)	-
წმინდა დაქვემდებარება	(938)	5,529	344	4,531

წლის განმავლობაში გამოიყენებოდა შემდეგი გაცვლითი კურსები:

ლარში	საშუალო კურსი		საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული სპოტ-კურსი	
	2023	2022	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
აშშ დოლარი	2.6279	2.9156	2.6894	2.7020
ევრო	2.8416	3.0792	2.9753	2.8844

2023 წლის 31 დეკემბერს და 2022 წლის 31 დეკემბერს, ლარის კურსის ცვლილება ყველა სხვა ვალუტასთან მიმართებაში იმოქმედებდა უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებაზე და მოგებაზე/(ზარალზე) ქვემოთ ნაჩვენები ოდენობებით. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩებოდა და გამორიცხავს საპროგნოზო გაყიდვების და შესყიდვების ნებისმიერ გავლენას.

მგრძნობელობის ანალიზი

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ლარის კურსის გონივრული შესაძლო გამყარება/(შესუსტება), ქვემოთ მოცემულის შესაბამისად, აშშ დოლართან და ევროსთან მიმართებაში იმოქმედებდა აშშ დოლარში და ევროში დენომინირებული ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებაზე და მოგებაზე ან ზარალზე (დაბეგვრამდე) ქვემოთ წარმოდგენილი ოდენობებით. ვალუტის მოძრაობას არ ექნებოდა პირდაპირი გავლენა სხვა სრულ შემოსავალზე ან კაპიტალზე. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩებოდა და გამორიცხავს საპროგნოზო გაყიდვების და შესყიდვების ნებისმიერ გავლენას.

'000 ლარი	მოგება ან ზარალი	
	ლარის გამყარება	ლარის შესუსტება
31 დეკემბერი 2023		
აშშ დოლარი (10%-იანი მოძრაობა)	94	(94)
ევრო (10%-იანი მოძრაობა)	(553)	553
31 დეკემბერი 2022		
აშშ დოლარი (10%-იანი მოძრაობა)	(34)	34
ევრო (10%-იანი მოძრაობა)	(453)	453

(v) საპროცენტო განაკვეთის რისკი

კომპანია არ აღრიცხავს ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ან როგორც გასაყიდად არსებულს. შესაბამისად საპროცენტო განაკვეთებში განხორციელებულ ცვლილებას საანგარიშგებო თარიღისთვის არ ექნებოდა რაიმე გავლენა მოგებაზე ან ზარალზე ან კაპიტალზე.

18. პირობითი ვალდებულებები

(a) დაზღვევა

სადაზღვევო ინდუსტრია საქართველოში განვითარების პროცესშია და მსოფლიოს სხვა ნაწილებში მოქმედი სადაზღვევო დაცვის მრავალი ფორმა ჯერ ხელმისაწვდომი არ არის. კომპანიას არ აქვს სრული სადაზღვევო ანაზღაურება მისი საქმიანობის შეწყვეტის ან მესამე პირის ვალდებულებებზე ქონების ან გარემოს დაზიანებასთან მიმართებაში, რომელიც წარმოიშობა კომპანიის ქონებასთან ან მის ოპერაციებთან დაკავშირებული უბედური შემთხვევებიდან. სანამ არ მოხდება კომპანიის სათანადოდ დაზღვევა, იარსებებს რისკი იმისა, რომ ზარალი ან აქტივების დაზიანება უარყოფით გავლენას იქონიებს კომპანიის საოპერაციო და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

სოფიო კახიჭაძე

(b) პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები

საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხასიათდება ხშირი საკანონმდებლო ცვლილებებით, ოფიციალური განცხადებებით და სასამართლო გადაწყვეტილებებით, რომლებიც ზოგჯერ ერთმანეთისგან განსხვავებული ინტერპრეტაციების საშუალებას იძლევა. საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანოს არ შეუძლია დააკისროს რაიმე დამატებითი საგადასახადო ვალდებულება, ჯარიმა ან საურავი, თუ სამართალდარღვევიდან გასულია სამი წელი.

ეს ვითარება ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც, სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით უფრო საგრძნობია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. თუმცა, საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული კანონების ინტერპრეტირება შეიძლება განსხვავდებოდეს და თუ საგადასახადო ორგანომ შეძლო საკუთარი ინტერპრეტირების არგუმენტირება, მაშინ აღნიშნულმა გარემოებამ შეიძლება მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

19. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

(a) მშობელი კომპანია და საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე

კომპანია სრულად არის ფლობილი „Huawei Technologies Cooperatief U.A.“-ს მიერ (ნიდერლანდები). კომპანიის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე არის „Union of Huawei Investment & Holding Co., Ltd.“.

კომპანიის პირდაპირი მშობელი კომპანია არ გამოსცემს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ფინანსურ ანგარიშგებას. შემდეგი უმაღლესი რანგის მშობელი კომპანია, რომელიც აკეთებს აღნიშნულს არის „Huawei Investment & Holding Co., LTD.“.

(b) უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობამ წლის განმავლობაში მიიღო შემდეგი ანაზღაურება:

'000 ლარი	2023	2022
ხელფასები და ბონუსები	962	1,069

(c) ოპერაციები სხვა დაკავშირებულ მხარეებთან

'000 ლარი	გარიგების ღირებულება 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის		ნაშთები	
	2023	2022	2023 წლის 31 დეკემბრისთვის	2022 წლის 31 დეკემბრისთვის
სასესხო მოთხოვნები:				
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმო*	2,827	3,393	7,752	4,661
საქონლის და მომსახურების შესყიდვა:				
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოები	750	1,969	3,932	3,402
საქონლისა და მომსახურების გაყიდვა:				
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოები	5,496	4,965	1,828	3,032
როიალტის საფასური:				
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმო	984	1,052	73	46

* სასესხო მოთხოვნების გარიგების ღირებულებები ასახავს თავდაპირველ გარიგებებს და ასევე ითვალისწინებს გარიგებების დაკმაყოფილებას.

2023 წელს, კომპანიამ გასცა 7,606 ათასი ლარის ოდენობით სესხები დაკავშირებულ მხარეზე (2,606 ათასი ევროს ეკვივალენტური) და მიიღო 4,779 ათასი ლარის ოდენობით დაფარვები (1,647 ათასი ევროს ეკვივალენტური).

2022 წელს, კომპანიამ გასცა 4,554 ათასი ლარის ოდენობით სესხები დაკავშირებულ მხარეზე (1,610 ათასი ევროს ეკვივალენტური) და მიიღო 1,161 ათასი ლარის ოდენობით დაფარვები (410 ათასი ევროს ეკვივალენტური).

2023 წლის განმავლობაში, 107 ათასი ლარის ოდენობით საპროცენტო შემოსავალი (2022: 42 ათასი ლარი) აღიარებულ იქნა მოგებაში ან ზარალში დაკავშირებული მხარეების მიმართ არსებულ სასესხო მოთხოვნებთან მიმართებაში. საპროცენტო განაკვეთები და დაკავშირებული მხარეების მიმართ არსებულ სასესხო მოთხოვნების დაფარვის ვადები წარმოდგენილია მე-12 შენიშვნაში.

2023 და 2022 წლების განმავლობაში, კომპანია იხდიდა როიალტის საფასურს. როიალტი იქნა გადახდილი „Huawei Technologies Co., Ltd“-სთან გაფორმებული ინტელექტუალური ქონების სალიცენზიო ხელშეკრულების შესაბამისად. სალიცენზიო ხელშეკრულების თანახმად, კომპანიამ უნდა გადაიხადოს როიალტი პროგრამული უზრუნველყოფის განახლებიდან და ტექნიკური მხარდაჭერის მომსახურებიდან და პროგრამული უზრუნველყოფის ინსტალაციის მომსახურებიდან მიღებული შემოსავლის 7,5%-ის ოდენობით, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდისთვის.

20. შეფასების საფუძველი

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების საფუძველზე.

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები

ქვემოთ წარმოდგენილი სააღრიცხვო პოლიტიკები თანმიმდევრულად გამოიყენებოდა წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში, და თანმიმდევრულად იქნა გამოყენებული კომპანიის მიერ.

(a) შემოსავალი

შემოსავალი ფასდება კლიენტთან გაფორმებულ ხელშეკრულებაში მითითებული ანაზღაურების მიხედვით. კომპანია აღიარებს შემოსავალს, როდესაც ის მომხმარებელს გადასცემს კონტროლს საქონელსა ან მომსახურობაზე.

შემდეგ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია კლიენტებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული შესასრულებელი ვალდებულებების დაკმაყოფილების ხასიათისა და ვადების შესახებ, მნიშვნელოვანი გადახდის პირობების და დაკავშირებული შემოსავლის აღიარების პოლიტიკების ჩათვლით:

მომსახურების სახეობა	შესასრულებელი ვალდებულებების დაკმაყოფილების ხასიათი და ვადები, მნიშვნელოვანი გადახდის პირობების ჩათვლით	შემოსავლის აღიარების პოლიტიკა
ქსელის ტექნიკური მომსახურება	ტექნიკური მომსახურება წარმოადგენს კომპანიის მუდამ მზადყოფნაში არსებულ ვალდებულებას, რომ მიაწოდოს კლიენტებს დისტანციური ტექნიკური მომსახურება, ქსელის და აღჭურვილობის მუშა მდგომარეობის შემოწმება და ქსელის აუდიტორული მომსახურება. კლიენტები, როგორც წესი, იხდიან თვიურად/კვარტალურად თანაბარ ოდენობებს კონტრაქტის ხანგრძლივობის მანძილზე. კონტრაქტები, როგორც წესი, ფორმდება 1-2 წლიანი ვადით. ინვოისები, როგორც წესი გადასახდელია 30 დღის ვადაში.	შემოსავალი აღიარდება დროის განმავლობაში მომსახურების გაწევასთან ერთად, გასული დროის მითითებით.
აპარატურის მონტაჟი, ექსპლუატაციაში შეყვანა და ინტეგრაცია	მსგავსი ტიპის კონტრაქტის მიხედვით, კომპანია აინსტალირებს კლიენტის მიერ ფლობილ აპარატურას კლიენტის ტერიტორიაზე, ამოწმებს მისი ფუნქციების შესაბამისობას გამოწვეულთან მიმართებაში და აინტეგრირებს ახალ აღჭურვილობას არსებულ ქსელში. მსგავსი ხელშეკრულებების ფარგლებში, კომპანია გასცემს კლიენტებზე გარანტიებს შესრულებულ სამუშაოზე. იხილეთ სააღრიცხვო პოლიტიკები გარანტიებისთვის ქვემოთ მოცემულ სექციაში „შემოსავალი საგარანტიო მომსახურებიდან“. მსგავსი ხელშეკრულების მიხედვით, კლიენტი აკონტროლებს ყველა მიმდინარე სამუშაოს აპარატურის მონტაჟის, ექსპლუატაციაში შეყვანის და ინტეგრირების პროცესში. მსგავსი მომსახურება გაიწევა აღჭურვილობაზე, რომელიც უკვე მდებარეობს კლიენტის ტერიტორიაზე და კომპანიის მიერ გაწეული სამუშაო აუმაღობებს კლიენტის მიერ ფლობილ აღჭურვილობის ქმედითუნარიანობას. ინვოისები გაიცემა სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და როგორც წესი უნდა იყოს გადახდილი 30 დღის ვადაში. გასაინვოისებელი თანხები აღიარდება, როგორც სახელშეკრულებო აქტივები.	შემოსავალი და მასთან დაკავშირებული ხარჯები აღიარდება დროის განმავლობაში. შემოსავალი აღიარდება ეტაპობრივად „ხარჯი-ხარჯთან“ მეთოდის გამოყენებით. დაკავშირებული ხარჯები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში გაწევისთანავე. თუ ერთი ხელშეკრულების ფარგლებში შეთანხმებული მომსახურება გაიწევა სხვადასხვა საანგარიშგებო პერიოდებში, მაშინ გადახდილი ოდენობა ნაწილდება შესაბამისი მომსახურების განცალკევებული გასაყიდი ფასის მიხედვით. განცალკევებული გასაყიდი ფასი განისაზღვრება „მოსალოდნელ ხარჯებს დამატებული მოგების მარჟა“ მიდგომის გამოყენებით. თუ კომპანიამ აღიარა შემოსავალი, მაგრამ ჯერ არ არის უფლებამოსილი, რომ გასცეს ინვოისი, მაშინ მისი უფლებები ანაზღაურების მიღებაზე აღიარდება, როგორც სახელშეკრულებო აქტივი. სახელშეკრულებო აქტივი რეკლასიფიცირებულია მოთხოვნებში, როდესაც გადახდის მიღების უფლება ხდება უპირობო.

ს. ჯიბუაძე

მომსახურების სახეობა	შესასრულებელი ვალდებულებების დაკმაყოფილების ხასიათი და ვადები, მნიშვნელოვანი გადახდის პირობების ჩათვლით	შემოსავლის აღიარების პოლიტიკა
		მიღებული ავანსები შედის სახელშეკრულებო ვალდებულებებში.
გაყიდვების მხარდაჭერის მომსახურება	გაყიდვების მხარდაჭერის მომსახურება მოიცავს მარკეტინგს და სარეკლამო ღონისძიებებს, რომლებიც მიზნად ისახავს „Trading Hub“-ის (კომპანიათაშორისი საწარმო) საქონლის გაყიდვის მაქსიმიზაციას საქართველოს ტერიტორიაზე, და/ან სხვა დაკავშირებული მომსახურებისა, რომელზეც მხარეები დროდადრო თანხმდებიან. მომსახურების საკომისიო თითოეული კონტრაქტისთვის არის მომსახურების ხარჯების ჯამს დამატებული ფასნამატი.	შემოსავალი მსგავსი მომსახურებისთვის აღიარდება დროის განმავლობაში. თუ მომსახურება სრულდება ძალიან მოკლე დროის პერიოდში, ასეთი მომსახურებისთვის შემოსავალი აღიარდება მომსახურების გაწევის დასრულებისას.
ტრენინგები	მსგავსი ხელშეკრულებების მიხედვით, კლიენტი თანადროულად იღებს და მოიხმარს საწარმოს მიერ გაწეული მომსახურების სარგებელს მაშინ, როდესაც საწარმო გასწევს აღნიშნულ მომსახურებას. მსგავსი ხელშეკრულებების მიხედვით, კომპანია მომსახურებას გასწევს დროის შედარებით მოკლე პერიოდში. ინვოისები გაიცემა სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და როგორც წესი უნდა იყოს გადახდილი 30 დღის ვადაში.	შემოსავალი მსგავსი მომსახურებისთვის აღიარდება დროის განმავლობაში. თუ მომსახურება სრულდება ძალიან მოკლე დროის პერიოდში, ასეთი მომსახურებისთვის შემოსავალი აღიარდება მომსახურების გაწევის დასრულებისას.
შემოსავალი საგარანტიო მომსახურებიდან	კომპანია უზრუნველყოფს „გახანგრძლივებულ გარანტიას“, როგორც კლიენტებისთვის, აღჭურვილობის მწარმოებელი კომპანიისგან მიწოდებულ სტანდარტულ გარანტიაზე დამატებით 1-3 წლამდე გახანგრძლივებული გარანტია. რადგანაც გახანგრძლივებული გარანტია გაიცემა როგორც დამატება მესამე მხარეების მიერ გაცემულ სტანდარტულ გარანტიაზე, მსგავსი გარანტია განიხილება, როგორც ცალკე შესასრულებელი ვალდებულება. კომპანია არ უზრუნველყოფს კლიენტებს სტანდარტული გარანტიით.	შემოსავალი მსგავსი მომსახურებისთვის აღიარდება თანაბრად საგარანტიო პერიოდის მანძილზე.

სოფიო კახიძე

(b) ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები

კომპანიის ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები მოიცავს:

- საპროცენტო ხარჯი;
- საპროცენტო შემოსავალი სასესხო მოთხოვნაზე
- უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებზე.

საპროცენტო შემოსავალი ან ხარჯი აღიარდება ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით.

„ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი“ არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ადისკონტირებს სავარაუდო სამომავლო ფულად გადახდებს ან შემოსულობებს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის მიხედვით:

- ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე; ან
- ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებაზე;

საპროცენტო შემოსავლისა და ხარჯის გამოთვლისას, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი გამოიყენება აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე (როდესაც აქტივი არ არის გაუფასურებული საკრედიტო რისკით) ან ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. თუმცა, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც თავდაპირველი აღიარების შემდგომ გაუფასურდა საკრედიტო რისკით, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე გამოყენებით. თუ აქტივი აღარ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, მაშინ საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლა უზრუნველყოფს მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე დათვლის მეთოდს. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი აღირიცხება წმინდა საფუძველზე, როგორც ფინანსური შემოსავალი ან ფინანსური ხარჯი, იმის გათვალისწინებით თუ სად აქვს ადგილი უცხოური ვალუტის მოძრაობას - წმინდა ამონაგების თუ წმინდა ზარალის პოზიციაში.

(c) ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში გადაყვანილია კომპანიის შესაბამის სამუშაო ვალუტაში ოპერაციების თარიღის შესაბამისი გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტირება კომპანიის სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი ფულად მუხლებზე წარმოადგენს სხვაობას პერიოდის დასაწყისში არსებულ სამუშაო ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას (კორექტირებული ეფექტური პროცენტით და გადახდებით პერიოდის განმავლობაში) და უცხოურ ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას შორის, რომელიც კონვერტირებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოური ვალუტის კონვერტაციით წარმოშობილი სხვაობები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(d) დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები

დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები ფასდება არადისკონტირებულ საფუძველზე და ხარჯად აღირიცხება შესაბამისი მომსახურების გაწევისას. ვალდებულება აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის გადახდაც მოსალოდნელია მოკლევადიანი ფულადი ბონუსის ან მოგების განაწილების გეგმების ფარგლებში, თუ კომპანიას ექნება მიმდინარე სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება გადაიხადოს ეს თანხა დაქირავებული პირის მიერ წარსულში გაწეული მომსახურების შედეგად და როდესაც ამგვარი ვალდებულება საიმედოდ შეიძლება იყოს შეფასებული.

(e) საწესდებო კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი კლასიფიცირდება კაპიტალის სახით.

(f) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადს. მოგების გადასახადი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, გარდა შემთხვევებისა, როდესაც ის უკავშირდება საწარმოთა გაერთიანებას, ან პირდაპირ კაპიტალში ან სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ ერთეულებს.

(i) მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადი არის აღნიშნული წლის დასაბეგრი მოგების ან ზარალის საფუძველზე წარმოქმნილი მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება ან მოთხოვნა, იმ საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ძალაშია ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო თარიღისათვის, აგრეთვე, წინა წლების საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერი კორექტირება. მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება აგრეთვე მოიცავს დივიდენდებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი განაწილების თარიღამდე. კანონი ძალაში შევიდა 2016 წელს და გამოიყენება საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ ყველა იურიდიული პირისთვის, გარდა საფინანსო დაწესებულებებისა (როგორც არის ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში შევა 2023 წლის 1 იანვრიდან.

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადისგან (CIT) გათავისუფლებას, ეს უკანასკნელი გადმოდის მოგების გამომუშავების მომენტიდან მათი განაწილების მომენტამდე: ე.ი. ძირითად დაბეგვრის ობიექტს წარმოადგენს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას, როგორც აქციონერებზე დივიდენდების სახით გაცემულ მოგებას. ამას გარდა, ზოგიერთი სხვა ოპერაციაც მიიჩნევა მოგების განაწილებად, მაგალითად არასაბაზრო ტრანსსასაზღვრო ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან და/ან გადასახადისგან გათავისუფლებულ პირებთან, რომლებიც ასევე ითვლებიან განაწილებული მოგების მიმღებებად მოგების გადასახადის მიზნებისთვის. ამასთან საგადასახადო ობიექტი მოიცავს ხარჯებსა და სხვა გადახდებს, რომლებიც არ უკავშირდება საწარმოს ეკონომიკურ საქმიანობებს, უფასო მიწოდებები და ზღვრულ მოცულობაზე მეტი წარმომადგენლობითი ხარჯები.

საგადასახადო ანაზღაურება ხელმისაწვდომია 2008-2016 წლების გაუნაწილებელ მოგებაზე გადახდილ მიმდინარე გადასახადზე, თუ ასეთი მოგება განაწილდება 2017 ან შემდეგ წლებში.

დივიდენდების გადახდიდან წარმოშობილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, როდესაც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად გადახდის ფაქტობრივი თარიღისა ან იმ პერიოდისა, რომლისთვისაც გადაიხდება დივიდენდები.

(ii) გადავადებული გადასახადი

ზემოთ აღწერილი ახალი საგადასახადო სისტემის ხასიათიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებული საწარმოები არ განასხვავებენ აქტივების საგადასახადო ბაზებს და მათ საბალანსო ღირებულებებს და შესაბამისად, გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები არ წარმოიშვება.

წინა პერიოდებში დარიცხული საგადასახადო ზარალები არ გამოიყენება მომავალ დაბეგვრად მოგებებთან მიმართებაში.

სიჯიო კვანჭი

(გ) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებების ერთეულები შეფასებულია, როგორც თვითღირებულებას გამოკლებული დაგროვილი ცვეთა და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურების ზარალი.

თვითღირებულება მოიცავს აქტივის შეძენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ დანახარჯებს. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივის თვითღირებულება შედგება მასალების, შრომითი და ნებისმიერი პირდაპირი დანახარჯებისაგან, რომელიც საჭიროა აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად, აგრეთვე სესხის ღირებულების კაპიტალიზაციის, აქტივის დემონტაჟის, მოცილების და გამწმენდი სამუშაოების ჩატარების ღირებულებას. შეძენილი პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც აღჭურვილობის ფუნქციონალურად განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს, კაპიტალიზირდება ძირითადი საშუალებების ღირებულების ნაწილის სახით.

როდესაც ძირითადი საშუალების ნაწილებს განსხვავებული სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ისინი აღირიცხებიან ცალ-ცალკე (ძირითადი კომპონენტები), როგორც ძირითადი საშუალებების ცალკეული ერთეულების ძირითადი კომპონენტები.

ძირითადი საშუალებების გასვლით მიღებული ნებისმიერი სარგებელი ან ზარალი განისაზღვრება, როგორც ძირითადი საშუალების გაყიდვიდან მიღებულ ამონაგებსა და ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა და აღიარდება წმინდად მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში როგორც სხვა შემოსავლები ან სხვა ხარჯები.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

ძირითადი საშუალების კომპონენტის ჩანაცვლების ხარჯი აღიარდება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაში თუ მოსალოდნელია, რომ კომპონენტში განივთებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი კომპანიაში შემოედინება და მისი თვითღირებულება სანდოდ შეიძლება შეფასდეს. გამოცვლილი კომპონენტის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მოვლა-შენახვის ხარჯები გაწევისთანავე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ცვეთა

ძირითადი საშუალებების ერთეულები ექვემდებარებიან ცვეთის დარიცხვას მათი დამონტაჟებისა და მზადმყოფ მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან, ხოლო შიდა ძალებით დამზადებული აქტივები - მათი დასრულების და სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან. ცვეთა ანგარიშდება აქტივის თვითღირებულებას გამოკლებული ნარჩენი ღირებულება. 2020 წლის 1 იანვრიდან, კომპანიამ დააწესა 5% ნარჩენი ღირებულება ყველა ძირითადი საშუალებისთვის. ცვეთა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით, ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, ვინაიდან ეს საუკეთესოდ წარმოაჩენს აქტივში განივთებული, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების მოსალოდნელ ფორმას. იჯარით აღებულ აქტივებზე ცვეთის დარიცხვა ხდება იჯარის ვადასა და მათ სასარგებლო მომსახურების ვადას შორის უმცირესით, გარდა შემთხვევებისა როდესაც გონივრულად მოსალოდნელია, რომ კომპანია იჯარის ვადის ბოლოსთვის მიიღებს საკუთრების უფლებას.

სასადილოს იჯარასთან დაკავშირებული აქტივი გამოყენების უფლებით ცვეთის ხარჯი აღირიცხება პერსონალის ხარჯების ფარგლებში, რადგან ის თანამშრომლებისთვის მიწოდებულ არაფულად სარგებელს წარმოადგენს.

მნიშვნელოვანი, ძირითადი საშუალებების ერთეულების სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადები, მიმდინარე და შესადარის პერიოდებში, შემდეგია:

– მანქანა-დანადგარები	10 წელი;
– სატრანსპორტო საშუალებები	5 წელი
– ელექტრონული აღჭურვილობა	3-5 წელი;
– აქტივები გამოყენების უფლებით	1- 5 წელი;
– სხვა	5 წელი;

ცვეთის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს გადაიხედება და, შესაბამის შემთხვევაში კორექტირდება.

(h) ფინანსური ინსტრუმენტები

კომპანია იყენებს ფასს 9 ფინანსურ ინსტრუმენტებს, ფინანსური აქტივების, ფინანსური ვალდებულებებისა და სხვა არაფინანსური ერთეულების ყიდვა - გაყიდვის ხელშეკრულებების აღრიცხვისა და შეფასებისათვის.

(i) აღიარება და თავდაპირველი შეფასება

სავაჭრო მოთხოვნები თავდაპირველად აღიარდება მათი წარმოშობის თარიღში.

ყველა სხვა ფინანსური აქტივი და ფინანსური ვალდებულება თავდაპირველად აღიარდება ვაჭრობის თარიღში, როდესაც კომპანია ხდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო დებულებების მხარე. ფინანსური აქტივი (თუ ის არ არის სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი საფინანსო კომპონენტის გარეშე) ან ფინანსური ვალდებულება (თუ სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებულ ერთეულს არ წარმოადგენს) საწყის ეტაპზე აღიარდება სამართლიან ღირებულებას დამატებული მის შემენასთან ან გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარიგების ხარჯები. სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი საფინანსო კომპონენტის გარეშე თავდაპირველად ფასდება გარიგების ფასით.

(ii) ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება

თავდაპირველი აღიარებისას, ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება ისევე როგორც ფასდება: ამორტიზებული ღირებულებით; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიცია სავალო ინსტრუმენტებში; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიცია წილობრივ ინსტრუმენტებში; ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

თავდაპირველი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები არ ექვემდებარება რეკლასიფიკაციას, მანამ სანამ კომპანია არ შეცვლის ფინანსური აქტივების აღრიცხვის ბიზნეს მოდელს, რა შემთხვევაშიც ყველა ჩართული ფინანსური აქტივი რეკლასიფიცირებულია ბიზნეს მოდელის ცვლილების შემდგომ პირველი სააღრიცხვო პერიოდის პირველივე დღეს.

ფინანსური აქტივი ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოყვანილ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის აქტივების შენახვა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირი თანხისა და დაუფარავ ძირ თანხაზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

ინვესტიცია სავალო ინსტრუმენტებში ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირითადი თანხისა და დაუფარავ ძირითადი თანხაზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციების, რომლებიც არ არის გამიზნული ვაჭრობისთვის, თავდაპირველი აღიარებისას კომპანიას აქვს შეუქცევადი არჩევანის უფლება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახოს ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებაში განხორციელებული შემდგომი ცვლილებები. არჩევანი კეთდება კონკრეტული ინვესტიციების მიხედვით.

ყველა ფინანსური აქტივი რომელიც არ კლასიფიცირდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. თავდაპირველი აღიარებისას, კომპანიას შეუქცევადი არჩევანის უფლება აქვს, ფინანსური აქტივი, რომელიც სხვაგვარად აკმაყოფილებს ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასების კრიტერიუმებს, შეაფასოს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ამგვარი კლასიფიკაცია მთლიანად აღმოჩნდება, ან მნიშვნელოვნად ამცირებს სააღრიცხვო შეუსაბამოებს, რომლებიც სხვაგვარად წარმოიშვებოდა.

კომპანიის ფინანსური აქტივები მოიცავს სასესხო მოთხოვნებს, სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებს და ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს და არის კლასიფიცირებული ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების კატეგორიაში. ეს აქტივები შემდგომში შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. ამორტიზებული ღირებულება შემცირებულია გაუფასურების ზარალით. საპროცენტო შემოსავალი, საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი და გაუფასურება აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული ამონაგები ან ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს საბანკო ნაშთებს, რომელთა დაფარვის ვადა არის სამი თვე ან ნაკლები შეძენის თარიღიდან. მათი სამართლიანი ღირებულების ცვლილების რისკი არა-არსებითია.

(iii) ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება

ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირდება ისევე როგორც ფასდება - ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ფინანსური ვალდებულება კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ის არის სავაჭროდ ფლობილი ან გამიზნულია ესეთად პირველადი აღიარებისას. სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და წმინდა ამონაგებით და ზარალით, ნებისმიერი საპროცენტო ხარჯის ჩათვლით, და აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში (გარდა სამართლიანი ღირებულების ცვლილების იმ ნაწილისა რომელიც გამოწვეულია კომპანიის საკუთარი საკრედიტო რისკის ცვლილებით, რომელიც აღიარებულია სხვა სრულ შემოსავალში). სხვა ფინანსური ვალდებულებები შემდგომ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. საპროცენტო ხარჯი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობები და ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი ასევე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

კომპანია მის ყველა ფინანსურ ვალდებულებას ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს.

საბუღალტრო

(iv) ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების მოდიფიცირება

ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივის პირობები მოდიფიცირებულია, კომპანიამ უნდა შეაფასოს არსებითად იცვლება თუ არა მოდიფიცირებული აქტივისგან წარმოშობილი ფულადი ნაკადები. თუ ფულად ნაკადებში არსებითი ცვლილებაა (ეგრეთ წოდებული „არსებითი მოდიფიცირება“), მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარება წყდება და ახალი ფინანსური აქტივი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით.

კომპანია ახორციელებს მოცემული მოდიფიცირების არსებითობის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ შეფასებას, ანუ არსებითად განსხვავდება თუ არა საწყისი ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მოდიფიცირებული ან ჩანაცვლებული ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადებისგან. კომპანია აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით, მოცემული თანმიმდევრობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. თუ ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავდება, მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შეფასების გაკეთების დროს კომპანია ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის დროს გამოყენებული პრინციპების ანალოგიური პრინციპებით ხელმძღვანელობს.

კომპანია ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ფინანსური აქტივის ვალუტის ცვლილება;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
- ცვლილებები ფინანსური აქტივის პირობებში, რომლებიც იწვევს შეუსაბამობას „მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის დაფარვის“ კრიტერიუმთან (კონვერტაციის პირობის დამატება).

თუ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, მოდიფიცირებული აქტივისგან მიღებული ფულადი ნაკადები, არ არის არსებითად შეცვლილი, მაშინ მოდიფიცირების შედეგად ფინანსური აქტივის აღიარება არ წყდება. ამ შემთხვევაში, კომპანია ხელახლა ანგარიშობს ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას წარმოქმნილ თანხას აღრიცხავს როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში. ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ხელახლა ითვლება როგორც შეცვლილი ან მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულება, რომელიც დისკონტირდება აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებას და არის ამორტიზებული მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

ფინანსური ვალდებულებები

კომპანია წყვეტს ფინანსურ ვალდებულების აღიარებას როდესაც მოდიფიცირებულია მისი პირობები და არსებითად განსხვავდება მოდიფიცირებული ვალდებულებისგან მიღებული ფულადი ნაკადები. ამ შემთხვევაში, ახალი მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ფინანსური ვალდებულება აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. სხვაობა აღიარებაშეწყვეტილი ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და ახალ მოდიფიცირებულპირობებთან ფინანსურ ვალდებულებას შორის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

სვია კაპანაძე

თუ მოდიფიცირება (ან გაცვლა) არ იწვევს ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტას, კომპანია იყენებს ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას გამოყენებულ სააღრიცხვო პოლიტიკას. როდესაც მოდიფიცირება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას კომპანია აღიარებს ესეთი მოდიფიცირებიდან (ან გაცვლიდან) წარმოშობილ, ფინანსური ვალდებულების ამორტიზირებული ღირებულების ნებისმიერ კორექტირებას, მოგებაში ან ზარალში, მოდიფიცირების (გაცვლის) თარიღში.

ცვლილებები არსებული ფინანსური ვალდებულებების ფულად ნაკადებში არ მიიჩნევა მოდიფიცირებად, თუ ისინი წარმოიშვა არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან, მაგალითად ბანკის მიერ განხორციელებული ცვლილებები ფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთში სეზ-ს მიერ განხორციელებული საკვანძო განაკვეთების ცვლილების გამო, თუ სასესხო ხელშეკრულება აძლევს ბანკს ამის საშუალებას და კომპანიას აქვს საშუალება მიიღოს შეცვლილი განაკვეთი ან დაფაროს სესხი მისი ნომინალური ღირებულებით ჯარიმის გადახდის გარეშე. საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებისას არსებული საბაზრო განაკვეთის შესაბამისად, კომპანია ხელმძღვანელობს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს ნიშნავს, რომ შესაბამისად იცვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთიც.

კომპანია აფასებს არსებითა თუ არა მოდიფიცირება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. კომპანია ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითა შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ფინანსური ვალდებულების ვალუტის ცვლილება;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
- კონვერტაციის პირობის დამატება;
- ფინანსური ვალდებულების სუბორდინაციის ცვლილება.

რაოდენობრივი შეფასებისას მნიშვნელოვნად იცვლება პირობები, თუ ახალი პირობების მიხედვით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულება, წმინდად გადახდილი/მიღებული თანხების (დისკონტირებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით) ჩათვლით, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება საწყისი ფინანსური ვალდებულებიდან წარმოქმნილი ნარჩენი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულებისგან. თუ სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების მოდიფიცირება მიჩნეულია ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან გადასახადი აღიარებულია ვალის დაფარვიდან მიღებულ მოგებასა ან ზარალში. თუ გაცვლა ან მოდიფიცირება არ არის მიჩნეული ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზებულია მოდიფიცირებული ვალდებულების ნარჩენი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

(v) აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

კომპანია წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც ფინანსური აქტივიდან მისაღები ფულადი ნაკადების მიღების სახელშეკრულებო უფლებებს გასდის ვადა, ან ის გადასცემს გარიგებიდან მისაღებ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებზე უფლებებს, გარიგებაში რომელშიც ფინანსური აქტივის ფლობის თითქმის ყველა რისკი და ანაზღაურება არის გადაცემული, ან როდესაც კომპანია არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ რისკებს და ანაზღაურებებს და კომპანია არ ინარჩუნებს ფინანსურ აქტივზე კონტროლს.

კომპანია დებს გარიგებებს, რომლითაც ის გადასცემს მისი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ აქტივებს, მაგრამ ინარჩუნებს გადაცემულ აქტივებთან დაკავშირებულ ყველა ან თითქმის ყველა რისკს და ანაზღაურებას. ასეთ შემთხვევებში, გადაცემული აქტივის აღიარება არ წყდება.

საქონელი

ფინანსური ვალდებულებები

კომპანია წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როდესაც მისი სახელშეკრულებო ვალდებულებები დაკმაყოფილებულია, უქმდება ან ვადა გასდის. კომპანია ასევე წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როცა მისი პირობები არის მოდიფიცირებული და მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულებიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად განსხვავდება, რა შემთხვევაშიც მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ახალი ფინანსური ვალდებულება აღიარდება მისი სამართლიანი ღირებულებით.

ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, გაუქმებულ საბალანსო ღირებულებას შორის და გადახდილ თანხას შორის სხვაობა (ნებისმიერი გადაცემული არაფულადი აქტივების და ნაკისრი ვალდებულებების ჩათვლით) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(vi) ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები შეიძლება იყოს ურთიერთგადაფარული და წმინდა ოდენობა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ როდესაც კომპანიას აქვს იურიდიული აღსრულების უფლება, რომ ურთიერთგადაფაროს ეს ოდენობები და ის აპირებს მათ დაკმაყოფილებას წმინდა თანხის საფუძველზე ან აქტივის გაყიდვით იმავდროულად დააკმაყოფილოს ვალდებულება. კომპანიას ამჟამად აქვს ურთიერთგადაფარვის იურიდიულად აღსრულებადი უფლება, რომელიც არ არის დამოკიდებული მომავალ მოვლენაზე და აღსრულებადია როგორც საქმიანობის ჩვეულებრივი მიმდინარეობისას ასევე კომპანიის და მისი ყველა კონტრაქტის დეფოლტის, გადახდისუუნარობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

(i) გაუფასურება

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

ფინანსური ინსტრუმენტები და სახელშეკრულებო აქტივები

კომპანია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის ზარალის რეზერვებს აღიარებს:

- ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე;
- სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებულ ინვესტიციებზე სავალო ინსტრუმენტებში; და
- სახელშეკრულებო აქტივები.

კომპანია აფასებს ზარალის რეზერვებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით, შემდეგი შემთხვევების გარდა, როდესაც ფასდება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით:

- სასესხო ფასიანი ქაღალდები, რომლებსაც საანგარიშგებო თარიღისთვის აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი; და
- სხვა სასესხო ფასიანი ქაღალდები და საბანკო ნაშთები, რომელთათვისაც საკრედიტო რისკი (ანუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობა) არსებითად არ გაზრდილა თავდაპირველი აღიარების შემდგომ.

ზარალის რეზერვები სავაჭრო მოთხოვნებზე და სახელშეკრულებო აქტივებზე ყოველთვის ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით.

საქონელი

ფინანსურ აქტივზე თავდაპირველად აღიარებული საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის დასადგენად და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას, კომპანია ითვალისწინებს გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას, რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომი არასაჭირო ხარჯებისა და ძალისხმევის გაწევის გარეშე. ეს მოიცავს როგორც ხარისხობრივ ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და ანალიზს, კომპანიის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, ინფორმირებული საკრედიტო შეფასების და წინდახედულობის პრინციპის გათვალისწინებით.

კომპანია ფინანსურ აქტივს მიიჩნევს დეფოლტირებულად მაშინ, როდესაც:

- არ არის სავარაუდო, რომ მსესხებელი სრულად დაფარავს თავის საკრედიტო ვალდებულებებს კომპანიის მიმართ, კომპანიის მიერ სესხის უზრუნველყოფის რეალიზაციის გარეშე (ესეთის ფლობის შემთხვევაში); ან
- ფინანსური აქტივი 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებულია;

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც წარმოიშობა ნებისმიერი შესაძლო დეფოლტის შემთხვევებისგან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ის ნაწილი, რომელიც წარმოიშობა საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში მომხდარი დეფოლტის შემთხვევებისგან (ან უფრო მოკლე ვადაში თუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოხმარების ვადა 12 თვეზე ნაკლებია).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას გამოყენებული მაქსიმალური პერიოდი შეესაბამება მაქსიმალურ სახელშეკრულებო პერიოდს, რომლის განმავლობაშიც კომპანია ექვემდებარება საკრედიტო რისკს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის საკრედიტო ზარალების ალბათობით შეწონილი შეფასება. საკრედიტო ზარალი ფასდება ყველა ფულადი დანაკლისის მიმდინარე ღირებულებით (ანუ სხვაობა ორგანიზაციიდან ხელშეკრულების მიხედვით მიღებულ ფულად ნაკადებსა და მოსალოდნელ მისაღებ ფულად ნაკადებს შორის).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დისკონტირებულია ფინანსური აქტივის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით.

საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივები

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის, კომპანია აფასებს გაუფასურდა თუ არა საკრედიტო რისკით ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები და სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული სასესხო ფასიანი ქაღალდები. ფინანსური აქტივი „გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით“, როდესაც ფინანსური აქტივის სამომავლო ფულად ნაკადებზე საზიანო გავლენის მქონე ერთ ან მეტ მოვლენას ჰქონდა ადგილი.

მტკიცებულება იმისა, რომ ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით, მოიცავს შემდეგ დაკვირვებად მონაცემებს:

- ემიტენტის ან მსესხებლის არსებითი ფინანსური სირთულეები;
- ხელშეკრულების დარღვევა, მაგალითად დეფოლტი ან 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება;
- კომპანიის მიერ წინსწრების ან სესხის რესტრუქტურირაცია იმ პირობებით, რომლებსაც კომპანია სხვა შემთხვევაში არ განიხილავდა;
- მოსალოდნელია მსესხებლის გაკოტრება ან სხვა ფინანსური რეორგანიზაცია; ან
- ფინანსური სირთულეების გამო უზრუნველყოფის აქტიური ბაზრის გაქრობა.

საგარეო აკრედიტორი

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის წარდგენა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში

ზარალის რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე, აკლდება აქტივების მთლიან საბალანსო ღირებულებას.

სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული სასესხო ფასიანი ქაღალდებისათვის, ზარალის რეზერვი დარიცხულია მოგებაზე ან ზარალზე და აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში.

ჩამოწერა

ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ჩამოწერილია როდესაც კომპანიას აღარ აქვს მისი მთლიანობაში ან ნაწილობრივ ამოღების გონივრული მოლოდინი. კომპანია აფასებს ჩამოსაწერ ოდენობას და ვადებს, იმის მიხედვით არის თუ არა გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ მოხერხდება თანხის ამოღება. კომპანია აღარ ელის მნიშვნელოვანი ოდენობის ამოღებას ჩამოწერილი თანხიდან. თუმცა, ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები შეიძლება მაინც გახდეს სააღსრულებლო საქმიანობის საგანი იმისათვის, რომ მოვიდეს კომპანიის თანხების ამოღების პროცედურებთან შესაბამისობაში.

(j) ანარიცხები

ანარიცხები აღიარდება იმ შემთხვევაში, თუ წარსული მოვლენების შედეგად კომპანიას აქვს მიმდინარე იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულება, რომლის შეფასებაც საიმედოდ არის შესაძლებელი და სავარაუდოა, რომ ამ ვალდებულების დასაკმაყოფილებლად აუცილებელი იქნება კომპანიიდან ეკონომიკური სარგებელის გადინება. ანარიცხები გამოითვლება მომავალი მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების გადასახადების გადახდამდე არსებული განაკვეთით დისკონტირებით, რაც ასახავს ფულის ღირებულების დროში მიმდინარე საბაზრო შეფასებებს და ვალდებულებისთვის დამახასიათებელ რისკებს. დისკონტის პოზიციის დახურვა აღიარდება ფინანსური ხარჯის სახით.

(k) იჯარები

ხელშეკრულების დადებისას, კომპანია განსაზღვრავს არის თუ არა ან მოიცავს თუ არა აღნიშნული ხელშეკრულება იჯარას. ხელშეკრულება არის ან შეიცავს იჯარას თუ ის გადასცემს კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას დროის გარკვეული პერიოდით გარკვეული ანაზღაურების სანაცვლოდ. იმის შესაფასებლად გადასცემს თუ არა ხელშეკრულება კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას, კომპანია ფასს 16-ის იჯარის განმარტებას იყენებს.

წინამდებარე პოლიტიკა გამოიყენება ხელშეკრულებებზე რომლებიც დადებულია 2019 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდგომ.

(i) როგორც მოიჯარე

კომპანია აღიარებს აქტივს გამოყენების უფლებით და საიჯარო ვალდებულებას იჯარის დაწყების თარიღისთვის. აქტივი გამოყენების უფლებით თავდაპირველად ფასდება თვითღირებულებით, რომელიც მოიცავს საიჯარო ვალდებულების თავდაპირველ ოდენობას კორექტირებულს ნებისმიერი საიჯარო გადახდებით, რომლებიც დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელდა, დამატებული ნებისმიერი თავდაპირველი პირდაპირ გაწეული ხარჯები და აქტივის დაშლის და შესაბამისი აქტივის გატანის ან მისი აღდგენის ან იმ ტერიტორიის აღდგენის ხარჯები სადაც აღნიშნული აქტივი მდებარეობდა, გამოკლებული ნებისმიერი მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდები.

სოსო კახიძე

შემდგომ ხდება „აქტივი გამოყენების უფლებით“ ცვეთა წრფივი მეთოდის გამოყენებით, იჯარის დაწყებიდან მისი დასრულების თარიღამდე, გარდა შემთხვევებისა როდესაც იჯარა გადასცემს შესაბამისი აქტივის საკუთრებას კომპანიას იჯარის ვადის ბოლოს, ან იმ შემთხვევაში თუ აქტივი გამოყენების უფლებით თვითღირებულება ასახავს კომპანიის მხრიდან შესყიდვის შესაძლებლობის გამოყენებას. ამ შემთხვევაში მოხდება „აქტივი გამოყენების უფლებით“ ცვეთა შესაბამისი აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის მანძილზე, რომელიც ძირითადი საშუალებების მსგავს საფუძველზე განისაზღვრება. ამასთანავე, „აქტივი გამოყენების უფლებით“ პერიოდულად შემცირებულია გაუფასურების ზარალით (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულების კონკრეტული გადაფასებებით.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება იმ საიჯარო გადახდების მიმდინარე ღირებულებით, რომლებიც არ არის გადახდილი დაწყების თარიღისათვის, დისკონტირებული იჯარაში ჩართული საპროცენტო განაკვეთით ან, თუ აღნიშნული განაკვეთის განსაზღვრა დროულად ვერ ხერხდება, კომპანიის ზღვრული სასესხო განაკვეთით. ზოგადად, კომპანია დისკონტირების განაკვეთად მის ზღვრულ სასესხო განაკვეთს იყენებს.

საიჯარო ვალდებულების შეფასებაში შეტანილი საიჯარო გადახდები მოიცავს ფიქსირებულ გადახდებს, მათ შორის არსებითად ფიქსირებულ გადასახდელებს.

საიჯარო ვალდებულება ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით. ის გადაფასებულია, თუ კომპანია შეცვლის მის შეფასებას იმისა, გამოიყენებს თუ არა ის შესყიდვის, გახანგრძლივების ან შეწყვეტის შესაძლებლობას ან არსებობს თუ არა გადახდილი არსებითად ფიქსირებული საიჯარო გადასახდელები.

როდესაც საიჯარო ვალდებულება მსგავსი გზით გადაფასდება, ხდება აქტივი გამოყენების უფლებით საბალანსო ღირებულების შესაბამისი კორექტირება, ან აღრიცხულია მოგებაში ან ზარალში თუ აქტივი გამოყენების უფლებით საბალანსო ღირებულება შემცირებულია ნულამდე.

კომპანიამ აირჩია არ აღიაროს „აქტივები გამოყენების უფლებით“ და საიჯარო ვალდებულებები დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებზე და მოკლევადიან იჯარებზე, 1 წელზე ნაკლები სახელშეკრულებო დაფარვის ვადით. კომპანია აღნიშნულ იჯარებთან დაკავშირებულ საიჯარო გადახდებს აღიარებს ხარჯის სახით წრფივი მეთოდის გამოყენებით, იჯარის ვადის მანძილზე.

საიჯარო ვადა ასახავს კომპანიის გონივრულ შეფასებას იმ პერიოდისა, რომლის განმავლობაშიც შესაბამისი აქტივი იქნება გამოყენებული. საიჯარო ვადის განსაზღვრისას კომპანია აფუძნებს მის მსჯელობას კონტრაქტის და შესაბამისი აქტივის ფართო ეკონომიკაზე და არა მხოლოდ სახელშეკრულებო პირობებზე, რაც იძლევა საშუალებას, რომ ფაქტორები როგორებიცაა ეკონომიკური ჯარიმები, საკანონმდებლო მიდგომა იჯარის განახლებაზე, მოსალოდნელი ცვლილებები რეგულაციაში და კომპანიის სამომავლო ბიზნეს გეგმები ეფექტურად იყოს ასახული საიჯარო ვადის შეფასებაში.

22. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები

არსებობს რიგი ახალი სტანდარტები, რომლებიც 2022 წლის 1 იანვრიდან, და ყოველი მომდევნო წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის, შევიდა ძალაში (ადრეული გამოყენებაც ნებადართულია); თუმცა კომპანიას ჯერ არ ჰქონდა აღნიშნული ახალი ან შესწორებული სტანდარტები მიღებული წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისას.

საიჯარო ვადა

(a) ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანის ან გრძელვადიანის სახით (ბასს 1-ის შესწორებები).

2020 წელს გამოცემული შესწორებების მიზანია ვალდებულებების მოკლევადიანის ან გრძელვადიანის სახით კლასიფიკაციისთვის აუცილებელი მოთხოვნების განმარტება, და გამოიყენება 2023 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. თუმცა, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭომ შემდგომ შემოიტანა დამატებითი ცვლილებები ბასს 1-ში და 2020 წლის შესწორებების ძალაში შესვლის თარიღი 2024 წლის 1 იანვრამდე გადაიდო.

(b) სხვა სტანდარტები

მოსალოდნელია, რომ ქვემოთ წარმოდგენილი ახალი და შესწორებული სტანდარტები არ მოახდენენ მნიშვნელოვან გავლენას კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- ფასს 17 სადაზღვევო ხელშეკრულებები და ფასს 17 სადაზღვევო ხელშეკრულებების შესწორებები
- სააღრიცხვო პოლიტიკების განმარტებითი შენიშვნები (ბასს 1-ის და ფასს სტანდარტების პრაქტიკის დებულება 2-ის კორექტირებები)
- სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება (ბასს 8-ის შესწორებები).

სანოტარო მოქმედების
რეგისტრაციის ნომერი

N241090584

სანოტარო მოქმედების
რეგისტრაციის თარიღი

22.08.2024 წ

სანოტარო მოქმედების
დასახელება

დოკუმენტის თარგმანზე დიპლომირებული მთარგმნის
ხელმოწერის დამოწმება

ნოტარიუსი

ნინო ხოფერია

სანოტარო ბიუროს მისამართი

ქ. თბილისი, რუსთაველის გამზ. 24/1

სანოტარო ბიუროს ტელეფონი

+995 32 2 98 70 24

სანოტარო მოქმედების
ინდივიდუალური ნომერი

00267687827124

მე, ნოტარიუსი ნინო ხოფერია, რომლის სანოტარო ბიუროს მდებარეობს, ქ. თბილისი, რუსთაველის გამზ. #24/1 ვადასტურებ მთარგმნელის სოფიო კაპანაძის (დაბ. 08.02.1991, მცხ. თბილისი, თბილისი, გრიგოლ ლორთქიფანიძის ქუჩა, N 49, პირადი ნომერი: 01008047830), ხელმოწერის ნამდვილობას. მთარგმნელმა წარმოადგინა ენის დამადასტურებელი დოკუმენტი (ინგლისური ენის ცოდნის დამადასტურებელი სერტიფიკატის: 19GE000656KAPS001G, 000656, გაცემულია მიერ 12/08/2019წ.). მე გავაფრთხილე მთარგმნელი იმ პასუხისმგებლობის შესახებ, რომელიც მოჰყვება არაზუსტ თარგმანს. მთარგმნელმა ჩემს წინაშე დაადასტურა, რომ თარგმანი ზუსტია და თარგმანზე ხელი მოაწერა ჩემი თანდასწრებით.

დოკუმენტი შედგენილია სამ ეგზემპლარად, 41 (ორმოცდაერთი) გვერდზე.

სანოტარო საზღაური - 369.00 (სამას სამოცდაცხრა) ლარი, თანახმად სანოტარო მოქმედებათა შესრულებისათვის საზღაურისა და საქართველოს ნოტარიუსთა პალატისათვის დადგენილი საფასურის ოდენობების, მათი გადახდევინების წესისა და მომსახურების ვადების დამტკიცების შესახებ 2011წ. 29.12. #507 მთავრობის დადგენილების მუხლი 31-სა, აგრეთვე დღგ (18%) საგადასახადო კოდექსის 169-ე მუხლის საფუძველზე და 5 (ხუთი) ლარი, სანოტარო მოქმედებათა შესრულებისათვის საზღაურის შესახებ 39-ე პ.1 მუხლის შესაბამისად. სულ გადახდილია 440.42 (ოთხას ორმოცი ლარი ორმოცდაორი თეთრი) ლარი.

ნოტარიუსი ნინო ხოფერია

სანოტარო მოქმედებისა და სანოტარო აქტის შესახებ ინფორმაციის (მისი შექმნის, შეცვლის და/ან გაუქმების შესახებ) მიღება-გადამოწმება შეგიძლიათ საქართველოს ნოტარიუსთა პალატის ვებ-გვერდზე: www.notary.ge ასევე შეგიძლიათ დარეკოთ ტელეფონზე: +995(32) 2 66 19 18